

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL

(Humanities and Social Sciences)

2023

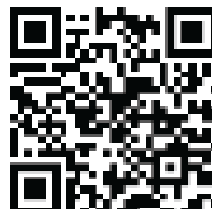

Vol.9 No.2 : July - December 2023

ISSN 2697-6595 (Online)

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก
(สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 : กรกฎาคม - ธันวาคม 2566

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL (Humanities and Social Sciences)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2566

ISSN 2697-6595 (Online)

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

เจ้าของ : มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัยในศาสตร์ของมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การแนะนำหนังสือ ตำรา และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) จากบุคลากรภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการนำเสนอบทความด้านศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (Arts and Humanities) ด้านบริหารธุรกิจ การจัดการ และบัญชี (Business, Management and Accounting) และด้านสังคมศาสตร์ (Social Sciences)
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ

การตรวจสอบทางวิชาการ

บทความทุกบทความได้ผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน

กำหนดการเผยแพร่ : กำหนดออกเผยแพร่ราย 6 เดือน ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

ประสานงานการผลิตและเผยแพร่ : กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

คำชี้แจง

ทัศนะหรือความคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอกฉบับนี้เป็นของผู้เขียน โดยเฉพาะ มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก บรรณาธิการและคณะผู้จัดทำ ขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไข ถ้อยคำหรือเนื้อหาที่อาจส่งผลกระทบต่อทางกฎหมาย

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL (Humanities and Social Sciences)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2566

ISSN 2697-6595 (Online)

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

ที่ปรึกษา

ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรือง

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

บรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ พลเรือตรีหญิง ยุวดี เปรมวิชัย

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ รัตนธนาวัฒน์	ที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
รองศาสตราจารย์ ดร.จรรุวรรณ ขำเพชร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เทพสิงห์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ อมรศรี ตันพิพัฒน์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล นววงศ์เสถียร	ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนภูมิ อติเวทิน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ไชยปลัมภัก	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฝ่ายจัดการวารสารและพิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญาณวัฒน์ พลอยเทศ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสิริ ธรรมประดิษฐ์
ดร.ภัทรดา รุ่งเรือง	ดร.ไศยลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล
Maricel Nacpil Paras	อาจารย์เยาวภาณี รอดเพชร
อาจารย์ฉวีรัชนี พรศิยาวรรณ	นางสาวพัชรินทร์ ยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Peer Review)

ด้านศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (Arts and Humanities)

ลำดับ	รายชื่อ	สังกัด
1	รศ.ดร.ชุติมา ธรรมรักษา	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2	รศ.ดร.สำราญ ผลดี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
3	รศ.เสาวภา วิชาดี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
4	ผศ.ดร.ณัฐกานต์ สุขชื่น	มหาวิทยาลัยรังสิต
5	ผศ.ดร.นักรบ นาคสุวรรณ	วิทยาลัยดุสิตธานี
6	ผศ.ดร.บรรเจิด จงอภิรัตน์กุล	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
7	ผศ.ดร.พิชามญช์ จำรัสศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
8	ผศ.ดร.ลดาวัลย์ วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
9	ผศ.ดร.เสาวลักษณ์ เทพสุวิวงศ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
10	ผศ.ดร.อธิป ธรรมวิจิตร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ด้านบริหารธุรกิจ การจัดการ และบัญชี (Business, Management and Accounting)

ลำดับ	รายชื่อ	สังกัด
1	ศ.ดร.ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
2	รศ.ดร.เชาว์ ไรจน์แสง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช
3	รศ.ดร.ดวงตา สราญรมย์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
4	รศ.ดร.ทองฟู ศิริวงศ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5	รศ.ดร.ธัญปวีณ์ รัตนพงศ์พร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
6	รศ.ดร.นฤมล กิมภากรณ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
7	รศ.ดร.ราณี อีสัยกุล	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช
8	รศ.ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
9	รศ.ดร.วุฒิชชาติ สุนทรสมัย	มหาวิทยาลัยบูรพา
10	รศ.ดร.ศิลปพร ศรีจันทเพร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
11	รศ.ดร.สิทธิพร พิมพ์สกุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
12	รศ.ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
13	รศ.ดร.สุวัฒน์ ฉิมสังคนันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
14	รศ.ดร.สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

15	รศ.ดร.อนันต์ชัย คงจันทร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
16	รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
17	รศ.นภาพร ณ เชียงใหม่	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง
18	รศ.ศิริ ภู่งษ์วัฒนา	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
19	ผศ.ดร.กรัณย์พัฒน์ อัมประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
20	ผศ.ดร.กิริติ สุลักษณ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
21	ผศ.ดร.กาญจน์นภา พงศ์พนรัตน์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
22	ผศ.ดร. จิรวรรณ ดีประเสริฐ	วิทยาลัยการบิณนานาชาติ มหาวิทยาลัยนครพนม
23	ผศ.ดร.ดารารัตน์ สุขแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
24	ผศ.ดร.ดลฤทัย ไกวรรณะกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
25	ผศ.ดร.นฤมล สุนสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยธนบุรี
26	ผศ.ดร.ประพนธ์ เล็กสุมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
27	ผศ.ดร.พรพรรณ นันทแพทย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
28	ผศ.ดร.พัฒน์ พิสิษฐเกษม	มหาวิทยาลัยรังสิต
29	ผศ.ดร.รุ่งอรุณ รังรองรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
30	ผศ.ดร.วีระพันธ์ อนันชัยวัช	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
31	ผศ.ดร.ศักดิ์ชัย เศรษฐ์อนวัช	มหาวิทยาลัยบูรพา
32	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
33	ผศ.ดร.เสนีย์ พวงยาณี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
34	ผศ.ดร.สมศักดิ์ ตันตาศนี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
35	ผศ.ดร.อนุชา ม่วงใหญ่	โรงเรียนนายเรือ กองทัพเรือ
36	ผศ.ดร.อภิญา อิงอาจ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
37	ผศ.ดร.ฉัตรรัตน์ ไทตระไวศยะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ด้านสังคมศาสตร์ (Social Sciences)

ลำดับ	รายชื่อ	สังกัด
1	รศ.ดร.กิจบตี ก้องเบญจภูษ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2	รศ.ดร.บุญทิพย์ สิริธรงค์ศรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3	รศ.ดร.ภาวดี อนันต์นาวิ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
4	รศ.ดร.โยธิน แสงวงศ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
5	รศ.ดร.วรรณดี สุทธินรากร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6	รศ.ดร.ศรีศักดิ์ สุนทรไชย	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
7	รศ.ดร.ชุดิมา วัฒนาศรี	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
8	รศ.ปัญญา วิทยานันต์	วิทยาลัยนครราชสีมา
9	รศ.พัฒนะ เรือนใจดี	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
10	รศ.รุ่งฤดี แผลงศรี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
11	ผศ.ดร.ชนิษฐา สุขสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
12	ผศ.ดร.จตุพล ยงศรี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
13	ผศ.ดร.ฐิติมา ให้ล่ายอง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
14	ผศ.ดร.ณัฐพงษ์ จันทร์อยู่	มหาวิทยาลัยมหิดล
15	ผศ.ดร. ธนายุส ธนินิ	มหาวิทยาลัยมหิดล
16	ผศ.ดร.นฤมล จิตรเอื้อ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
17	ผศ.ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
18	ผศ.ดร.ปัญญา เกียรติ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
19	ผศ.ดร.พิชิต รัชตพิบูลภพ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
20	ผศ.ดร.เพชรวัลย์ ธีระวณัฐพงศ์	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
21	ผศ.ดร.ภูษณิศา เตชเถกิง	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
22	ผศ.ดร.รุ่งอรุณ รังรองรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
23	ผศ.ดร.สุริพร อนุศาสนันท์	มหาวิทยาลัยบูรพา
24	ผศ.ดร.สุวิมล พิชญ์ไพบูลย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
25	ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
26	ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
27	ผศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
28	ผศ.ดร.อัครเดช มณีภาค	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
29	ผศ.ดร.ปรัญญกิจ รุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยศิลปากร
30	ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ วิเศษ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
31	ผศ.ดร.พินคม ศรีบุญลือ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
32	ผศ.ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
33	ผศ.ดร.ลัดดา หวังภาษิต	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
34	ผศ.ดร.สุชาติพิทย์ งามนิล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
35	พ.อ.ดร.เสนีย์ พรหมวิวัฒน์	กรมพระธรรมบุญ
36	รศ.ดร. กมลภพ แก้วศรี	มหาวิทยาลัยธนบุรี

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการเชาธอีสานท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566) นำเสนอบทความที่เป็นแนวทางหลายๆด้านเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาของชาติ นำเสนอเทคนิคการสอนที่ให้ความสำคัญต่อการช่วยเหลือกันของเด็กนักเรียน ซึ่งมองได้ลึกซึ้งในมุมมองกว้างว่าทันกับยุคสมัยของไทยในปัจจุบัน ที่ความร่วมมือสามัคคีกันเป็นสิ่งจำเป็นของสังคมที่ควรปลูกฝังตั้งแต่ในชั้นเรียน จึงจะเกิดความเอื้ออาทรช่วยเหลือกันในสังคมที่ทำงาน เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีในที่ทำงาน ส่งผลให้องค์กรเกิดผลผลิตที่ดี ชีวิตช่วงวัยของการทำงานและการพัฒนาตนเองอย่างไม่หยุดนิ่งเป็นสิ่งจำเป็นในยุคนี้ Book Review เสนอหนังสือที่น่าสนใจมาก เรื่อง พุดให้ง่ายคือไม่ตายของคนเก่ง เหมาะสำหรับคนวัยทำงานในยุคปัจจุบันที่การพุดเป็นสิ่งสำคัญมากในการทำงานให้สำเร็จอย่างทรงพลัง

ในโอกาสปีใหม่ 2567 ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย อำนวยพรให้ทุกท่านมีแต่ความสุข สัมฤทธิ์สิ่งดีงามที่พึงปรารถนาตลอดไป

ศาสตราจารย์ พลเรือตรีหญิง ยวดี เปรมวิชัย

บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย (Research Articles)

- การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล
ของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ 1
USING INFORMATION TECHNOLOGY IN STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM
MANAGEMENT IN DIGITAL AGE OF MAE TUEN WITTAYAKOM IN OMKHOI DISTRICT,
CHIANG MAI PROVINCE
กฤษณี กาบคำ , ชีระภัทร ประสมสุข , เสกชัย ชมภูนุช
Kritsanee Kapkham, Teerapat Prasomsuk, Sekchai Chompoonuch
- ความรักและความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด 19
BRAND LOVE AND BRAND LOYALTY FANS CLUB TO BURIRAM UNITED FOOTBALL CLUB
ธนพล พานิชกุล , ธนาณนท์ สิทธิวงศ์ , ธวัชชัย แยมศิริ , นัทธพงศ์ ศรีประภาณุมาศ , จารุพร ตั้งพัฒน์กิจ
Thanapon Panichakul, Thananon Sitthiwong, Thawatchai Yaemsiri,
Natthaphong Sriprapanumas, Jaruporn Tangpattanakit
- ตัวแบบสนับสนุนการตัดสินใจเลือกการผลิตและขายผลิตภัณฑ์ยางพารา 33
เพื่อเพิ่มกำไรจากการลงทุน กรณีศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
DECISION SUPPORT MODEL FOR PRODUCING AND SELLING RUBBER PRODUCT
WITH MAXIMIZE PROFIT: A CASE STUDY OF BUENGGAN PROVINCE
รวมพล จันทศาสตร์ , ยุทธ์ ปลื้มภิรมย์ , ชวัลวิทย์ โตจิต , อาภัสรา ไชยคาม , ชนิตรา ขาวมีศรี
Ruompol Jantasart, Yuth Pluempirorn, Chawanwit Tochit,
Arphutsara Chaiyakam, Chanita Kaomeesri
- การพัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล 48
ของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย
THE DEVELOPMENT OF THE LEARNING ORGANIZATION MODEL
FROM THE DIGITAL TRANSFORMATION OF THE BANKING BUSINESS IN THAILAND
ทองน้ำ วรรณัทธกุล , กานต์จิรา ลิ้มศิริจง , บุรินทร์ สันติสาส์น
Thongnam Varamahattanakul, Karnjira Limsiritong, Burin Santisarn

สารบัญ

หน้า

- การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนา
ความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัด
ช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่ 63
COOPERATIVE LEARNING MANAGEMENT WITH TEAM – GAMES – TOURNAMENT (TGT)
TECHNIQUE TO DEVELOP ENGLISH READING COMPREHENSION SKILLS OF
PRATHOMSUKSA 3 STUDENTS IN WATCHANGKIAN SCHOOL, CHIANG MAI PROVINCE
ศศิธร จันทร์สุข , เกียรติชัย สายตาคำ , ดุษฎี รังสีชัชวาล
Sasitorn Chansuk, Kiattichai Saitakham, Dusadee Rangseechatchawan

- คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 79
ในกรุงเทพมหานคร
QUALITY OF WORK LIFE OF KASIKORNBANK EMPLOYEES OF BANGKOK BUSINESS
NETWORK (8) IN BANGKOK
นิตยา ทวีศักดิ์วิชิตชัย , สิทธิชัย ฝรั่งทอง
Nittaya Thaveesakvichitchai, Sittichai Farlangthong

- การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาความสามารถ
การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 92
COOPERATIVE LEARNING MANAGEMENT WITH STAD TECHNIQUE TO DEVELOP
ENGLISH READING COMPREHENSION SKILLS OF MATTHAYOMSUKSA 5 STUDENTS
พรพิมล นามา , เกียรติชัย สายตาคำ , ดุษฎี รังสีชัชวาล
Pornpimol Nama, Kiattichai Saitakham, Dusadee Rangseechatchawan

บทความวิชาการ (Academic Articles)

- การสังเคราะห์วรรณกรรม : การจัดการโลจิสติกส์สีเขียวที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของ
อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน 108
LITERATURE SYNTHESIS: GREEN LOGISTICS MANAGEMENT AFFECTING THE
BUSINESS PERFORMANCE OF PALM OIL INDUSTRY
สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์ , วิสวะ อุนยะวงษ์
Sudarat Pimonrattnakan, Wissawa Aunyawong

สารบัญ	หน้า
● การบริหารเครือข่ายสถานศึกษาไทยโดยใช้แนวคิดการบริหารแบบคล่องตัว MANAGEMENT OF THAI SCHOOL NETWORKS USING THE CONCEPT OF AGILE ADMINISTRATION สมชาย เทศป्ली้ม , สุดาสวรรค์ งามมงคลวงศ์, พรพรรณ วีระปรียากร Somchai Thespluem, Sudasawan Ngammongkolwong, Pornphan Verapreyagura	122
บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)	
● พุดให้่ง่ายๆ คือไม้ตายของคนเก่ง วรสิริ ธรรมประดิษฐ์ Worasiri Thumpradit	139
รูปแบบการนำเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก	145
แบบฟอร์มการส่งบทความ	152

การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล
ของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่
USING INFORMATION TECHNOLOGY IN STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM
MANAGEMENT IN DIGITAL AGE OF MAE TUEN WITTAYAKOM
IN OMKOI DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

กฤษณี กาบคำ¹, วีระภัทร ประสมสุข², เสกชัย ชมภูณูช³

Kritsane Kapkham¹, Teerapat Prasomsuk², Sekchai Chompoonuch³

(Received: March 20, 2023 ; Revised: May 10, 2023 ; Accepted : October 31, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างคือครูและผู้บริหาร จำนวน 32 คน และสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน และครู 1 คน รวมทั้งหมด 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน มีการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ Student, Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Social Sciences and Liberal Arts, North-Chiang Mai University. e-mail: Kritsane.nae@gmail.com

² อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ Instructor of Education Program in Educational Administration, Faculty of Social Sciences and Liberal Arts, North-Chiang Mai University. e-mail: teerapat@northcm.ac.th

³ อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ Instructor of Education Program in Educational Administration, Faculty of Social Sciences and Liberal Arts, North-Chiang Mai University. e-mail: sekchai@northcm.ac.th

ดิจิทัลของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ทุกด้านเสนอแนะทิศทางการเดียวกันคือ ให้พัฒนาระบบให้มีความเสถียร เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนให้ครบถ้วนมากกว่าเดิม ระบบบันทึกทุกกิจกรรมทั้งครูและนักเรียน จะทำให้การปฏิบัติต่าง ๆ รวดเร็ว และประหยัดงบประมาณด้านการใช้กระดาษพิมพ์ แต่ระบบสารสนเทศยังขาดความเสถียรในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดของนักเรียนที่จะใช้เป็นข้อมูลในการส่งต่อ ส่วนหนึ่งมาจากการขาดความเข้าใจและการใช้งานของระบบสารสนเทศ

คำสำคัญ : การใช้ระบบสารสนเทศ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยุคดิจิทัล

Abstract

The purposes of this research on using information technology in student care and support system management in digital age of Mae Tuen Wittayakom in Omkoi District, Chiang Mai Province were: 1) to investigate the use of information technology in student care and support system management in digital age of Mae Tuen Wittayakom in Omkoi District, Chiang Mai Province and 2) to explore the guidelines for developing the use of information technology in student care and support system management in digital age of Mae Tuen Wittayakom in Omkoi District, Chiang Mai Province. The sample of this study were thirty-two school teachers and directors. The statistical analyses were frequency, percentage, average, and standard deviation. The results showed that the overall use of information technology in student care and support system management in digital age of Mae Tuen Wittayakom in Omkoi District, Chiang Mai Province was high such as knowing individual student, student screening, student promotion, prevention and resolution, and student transfer. The guidelines for developing the use of information technology in student care and support system management in digital age of Mae Tuen Wittayakom in Omkoi District, Chiang Mai Province were that the stable system should be developed, student information should be kept completely, and teacher and student's activities should be recorded in the system in order to work out and save the budget of printing papers, and the information system lacked stability in gathering all the information of the students to be used as transferring information, partly due to the lack of understanding and use of the information system.

Keywords: Use of Information System, Student Care and Support System, Digital Age

บทนำ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้วการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้วในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง โดยการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครูทุกคนโดยต้องมีการกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีหลักฐานการปฏิบัติงานที่มีเทคนิควิธีการหรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ต้องใช้ความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม อันจะสร้างสังคมที่ดีน่าอยู่ปลูกฝังเยาวชนของชาติให้เป็นคนดีของสังคมที่ยั่งยืน (นัฏพันธ์ ดิศเจริญ, 2565) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไข 5) การส่งต่อ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสำคัญด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้จักข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน อาจนียามกลุ่มได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกันซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมนักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มี

ประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษา ในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาเพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาก็จะน้อยลงมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขด้วยแรงกดดัน การป้องกันและแก้ไขปัญหาก็จะเร็วขึ้น ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้นจำเป็นต้องให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหาก็จะเร็วขึ้น จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต, 2546)

ในยุคปัจจุบันดิจิทัลเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งงานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ เพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (จักรพงษ์ ตรีการไทย, อธิป เกตุสิริ, และชวนคิด มะเสนะ, 2565) ปัจจุบันโรงเรียนแม่แต่วิทยาฯ อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การคัดกรองนักเรียนจะอาศัยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน หรือ SDQ ประกอบด้วยการประเมิน 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 สำหรับผู้ปกครองประเมินนักเรียน ชุดที่ 2 สำหรับครูประเมินนักเรียน และชุดที่ 3 สำหรับนักเรียนประเมินตนเอง และการขาด งบประมาณของนักเรียนซึ่งยังคงใช้การประเมินและบันทึกในรูปแบบเอกสารอยู่ ปัญหาคือการรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่เป็นปัจจุบัน (โรงเรียนแม่แต่วิทยาฯ, 2554) จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนแม่แต่วิทยาฯ อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนแม่แต่วิทยาฯ อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนแม่แต่วิทยาฯ อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

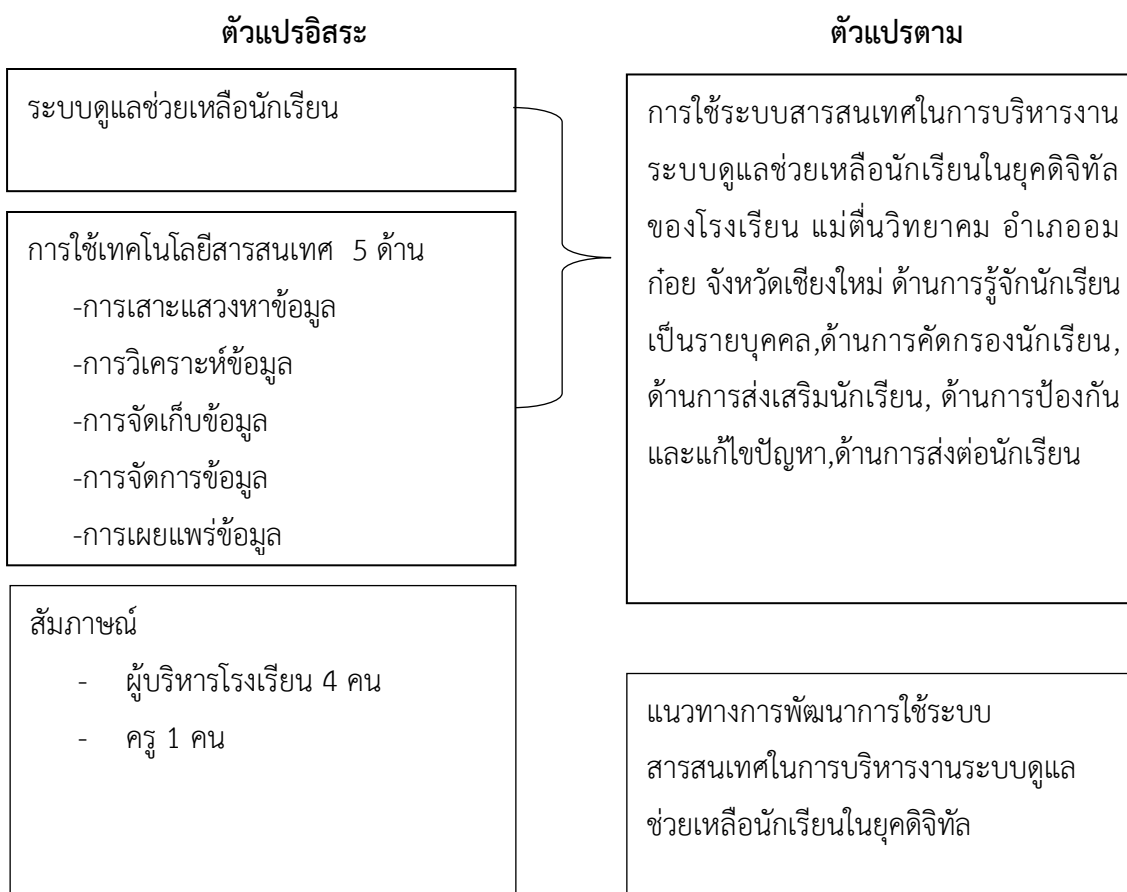
วิธีการวิจัย

ประชากร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน และครู 31 คน จำนวนทั้งสิ้น 32 คน ให้ทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5 ด้าน คือ การเสาะแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การจัดการข้อมูล และการสัมภาษณ์มาประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัย ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค

ดิจิทัลของโรงเรียนแม่ตันวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีเนื้อหาและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถาม

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ

2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเรื่องที่ศึกษา จากนั้นก็นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถาม ที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายให้ชัดเจนแล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) โดยนำค่าคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละข้อคำถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสอดคล้อง ถ้าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านั้นต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องได้กำหนดเงื่อนไขดังนี้

+1 แสดงว่า แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา (ตัวแปร) ที่กำหนด

0 แสดงว่า ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา (ตัวแปร) ที่กำหนด

-1 แสดงว่า แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหา (ตัวแปร) ที่กำหนด

4. นำแบบสอบถาม ที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำแบบสอบถาม ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับครูโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

5. นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล การมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในแต่ละด้านจากแบบสอบถามมา กำหนดเป็นประเด็นคำถาม

3. นำร่างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา

4. นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุง แก้ไขแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล มาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบแบบออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ มีความหมายในการปฏิบัติดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5	หมายถึง	มีการใช้ระบบสารสนเทศได้มากที่สุด
4	หมายถึง	มีการใช้ระบบสารสนเทศได้มาก
3	หมายถึง	มีการใช้ระบบสารสนเทศได้ปานกลาง
2	หมายถึง	มีการใช้ระบบสารสนเทศได้น้อย
1	หมายถึง	มีการใช้ระบบสารสนเทศได้น้อยที่สุด

การแปลผลค่าเฉลี่ยของระดับการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลว่า มีการใช้ระบบสารสนเทศได้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลว่า มีการใช้ระบบสารสนเทศได้มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลว่า มีการใช้ระบบสารสนเทศได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลว่า มีมีการใช้ระบบสารสนเทศได้น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลว่า มีการใช้ระบบสารสนเทศได้น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม

1.1 หนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ ถึงโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตขอเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

1.3 นำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบและนำข้อมูลจัดลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนลงภาคสนาม ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเป็นกรอบแนวทางในการสังเกตปฏิสัมพันธ์และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดในสนามมาสร้างแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ผู้ศึกษาได้เลือกสัมภาษณ์โดยมีคุณสมบัติดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูผู้รับผิดชอบ การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล

2.3 การเตรียมตัวทำงานภาคสนามเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ตรงตามความเป็นจริงและประหยัดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดเตรียมรายละเอียดต่าง ๆ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกรณีศึกษา เช่น แบบบันทึกการสัมภาษณ์ แบบบันทึกการศึกษาเอกสารและอุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องบันทึกภาพ เป็นต้น และดำเนินการนัดหมายวัน เวลา สถานที่ ล่วงหน้ากับผู้ทรงคุณวุฒิและวางแผนในการเดินทางไปสัมภาษณ์ตามที่นัดหมายไว้ต่อไป

2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน กลุ่มเล็ก มีความชัดเจนเพียงพอที่จะตอบปัญหาการศึกษาจึงมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร โดยสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดแม่ฮ่องสอนและผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูผู้รับผิดชอบการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.5 การสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมโครงการเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ตามประเด็นที่กำหนดไว้

2.6 นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นข้อๆ จำแนกออกเป็นรายด้าน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนแม่ต๋ำวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ครูและผู้บริหาร (N=32)		
	$\bar{x}$	sd.	การแปลผล
1. ด้านรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.34	0.50	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.37	0.71	มาก
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.01	0.81	มาก
4. ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.01	0.72	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.97	0.72	มาก
โดยรวม	4.14	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแต่ละด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.37$) 2) ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.34$) และ 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน และการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.01$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{x} = 3.97$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ครูผู้สอนและผู้บริหาร (N=32)		
	$\bar{x}$	sd.	การแปลผล
1. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน เช่น แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)	4.41	0.50	มาก
2. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการวิเคราะห์ผลการประเมินนักเรียนได้	4.53	0.62	มาก
3. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ	4.28	0.77	มาก
4. ท่านสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลผ่านระบบสารสนเทศไปจัดการใช้ให้เกิดประโยชน์	4.16	0.88	มาก
โดยรวม	4.34	0.69	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.34$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ปรากฏว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการวิเคราะห์ผลการประเมินนักเรียนได้ ($\bar{x} = 4.53$) 2) ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน เช่น แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) ($\bar{x} = 4.41$) และ 3) ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.28$) ตามลำดับ และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลผ่านระบบสารสนเทศไปจัดการใช้ให้เกิดประโยชน์ ($\bar{x} = 3.51$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน

ด้านการคัดกรองนักเรียน	ครูและผู้บริหาร (N=32)		
	$\bar{x}$	sd.	การแปลผล
1. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษได้	4.47	0.72	มาก
2. ระบบสารสนเทศลดระยะเวลาที่ใช้คัดกรองนักเรียน ทำให้การคัดกรองรวดเร็วขึ้น	4.53	0.72	มาก
3. ระบบสารสนเทศคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ใกล้เคียงกับความเป็นจริงของสภาพนักเรียน	4.19	0.78	มาก
4. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศเก็บรวบรวมข้อมูลการคัดกรองนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.16	0.72	มาก
5. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศคัดกรอง EQ ของนักเรียนได้	4.50	0.62	มาก
โดยรวม	4.37	0.71	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ปรากฏว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ระบบสารสนเทศลดระยะเวลาที่ใช้คัดกรองนักเรียน ทำให้การคัดกรองรวดเร็วขึ้น ($\bar{x} = 4.53$) 2) ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศคัดกรอง EQ ของนักเรียนได้ ($\bar{x} = 4.50$) และ 3) ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ ได้ ($\bar{x} = 4.47$) ตามลำดับ และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศเก็บรวบรวมข้อมูลการคัดกรองนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.16$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน

ด้านการส่งเสริมนักเรียน	ครูและผู้บริหาร (N=32)		
	$\bar{x}$	sd.	การแปลผล
1. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการบันทึกการจัดกิจกรรมโฮมรูมไว้เป็นสารสนเทศ	4.00	0.95	มาก
2. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศส่งเสริมความสนใจชุมนุมของผู้เรียนได้	3.84	0.85	มาก
3. ท่านสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศไปใช้ในการเสริมแรงทางพฤติกรรมนักเรียนได้	4.06	0.84	มาก
4. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการสรุป และประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้	4.09	0.78	มาก
5. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการประสานงานกิจกรรมการเสริมนักเรียนกับนักเรียนได้	4.00	0.72	มาก
6. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการประสานงานกิจกรรมการเสริมนักเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียนได้	4.06	0.72	มาก
โดยรวม	4.01	0.81	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ปรากฏว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการสรุป และประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้ ($\bar{x} = 4.09$) 2) ท่านสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศไปใช้ในการเสริมแรงทางพฤติกรรมนักเรียนได้ และท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการประสานงานกิจกรรมการเสริมนักเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียนได้ ($\bar{x} = 4.06$) ตามลำดับ และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศส่งเสริมความสนใจชุมนุมของผู้เรียนได้ ($\bar{x} = 3.84$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา

ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา	ครูและผู้บริหาร (N=32)		
	$\bar{x}$	sd.	การแปลผล
1. ท่านสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้	4.06	0.72	มาก
2. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศสื่อสารกับนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้	4.09	0.73	มาก
3. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศสื่อสารกับผู้ปกครองของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้	4.09	0.69	มาก
4. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลด้านคะแนนความประพฤติของนักเรียนได้	3.91	0.78	มาก
5. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการวิเคราะห์ผล, ประมวลผลพฤติกรรมนักเรียน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียนได้	3.91	0.69	มาก
โดยรวม	4.01	0.72	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ครูผู้สอนและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ปรากฏว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศสื่อสารกับนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ และท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศสื่อสารกับผู้ปกครองของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ ($\bar{x} = 4.09$) 2) ท่านสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ ($\bar{x} = 4.06$) ตามลำดับและประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลด้านคะแนนความประพฤติของนักเรียนได้ และท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการวิเคราะห์ผล, ประมวลผลพฤติกรรมนักเรียน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียนได้ ($\bar{x} = 3.91$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ

ด้านการส่งต่อ	ครูผู้สอนและผู้บริหาร (N=32)		
	$\bar{x}$	sd.	การแปลผล
1. ท่านสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศในการส่งต่อนักเรียนได้	3.94	0.76	มาก
2. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศจัดเก็บข้อมูลการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.97	0.74	มาก
3. ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการจัดการข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อให้กับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้	4.00	0.67	มาก
โดยรวม	3.97	0.72	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ครูผู้สอนและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ปรากฏว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการจัดการข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อให้กับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ($\bar{x} = 4.00$) 2) ท่านสามารถใช้ระบบสารสนเทศจัดเก็บข้อมูลการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.97$) และ 3) ท่านสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศในการส่งต่อนักเรียนได้ ($\bar{x} = 3.94$) ตามลำดับ และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศในการส่งต่อนักเรียนได้ ($\bar{x} = 3.94$)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนแม่ตื่นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนแม่ตื่นวิทยาคมทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่าทั้งครูและผู้บริหารต่างมีความคิดเห็นต่อการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพัฒน์ ภักดีโพธิ์ (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อ

เรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาคือ การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ และเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 การจำแนก ตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการใช้ระบบ สารสนเทศการนำโปรแกรมประเมินพฤติกรรม แบบประเมิน SDQ นักเรียนเข้ามาใช้เพื่อความสะดวก และรวดเร็วต่อการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มี พบว่า การ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน

ด้านการคัดกรองนักเรียน ผลการดำเนินการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียนแม่ตื่นวิทยาคม ที่การใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยบริหารงานด้านการคัดกรองนักเรียน ออกเป็นกลุ่ม ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ ตระการไทย, อธิป เกตุสิริ และชวนคิด มะเสนา (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน สถานศึกษายุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ พบว่า การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ ในระดับปานกลาง

ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผลการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ที่ผลเป็นเช่นนั้นเนื่องจากระบบ สารสนเทศที่ใช้ในเรื่องการส่งเสริมนักเรียน มีระบบการจัดการ เช่น การเลือกชุมนุม ที่ส่งเสริมให้ นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสิ่งที่ตนสนใจ ซึ่งระบบสารสนเทศสามารถจัดทำสารสนเทศด้าน การส่งเสริมได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2559) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุก คน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา หรือกลุ่มพิเศษให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้ พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้ นักเรียนที่อยู่ในกลุ่ม ปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาและเป็นการช่วยให้ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือ กลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่ โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง

ด้านการป้องกันและการแก้ไข้ปัญหา มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนั้นเพราะ ความรวดเร็วของการเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ ทำให้ทราบปัญหาของนักเรียนแต่ละคนได้เร็วขึ้น จึงสามารถแก้ไข้ปัญหานักเรียนได้ทันที่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ วัชรรัตน์ (2553) กล่าวถึง การเยี่ยมบ้านนักเรียนว่าเป็นวิธีการหนึ่งของกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน หมายถึงการที่ครูประจำชั้น หรือ ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านได้พบและสนทนากับผู้ปกครองของนักเรียน

เพื่อให้ได้รู้เห็นสภาพแวดล้อมสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมของนักเรียน ทราบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนและต่อโรงเรียน และทำให้ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือแก้ไข หรือส่งเสริมนักเรียนได้ถูกต้องยิ่งขึ้น การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างบ้านกับโรงเรียนอีกทางหนึ่งด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วนถูกต้อง

ด้านการส่งต่อนักเรียน มีผลการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากแบบสอบถามการใช้ระบบสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียน ยังพบว่าระบบสารสนเทศยังสื่อสารความเข้าใจกับหน่วยงานภายนอก และผู้ปกครองได้น้อยกว่าด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราวุฒิ เหล่าจินดา (2559) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในการส่งต่อ และครูยังก็มีภาระงานสอนมาก จึงปฏิบัติงานในระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีปัญหาในระดับที่ไม่มาก

2. แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับ ตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

3) ด้านการส่งเสริมพัฒนา เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง

4) ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิค

5) ด้านการส่งต่อ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษา กระบวนการการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้นในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่ได้ก็มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือเด็กด้อยโอกาส ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การใช้ระบบสารสนเทศการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ระบบสารสนเทศการคัดกรองนักเรียน ระบบสารสนเทศส่งเสริมความสนใจชุมนุมของผู้เรียน ระบบสารสนเทศความประพฤติของนักเรียน และระบบสารสนเทศในการส่งต่อนักเรียน

ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรให้ความร่วมมือในการประชุมอบรม ความรู้เกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ระบบสารสนเทศการคัดกรองนักเรียน ระบบสารสนเทศส่งเสริมความสนใจชุมนุมของผู้เรียน ระบบสารสนเทศความประพฤติของนักเรียน และระบบสารสนเทศในการส่งต่อนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเกี่ยวกับ ระบบสารสนเทศการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อนักเรียน การส่งเสริมความสนใจชุมนุม ความประพฤติของนักเรียนของโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภอมกนัย จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- Department of Mental Health. (2003). *Khumū witthayakōn rabop dūlāe chuailūa nakriān chuāng nathī sām - sī (namat yom suksā pī thī nung - hok)*. [Lecturer's Manual, Student Care and Support System, 3rd-4th grade (Middle School Grade 1-6) (In Thai)]. Retrieved November 1, 2019, from <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>.
- กรมสุขภาพจิต. (2546). *คู่มือวิทยาการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)*. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>.
- Discharoen, N. (2022). Kānphatthana konlayut kānbōjīhān rabop dūlāe chuailūa nakriān nai sathan suksā sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā prathom suksā Rayōng khēt nung. [Strategic Development of the Management of Student Support System in Schools under Rayong Primary Educational Service Area Office]. *Journal of Arts Management*, 6(2), 844-862.

- นัฏพันธ์ ดิศเจริญ. (2565). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. *วารสารศิลปการจัดการ*, 6(2), 844-862.
- Laojinda, W. (2016). *Saphāp kāndamnoēn ngān rabop dūlāe chuāilūa nakriān nai rōngriān sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā matthayommasuksā khēt sām̐sipsōng*. [State of Problems on Students Counseling System Imprementation at Schools under the Secondary Educational Service Area Office 32]. (Master's Thesis, Educational Administration, Buriram Rajabhat University).
- วรารุณี เหล่าจินดา. (2559). *สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- Mae Tuen Wittayakom School. (2011). *Rāingān rabop dūlāe chuāilūa nakriān*. [Student Care and Support System Report.(In Thai)]. Chiang Mai: School.
- โรงเรียนแม่แต่วิทยาคม. (2554). *รายงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. เชียงใหม่: โรงเรียน.
- Ministry of Education. (2016). *Kānphatthana rabop dūlāe chuāilūa*. [Development of Student-care Management System. (In Thai)]. Bangkok : The Agricultural Co-operative Federation of Thailand.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Phakpho, P, Phumiphan, P., Thitithananan T. (2015). *Kānsuksā kāndamnoēn ngān rabop dūlāe chuāilūa nakriān khōng sathān suksā sangkat samnakngān khēt phūnthī matthayommasuksā khēt sām̐sip'et*. [Study of Operating of Student Caring and Supporting System of the School under Secondary Education Service Area Office 31]. *Journal of Humanities and Social Sciences Valaya Alongkorn*, 10(3), 191-196.
- พรพัฒน์ รักดีโพธิ์, เพชรสุตา ภูมิพันธุ์, ธนวัฒน์ จิตธนานันท์. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 31. *วารสารวิจัยและพัฒนาย่อยลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 10(3), 191-196.
- Pongsawat, S. (2018). *Kāndamnoēn ngān rabop dūlāe chuāilūa nakriān rōngriān cha 'am khunying nūang buri*. [The Implementation of Student Care and Support System in Cha-Am Khunyingnuengburi School]. (Master's Thesis, Silpakorn University).

- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- Srisa-ard, B. (2017). *Kānwichai būāngton*. [Introduction to Research. (In Thai)]. Bangkok: Suweerivasarn.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- Traganthai, J, Ketusiri, A. & Masena, C. (2022). Saphāp kāndamnoēn ngān rabop duāē chuāilūā nakriān nai sathan suksā yu khoḍi cchi than. [The Implementation of Student Care and Support Systems on Digital Era School in the Secondary Educational Service Area Office Ubon Ratchathani, Amnat Charoen]. *SiSaket Rajabhat University Journal*, 16(3), 88-104.
- จักรพงษ์ ตระการไทย, อธิป เกตุศิริ, และชวนคิด มะเสนะ. (2565). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 16(3), 88-104.
- Wichairat, N. (2010). *Kāndamnoēn ngān rabop duāē chuāilūā nakriān khoṅg rōngriān matthayommasuksā sangkat samnakngān khēt phūnthi kānsuksā Māē Hōng Sōn khēt sōng*. [Implementation of Student Care and Support Systems for Secondary Schools under the Mae Hong Son Educational Service Area Office 2]. (Master's Thesis, Naresuan University).
- นงลักษณ์ วิชัยรัตน์. (2553). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร).

ความรักและความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด BRAND LOVE AND BRAND LOYALTY FANS CLUB TO BURIRAM UNITED FOOTBALL CLUB

ธนพล พานิชกุล¹, ธนานนท์ สิทธิวงศ์², ธวัชชัย แยมศิริ³, นัทธพงศ์ ศรีประภาณุมาศ⁴, จารุพร ตั้งพัฒน์กิจ⁵

Thanapon Panichakul¹, Thananon Sitthiwong², Thawatchai Yaemsiri³, Natthaphong

Sriprapanumas⁴, Jaruporn Tangpattanakit⁵

(Received: April 20, 2023 ; Revised: July 3, 2023 ; Accepted: September 18, 2023)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรักของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ที่มีต่อ 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความคิด ปัจจัยด้านความหลงใหล ปัจจัยด้านการเชื่อมต่อสโมสรฯ ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจภายใน และปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ ว่าปัจจัยใดที่มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิด ความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด โดยการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ แฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด จำนวน 389 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ตามความสะดวก และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ โดยได้ค่าความเที่ยงตรงตาม เนื้อหาเท่ากับ 0.67 ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น โดยได้ค่าความเชื่อมั่นใน ภาพรวมเท่ากับ 0.89 ซึ่งปัจจัยในแต่ละด้านมีความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 0.77-0.81 สถิติที่ใช้ใน

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
Student, Bachelor of Business Administration Program in Marketing, Faculty of Management
Science, Kasetsart University Sriracha Campus. e-mail: thanapon.pan@ku.th

² นักศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
Student, Bachelor of Business Administration Program in Marketing, Faculty of Management
Science, Kasetsart University Sriracha Campus. e-mail: thananon.si@ku.th

³ นักศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
Student, Bachelor of Business Administration Program in Marketing, Faculty of Management
Science, Kasetsart University Sriracha Campus. e-mail: thawatchai.yae@ku.th

⁴ นักศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
Student, Bachelor of Business Administration Program in Marketing, Faculty of Management
Science, Kasetsart University Sriracha Campus. e-mail: natthaphong.sr@ku.th

⁵ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
Instructor, Business Administration Program in Marketing, Faculty of Management Science,
Kasetsart University Sriracha Campus. e-mail: jaruporn.tan@ku.th

การวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรักของแฟนบอลสโมสรฯ มากที่สุด ประกอบด้วยปัจจัยด้านสิ่งจูงใจภายใน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.008 ปัจจัยด้านความหลงใหล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และปัจจัยด้านการเชื่อมต่อสโมสรฯ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ตามลำดับ โดยมีค่าการพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 57.8 และความรักต่อสโมสรฯ มีอิทธิพลต่อความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฯ ซึ่งมีค่าการพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 40.3 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยจากการศึกษาครั้งนี้เป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางให้กับสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย เพื่อสามารถนำไปปรับปรุง พัฒนาสโมสรฯ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : บุรีรัมย์ยูไนเต็ด แฟนบอล ความจงรักภักดี ความรัก

Abstract

The purpose of this study was to examine the love of fans for Buriram United Football Club based on five factors such as thinking, passion, brand connection, intrinsic rewards, and emotional attachment. The study investigated the influence of these factors on the loyalty to Buriram United Football Club. A sample was 389 Buriram United Football Club fans using convenience sampling. The instrument was the online questionnaire with the 0.67 content validity index (CVI) and 0.89 reliability coefficient. Each factor had 0.77-0.81 reliability. The statistical analyses were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression. The results showed that the intrinsic rewards with 0.008 statistical significance was the highest for the love of fans for the football club, followed by passion with 0.000 statistical significance, emotional attachment with 0.000 statistical significance, and brand connection with 0.000 statistical significance, all of which was with 57.8 prediction values. The love for the football club influencing the loyalty of football club fans was 40.3 prediction values with 0.05. statistical significance. It was expected that this finding would be both a benefit and a guidance for football clubs in Thailand to improve and enhance their effectiveness.

Keywords: Buriram United, Football Fans, Loyalty, Love

บทนำ

ในมุมมองทางธุรกิจความรักต่อแบรนด์เป็นส่วนสำคัญที่จะเปลี่ยนผู้บริโภคทั่วไปให้กลายเป็นผู้ที่พร้อมจะสนับสนุนธุรกิจตลอดเวลา ความรักต่อแบรนด์เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ภายในหรือความรู้สึกที่สามารถรับรู้ถึงความผูกพันที่มีต่อแบรนด์ ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภครู้สึกไว้วางใจต่อแบรนด์นั้น ๆ (Ahuvia, 2005) และยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริโภคกับแบรนด์ในระยะยาว อีกทั้งความรักต่อแบรนด์ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดความจงรักภักดีต่อแบรนด์ (Liebl, Turčínková, Beinhauer & Magano, 2022) ธุรกิจทางการกีฬาเป็นธุรกิจที่ถูกขับเคลื่อนโดยอารมณ์ และความรู้สึกของแฟนกีฬาเป็นส่วนใหญ่ ความรู้สึกเหล่านี้ล้วนมาจากทีมกีฬาและตัวนักกีฬา เมื่อแฟนกีฬามีอารมณ์ร่วมกับสโมสร ก็สามารถนำไปสู่ความรักต่อสโมสรด้วยเช่นกัน ซึ่งจะได้จากพฤติกรรมต่าง ๆ ของแฟนกีฬา เช่น การสนับสนุนสินค้าทางการกีฬาของสโมสร รวมไปถึงการเชียร์ของแฟนกีฬา ในสโมสรที่ชื่นชอบ โดยกีฬาที่แสดงให้เห็นถึงความรัก และความจงรักภักดีอย่างชัดเจนที่สุดก็คือ กีฬาฟุตบอล เนื่องจากเป็นกีฬาที่มีคนติดตามมากที่สุดในโลก ซึ่งพฤติกรรมของเหล่าแฟนบอลจะมีลักษณะที่มีการแสดงอารมณ์ร่วมไปกับสโมสรที่เชียร์ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายชนะก็จะมีอารมณ์ดีใจ หรือรู้สึกประสบความสำเร็จ แต่หากเป็นฝ่ายแพ้ก็จะแสดงอารมณ์ที่โศกเศร้า หรือรู้สึกล้มเหลวร่วมไปกับสโมสร ซึ่งถือเป็นการแสดงออกถึงความรัก และความจงรักภักดี (นเรศ บัวลอย และ ศุภกาญจน์ จำเริญรักษ์, 2565) โดยผลสำรวจของนิคัาโพล พบว่าสโมสรฟุตบอลในไทยที่มีฐานแฟนคลับมากที่สุดในประเทศไทย คือ สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด (เมนสแตนด์, 2565)

สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด เป็นสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย ที่ประสบความสำเร็จทั้งในไทยพรีเมียร์ลีก และในระดับทวีปเอเชีย โดยการที่สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ประสบความสำเร็จทั้งในสนามและนอกสนาม ทำให้เกิดฐานแฟนบอลที่เพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลให้สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด เป็นสโมสรที่มีแฟนบอลมากที่สุดในประเทศไทย (เตชิต อภินันท์ธรรม, 2560) และสิ่งที่สะท้อนความรัก และความจงรักภักดีที่แฟนบอลมีต่อสโมสร คือ กลุ่มที่มีชื่อว่า “GU12” ที่เป็นกลุ่มแฟนบอลที่มารวมตัวกันเป็นกองเชียร์ เหมือนเป็นผู้เล่นคนที่ 12 ของสโมสร (เอกลักษณ์ หลุ่มชมแข, 2558) จึงถือได้ว่าสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด เปรียบเสมือนแบรนด์ๆหนึ่ง ในเชิงธุรกิจทางการกีฬา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การศึกษาที่เกี่ยวกับความรักต่อแบรนด์ และความจงรักภักดีต่อแบรนด์ ส่วนใหญ่มุ่งเน้นศึกษาในบริบทธุรกิจต่าง ๆ เช่น ธุรกิจสินค้าแฟชั่น และธุรกิจบริการ โดยผลการศึกษา พบว่า ความรักต่อแบรนด์มีอิทธิพลต่อความภักดีในแบรนด์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม (Hwang & Kandampully, 2012; Niyomsart, & Khamwon, 2015) ในประเทศไทยยังมีการศึกษาอย่างจำกัดในบริบททางการกีฬา ซึ่งถือว่าเป็นช่องว่างสำคัญที่ผู้วิจัยจะศึกษาเกี่ยวกับความรัก และความจงรักภักดีในบริบทของธุรกิจทางการกีฬา โดยใช้กรณีศึกษาของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด เพื่อเป็นแนวทางให้กับสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาสโมสรให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด และสามารถสร้างฐานแฟนบอลให้มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น เพื่อทำให้เกิดการเติบโตทั้งใน
ด้านสโมสรและรายได้ อีกทั้งสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงคุณภาพ และพัฒนาสโมสรให้เติบโตได้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านความคิด ปัจจัยด้านความหลงใหล ปัจจัย
ด้านการเชื่อมต่อสโมสรฯ ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจภายใน ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ มีอิทธิพลที่
ก่อให้เกิดความรักของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด
2. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยด้านความรักต่อสโมสรฯ มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความจงรักภักดีของ
แฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด

วิธีการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การดำเนินการวิจัยในรูปแบบของวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลทาง
แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบออนไลน์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว จากกลุ่ม
ผู้บริโภคที่เป็นแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ที่อยู่ในกลุ่มส่วนตัว Facebook และวิเคราะห์
ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ในการสรุปผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target Population)

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษา คือ แฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด
ที่อยู่ภายในกลุ่ม Facebook ส่วนตัว ซึ่งบุคคลที่จะเข้ามาภายในกลุ่มส่วนตัวได้ จะต้องมีการตอบ
คำถามคัดกรอง เพื่อให้เกิดความแน่ชัดว่าเป็นแฟนบอลสโมสร บุรีรัมย์ยูไนเต็ด จึงทำให้ข้อมูลที่เก็บ
รวบรวมจากสมาชิกภายในกลุ่มเป็นข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง

2. ขนาดของกลุ่มเป้าหมาย (Sample Size)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ดในกลุ่มส่วนตัว
Facebook โดยเลือกตัวอย่างจำนวน 389 คน การศึกษาในครั้งนี้ ใช้การคำนวณหากลุ่มแบบไม่ทราบ
จำนวนประชากรที่แน่นอนของ Cochran ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนี้

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ

(ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญ 0.05 มีค่า $Z = 1.96$)

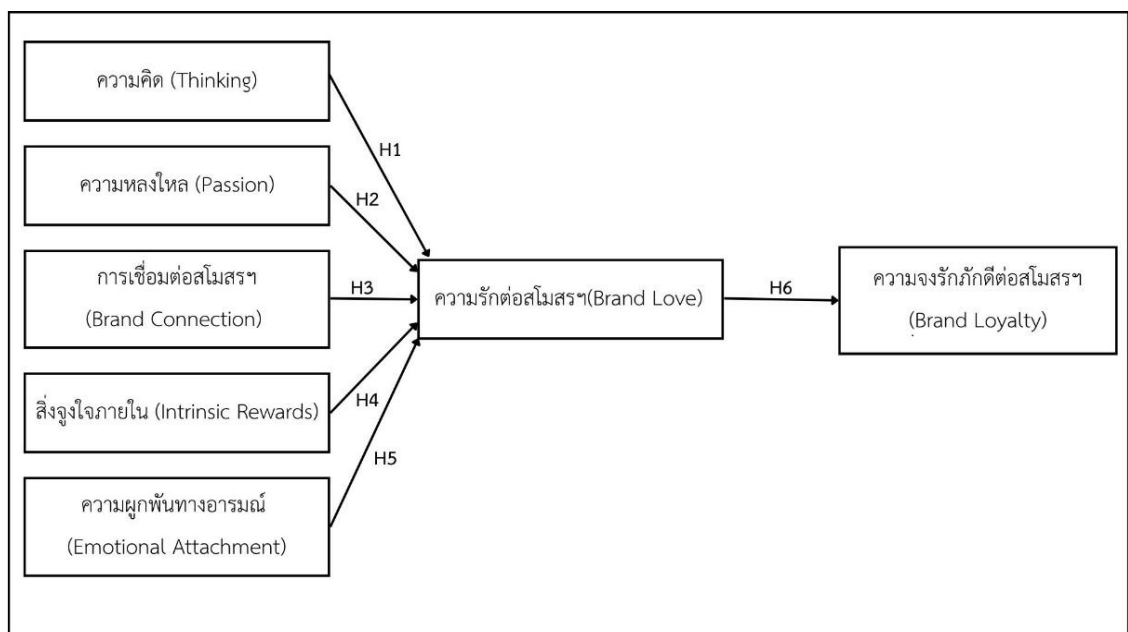
ซึ่งจะทำให้ได้ขนาดตัวอย่าง $n = 384.16$ หรือประมาณ 385 คน โดยทางผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 คิดเป็นจำนวน 3.85 หรือประมาณ 4 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการตอบแบบสอบถาม จึงได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 389 ราย

3. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Method)

การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทำงานวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกวิธีการสุ่มโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) ซึ่งจะใช้วิธีการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) เนื่องจากในงานวิจัยต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ที่เป็นแฟนบอลของสโมสรบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ซึ่งไม่สามารถรู้จำนวนประชากรแฟนบอลได้ชัดเจน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มมานั้น ได้ผ่านการคัดกรองทั้งในกลุ่ม Facebook ส่วนตัว และจากแบบสอบถามงานวิจัย เพื่อให้เกิดความแน่ชัดว่าเป็นแฟนบอลสโมสรฯ โดยวิธีนี้จะสามารถให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในงานวิจัยที่ต้องการศึกษาอิทธิพลของปัจจัย 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อความรัก และความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรจากงานวิจัยของ Velicia Martin, F., Toledo, and Palos-Sanchez (2020) ที่ได้ผลสรุปตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรักประกอบด้วย ความคิด, ความหลงใหล, การเชื่อมต่อสโมสรฯ, สิ่งจูงใจภายใน และความผูกพันทางอารมณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำเลือกศึกษาทั้งตัวแปรความรักที่คาดว่าจะส่งผลต่อความจงรักภักดี โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านความคิด (Thinking) มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความรักของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด
2. ปัจจัยด้านความหลงใหล (Passion) มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความรักของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด
3. ปัจจัยด้านการเชื่อมต่อสโมสรฯ (Brand Connection) มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความรักของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด
4. ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจภายใน (Intrinsic Rewards) มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความรักของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด
5. ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ (Emotional Attachment) มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความรักของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด
6. ปัจจัยด้านความรักต่อสโมสรฯ (Brand Love) มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 สถานภาพ และข้อมูลพื้นฐาน ส่วนที่ 2 พฤติกรรมแฟนบอลสโมสรบุรีรัมย์ยูไนเต็ด และส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรัก และความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา ได้ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 โดยได้ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.67 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมเชิงเนื้อหา หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับแฟนบอลสโมสรบุรีรัมย์ยูไนเต็ด จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักอัลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักอัลฟาที่ยอมรับได้นั้นจะต้องมากกว่า 0.7 ขึ้นไป (Nunnally, 1978) โดยแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.89 ซึ่งปัจจัยในแต่ละด้านมีความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 0.77-0.81 ซึ่งมากกว่า 0.7 แสดงว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริงได้

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม จากกลุ่มแฟนบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ในกลุ่มส่วนตัวแฟนคลับสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ได้แก่ GU12 สายเชียร์บุรีรัมย์ยูไนเต็ด และ BURIRAM UNITED CLUB GU12 ด้วยวิธีการโพสต์แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google

forms ให้แฟนบอลสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด จำนวน 389 คน โดยเริ่มเก็บแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2565 ถึง 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 จำนวน 52 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.) เพื่ออธิบายข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม และตัวแปรต่าง ๆ
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. สถานภาพ และข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 389 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 62 อยู่ในช่วงอายุ 28-37 ปี จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 อยู่ในสถานะโสด จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9

2. ความรัก และความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อความรัก และความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้ ปัจจัยด้านความหลงใหล ข้อคำถามที่อยู่ในระดับความคิดเห็นความสำคัญมากที่สุด คือ ท่านรู้สึกอยากซื้อผลิตภัณฑ์ของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ($\bar{x} = 4.54$) และต่อมาปัจจัยด้านสิ่งจูงใจภายใน ข้อคำถามที่อยู่ในระดับความคิดเห็นความสำคัญมากที่สุด คือ สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ให้ความสำคัญกับแฟน ($\bar{x} = 4.55$) ลำดับถัดมาปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ ข้อคำถามที่อยู่ในระดับความคิดเห็นความสำคัญมากที่สุด คือ ท่านรู้สึกผูกพันทางใจกับสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ($\bar{x} = 4.54$) และต่อมาปัจจัยด้านความคิด ข้อคำถามที่อยู่ในระดับความคิดเห็นความสำคัญมากที่สุด คือ ท่านจะเลือกรับชมการแข่งขันของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ในสนามเพื่อเพิ่มอรรถรสในการเชียร์ฟุตบอล ($\bar{x} = 4.62$) และต่อมาปัจจัยด้านการเชื่อมต่อสโมสรฯ ข้อคำถามที่อยู่ในระดับความคิดเห็นความสำคัญมากที่สุด คือ การใช้ผลิตภัณฑ์ของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ดของท่าน ช่วยสร้าง

ภาพลักษณ์ที่ดีในสังคม ($\bar{x} = 4.50$) และถัดมาปัจจัยด้านความรักต่อสโมสราฯ ข้อคำถามที่อยู่ในระดับความคิดเห็นความสำคัญมากที่สุด คือ ท่านมีความรักสโมสราฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ($\bar{x} = 4.54$)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.) และระดับความสำคัญของปัจจัยความรักต่อสโมสราฯ

ลำดับที่	ตัวแปรองค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.)	แปลผลระดับความสำคัญ
1.	ความหลงใหล	4.47	0.34	สำคัญมากที่สุด
2.	สิ่งจูงใจภายใน	4.46	0.36	สำคัญมากที่สุด
3.	ความผูกพันทางอารมณ์	4.45	0.36	สำคัญมากที่สุด
4.	ความคิด	4.43	0.38	สำคัญมากที่สุด
5.	การเชื่อมต่อสโมสราฯ	4.43	0.35	สำคัญมากที่สุด
รวม		4.45	0.36	สำคัญมากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรักต่อสโมสราฯ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$, sd. = 0.36) และเมื่อพิจารณาถึงระดับความสำคัญอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด 5 รายการ ประกอบด้วยความหลงใหล ($\bar{x} = 4.47$, sd. = 0.34) สิ่งจูงใจภายใน ($\bar{x} = 4.46$, sd. = 0.36) ความผูกพันทางอารมณ์ ($\bar{x} = 4.45$, sd. = 0.36) ความคิด ($\bar{x} = 4.43$, sd. = 0.38) และการเชื่อมต่อสโมสราฯ ($\bar{x} = 4.43$, sd. = 0.35) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.) และระดับความสำคัญของความรักต่อสโมสราฯ และความจงรักภักดีต่อสโมสราฯ

ลำดับที่	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.)	แปลผลระดับความสำคัญ
1.	ความจงรักภักดีต่อสโมสราฯ	4.45	0.36	สำคัญมากที่สุด
2.	ความรักต่อสโมสราฯ	4.41	0.36	สำคัญมากที่สุด
รวม		4.43	0.36	สำคัญมากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความสำคัญของตัวแปรความรักต่อสโมสราฯ และความจงรักภักดีต่อสโมสราฯ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$, sd. = 0.36) และเมื่อพิจารณาถึงระดับความสำคัญอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด 2 รายการประกอบด้วย ความจงรักภักดีต่อสโมสราฯ ($\bar{x} = 4.45$, sd. = 0.36) และความรักต่อสโมสราฯ ($\bar{x} = 4.41$, sd. = 0.36) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Multicollinearity)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อตรวจสอบปัญหา Multicollinearity พบว่ามีค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.417-1 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 ในขณะเดียวกัน ค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.837 - 2.401 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 จึงสรุปได้ว่า ไม่พบปัญหาสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ หรือ ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระจากกัน

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความรักต่อโมสรฯ

ตัวแปรองค์ประกอบ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
	B	Std. Error	β	t	p-value
(Constant)	0.384	0.178		2.153	0.032
ความคิด	0.046	0.042	0.049	1.087	0.278
ความหลงใหล	0.216	0.053	0.206	4.090	0.000**
การเชื่อมต่อสโมสรฯ	0.224	0.052	0.217	4.335	0.000**
สิ่งจูงใจภายใน	0.137	0.051	0.137	2.657	0.008**
ความผูกพันทางอารมณ์	0.282	0.051	0.282	5.520	0.000**

**ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความรักต่อสโมสรฯ ได้แก่ ปัจจัยด้านความหลงใหล ($\beta = 0.206$, p-value = 0.000) ปัจจัยด้านการเชื่อมต่อสโมสรฯ ($\beta = 0.217$, p-value = 0.000) ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจภายใน ($\beta = 0.137$, p-value = 0.008) ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ ($\beta = 0.282$, p-value = 0.000) และพบว่า ตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความรักต่อสโมสรฯ ได้แก่ ปัจจัยความคิด ($\beta = 0.049$, p-value = 0.278) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งมีความอำนาจการพยากรณ์คิดเป็นร้อยละ 57.8

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ตัวแปรความรักต่อโมสรฯ ที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อสโมสรฯ

ตัวแปรองค์ประกอบ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
	B	Std. Error	β	t	p-value
(Constant)	1.649	0.173		9.511	0.000
ความรักต่อสโมสรฯ	0.637	0.039	0.635	16.162	0.000**

**ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยความรักต่อสโมสรฯ มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความจงรักภักดีต่อสโมสรฯ ($\beta = 0.635, p\text{-value} = 0.000$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งมีค่าอำนาจการพยากรณ์คิดเป็นร้อยละ 40.3

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่ทำให้แฟนบอลเกิดความรักในสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ได้แก่ ปัจจัยด้านความหลงใหลมีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความรักต่อสโมสรฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรภรณ์ แสงเทศ (2564) ที่เกิดจากความหลงใหล ความชอบจนถึงขั้นคลั่งไคล้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และสามารถมีได้หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพ ด้านความรัก เนื่องจากการที่แฟนบอลมีความประทับใจในตัวสโมสร ตั้งแต่ด้านผลงาน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกองเชียร์ ไปจนถึงการบริหารจัดการของสโมสรที่มีประสิทธิภาพ ก็ย่อมทำให้แฟนบอลเกิดความรักที่มีต่อสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด โดยปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรักต่อสโมสรฯ คือ ปัจจัยด้านการเชื่อมต่อสโมสรฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Le (2021) ที่ได้ศึกษาถึงบทบาทความรักต่อสโมสร พบว่า การเชื่อมโยงตราสินค้ามีอิทธิพลต่อความรักต่อสโมสรฯ มากที่สุด และอีกทั้งยังบอกว่าการเชื่อมโยงต่อสโมสรเป็นคุณลักษณะสำคัญของความรักต่อสโมสรฯ อีกด้วย เนื่องจากการที่สโมสรมีอัตลักษณ์ของความเป็นครอบครัวของแฟนบอลจนเกิดกลุ่มแฟนบอลที่ชื่อว่า “GU12” และมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเหล่าแฟนบอล ทำให้เหล่าแฟนบอลเกิดความรักประทับใจ และรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสโมสร จนนำไปสู่การที่แฟนบอลเกิดความรักต่อตัวสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด นอกจากนี้ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจภายในมีอิทธิพลต่อความรักต่อสโมสรฯ ด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahuvia (2005) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริโภคในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ผู้บริโภคนั้นจะมีความผูกพันทางอารมณ์กับสโมสรฯ ผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์สิ่งจูงใจภายในกับผู้บริโภค เพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึก และทำให้เกิดความรักต่อสโมสรฯ จากภายในผู้บริโภค โดยจากที่กล่าวไปตอนต้น การที่สโมสรมีผลงานที่ดี รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่างสโมสรและแฟนบอล ทำให้แฟนบอลรู้สึกประทับใจ รู้สึกสนุกที่ได้เชียร์ และแสดงความเป็นส่วนหนึ่งของสโมสร อีกทั้งแฟนบอลยังรู้สึกอยากให้สโมสรประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเป็นการนำไปสู่ความรักที่แฟนบอลจะมีต่อสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด มากกว่าไปนั้นปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดความรักต่อสโมสรฯ เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shetty & Fitzsimmons (2022) ได้ศึกษาผลกระทบของความผูกพันต่อสโมสรฯ และความรักต่อสโมสรฯ ที่มีต่อความภักดีในสินค้าหุรหุรา พบว่า อารมณ์ของผู้บริโภคที่รุนแรง สามารถเกิดได้จากความผูกพันที่ผู้บริโภคมีต่อสโมสรฯ โดยเมื่อเกิดความผูกพันต่อสโมสรฯ แล้ว ก็ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความรักต่อ สโมสรฯ เนื่องจากแฟนบอลสัมผัสได้ถึงสภาพแวดล้อมของกองเชียร์ที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถือเป็นอัตลักษณ์ที่มีความแตกต่างจากสโมสรอื่น ๆ ทำให้แฟนบอลชื่นชอบในความเป็นสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ซึ่ง

จะก่อให้เกิดความรักต่อสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด แต่ในส่วนของปัจจัยด้านความคิดกลับไม่มีอิทธิพลต่อความรักต่อสโมสรฯ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Velicia Martin, F., Toledo, and Palos-Sanchez (2020) ที่ได้ศึกษาความรักต่อสโมสรฟุตบอล พบว่า ความคิดเป็นปัจจัยของความรักที่มีต่อสโมสรฟุตบอลเนื่องจากการที่แฟนบอลจะเกิดความรักในตัวสโมสรนั้น อาจมีปัจจัยอื่นที่นอกเหนือจากความคิด ที่จะทำให้เกิดความรักในตัวสโมสรได้ เช่น การประสบความสำเร็จของสโมสร อีกทั้งความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันระหว่างแฟนบอลในสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ท้ายที่สุดความรักต่อสโมสรฯมีอิทธิพลต่อความจงรักภักดีต่อสโมสรฯด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัยพรหม (2565) ; บุญสม รัชมิโชติ และคณะ (2565) ที่ได้ศึกษาถึงบทบาทความรักต่อสโมสรฯ ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อสโมสรฯ พบว่า ความรักต่อสโมสรฯนั้นเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกเชิงบวกต่อสโมสร ที่แสดงออกเชิงพฤติกรรมและทัศนคติ เนื่องจากแฟนบอลที่มีความจงรักภักดีต่อสโมสร ต้องมีความรัก หรือเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสโมสรมาก่อน อีกทั้งการที่สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด เป็นที่ยอมรับ และชื่นชอบของแฟนบอลจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าแฟนบอลมีความเชื่อใจ และมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด จึงส่งผลทำให้เกิดความจงรักภักดีที่แฟนบอลมีต่อสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การที่แฟนบอลจะมีความจงรักภักดีในสโมสรนั้น มีอิทธิพลมาจากความรักที่แฟนบอลมีต่อสโมสร ซึ่งจะเกิดได้จากปัจจัยความหลงใหล ปัจจัยการเชื่อมต่อสโมสรฯ ปัจจัยสิ่งจูงใจภายใน และปัจจัยความผูกพันทางอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Velicia Martin, F., Toledo, and Palos-Sanchez (2020)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาความรัก และความจงรักภักดีของแฟนบอลสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ซึ่งประกอบไปด้วย ความหลงใหล การเชื่อมต่อสโมสรฯ สิ่งจูงใจภายใน ความผูกพันทางอารมณ์ และความรักต่อสโมสรฯ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาเพื่อให้สโมสรฟุตบอลนำข้อมูล และผลการวิจัยไปปรับปรุงสโมสรฟุตบอลให้สอดคล้องความต้องการของแฟนบอล โดยทางสโมสรควรสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของสโมสรทั้งด้านกองเชียร์ รวมถึงด้านผลงานทั้งในสนาม และนอกสนาม ให้เป็นที่ประทับใจแก่แฟนบอล รวมถึงพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างแฟนบอลกับสโมสร เช่น จัดกิจกรรมที่เน้นให้แฟนบอลได้ร่วมสนุก และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสโมสรมากขึ้น อีกทั้งควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของสโมสรที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และสิ่งสำคัญอีกประการ คือ การให้ความสำคัญกับเหล่ากองเชียร์ หรือแฟนบอล โดยควรส่งเสริมการเชียร์ให้มีความสุข และเป็นเอกลักษณ์ เช่น การทำเพลงเชียร์ประจำสโมสร หรือทำเชียร์ประจำที่แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของ

สโมสร ซึ่งในการเชียร์ระหว่างการแข่งขันนั้น ก็ควรที่จะคงไว้บนพื้นฐานของความมีน้ำใจนักกีฬา เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจให้แก่แฟนบอลของสโมสร ซึ่งจะนำไปสู่ความจงรักภักดีในอนาคต อีกทั้งยังเป็นการดึงดูดให้แฟนบอลของสโมสรเพิ่มสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

โดยการศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาเพียงแค่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มแฟนบอลของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด เท่านั้น จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปว่า ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มแฟนบอลของสโมสรอื่น ๆ เช่น สโมสรเมืองทองยูไนเต็ด, สโมสรฟุตบอลบีจีปทุมยูไนเต็ด, สโมสรฟุตบอลการท่าเรือ ฯลฯ เนื่องจากกลุ่มแฟนบอลของแต่ละสโมสรมีทัศนคติในการเชียร์ที่แตกต่างกัน อีกทั้งควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อความรักต่อสโมสรฯ และความจงรักภักดีต่อสโมสรฯ เช่น ความไว้วางใจต่อสโมสรฯ ภาพลักษณ์ต่อสโมสรฯ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่สโมสรฟุตบอลในไทยตั้งแต่ไทยลีกไปจนถึงลีกสำรองส่วนภูมิภาคต่าง ๆ นำไปปรับใช้ในการพัฒนาสโมสร เพิ่มฐานแฟนบอล รวมถึงพัฒนาให้วงการฟุตบอลไทยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Ahuvia, A. C. (2005). Beyond the Extended Self: Loved Objects and Consumers' Identity Narratives. *Journal of consumer research*, 32(1), 171-184.
- Apinantham T. (2017). *Patchai thi mi phon to khwamphungphochai nai kan chia samoson futbok Buri Ram yunaitet khong faen bok Khon Thai. [Factors Affecting Buriram United Aootball Alub's Fans Satisfaction in Thailand]*. (Independent Study of Master Degree, Thammasat University).
- เดจิต อภินันท์ธรรม. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการเชียร์สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ดของแฟนบอลคนไทย. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)*.
- Bualuay, N. & Chamroenraksa, S. (2022). Kan suksa patchai san bukkhon thi song phon to khwam phakdi khong klum faen khlap to samoson futbok changwat Samut Sakhon. [A Study of Personal Characteristics Influencing Loyalty on Samut Sakhon Football Club], *Lampang Rajabhat University Journal*, 11(1), 45-54.
- นเรศ บัวลอย และ ศุภกาญจน์ จำเริญรักษ์. (2565). การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความภักดีของกลุ่มแฟนคลับต่อสโมสรฟุตบอลจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 11(1), 45-54.
- Hwang, J., & Kandampully, J. (2012). The Role of Emotional Aspects in Younger Consumer-brand Relationships. *Journal of Product & Brand Management*, 21(2), 98-108.
<https://doi.org/10.1108/10610421211215517>.

- Le, M. T. (2021). Compulsive Buying of Brands, Its Antecedents, and the Mediating Role of Brand Love: Insights from Vietnam. *Current Psychology*, 40(9), 4287-4298.
- Liebl, H., Turčínková, J., Beinhauer, R., & Magano, J. (2022). Do You Love Me? The Relationship Between Sport-related Branded Entertainment and Brand Love, *Cogent Business & Management*, 9(1). <https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2143014>.
- Lumchomkhae, E. (2015) . "GU12" 'An trong tuā wā ku sip sōng pen niyām khwām māi khōng kōng chia sut yot thīm futbō. ["GU12" Literally Means "GU12", Which is the Definition of Football Super Cheerleaders. (In Thai)]. Retrieved December 10, 2022, from <https://www.posttoday.com/social/general/383656>.
- เอกลักษณ์ หลุ่มชมแข. (2558). "GU12" อ่านตรงตัวว่า "กูลิบสอง" เป็นนิยามความหมายของกองเชียร์สุดยอของทีมฟุตบอล. สืบค้น 10 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.posttoday.com/social/general/383656>.
- Main stand. (2022). "Nida phōn" pōt phon samruāt Khon Thai chiā "liwēphuñ" yōe thīsut suān " Buri Ram yūnaitet" khōng chāmfang Thai līk. ["Nida Poll" Reveals the Results of the Survey, Thai People Cheer "Liverpool" the Most, While "Buriram United" Wins the Thai League Side. (In Thai)]. Retrieved December 10, 2022, from <https://sport.trueid.net/detail/gldyJqBkB0rZ>.
- เมนสแตนดี. (2565). "นิด้า โพล" เปิดผลสำรวจ คนไทยเชียร์ "ลิเวอร์พูล" เยอะที่สุดส่วน "บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด" ครองแชมป์ฝั่งไทยลีก. สืบค้น 10 ธันวาคม 2565, จาก <https://sport.trueid.net/detail/gldyJqBkB0rZ>.
- Niyomsart, S., & Khamwon, A. (2015, October). Brand love, Brand Loyalty, and Word of Mouth: A Case of Air-Asia. *Paper Presented at the International Journal of Arts & Sciences' (IJAS)*, 9(1), pp.263-268. SSRN. <https://ssrn.com/abstract=2800887>.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory* (2nd ed.). New York : McGraw-Hill.
- Pommi, C. (2022). Mōdēn samakān khōng sāng khōng khwām rak nai trāsīn khā tō khwām phakdī tō trāsīn khā lāe kān bōk tō bāp pāk tō pāk khōng phuchai bōrikan praisani Thai. [A Structural Equation Modeling of Brand Love to Brand Loyalty and Word-of-Mouth of Thailand Post Service Users]. *Songklanakarin Journal of Management Sciences*, 39(1), 136-162.

- ชาญชัย พรหมมี. (2565). โมเดลสมการโครงสร้างของความรักในตราสินค้าต่อความภักดีต่อตราสินค้า และการบอกต่อแบบปากต่อปากของผู้ใช้บริการไปรษณีย์ไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 39(1), 136-162.
- Sangthet, P. (2021). *Kāṇsuksā patchai thī thamhai koet khwām longlai nai sāi ngān 'utsāhakam huāng so 'uppathān. [A Study of Job Passionate in Supply Chain Industry].* (Independent Study of Master Degree, Mahidol University).
- ภัทรารณณ์ แสงเทศ. (2564). การศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความหลงใหล ในสายงานอุตสาหกรรมห่วงโซ่อุปทาน. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหิดล).
- Ratsameechot, B., Jantarakolica, T., Jantarakolica, K., Teekasap, P., Intuwonges, S., & Sukhaparamate, S. (2022). Khwām rak læ khwām naphū nai trāsīnkha tō kāsāng khwām phakdī nai trāsīnkha khōng phūchai bōrikān rān kafāe brāēnnēm. [Brand Love and Brand Respect Affecting Brand Loyalty of Brand-Name Coffee Consumers]. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 16(2), 89-100.
- บุญสม รัชมิโชติ, ธาตรี จันทระโคติกา, กอบกุล จันทระโคติกา, พาสน์ พิษทรัพย์, สิทธิพร อินทวงศ์, และ ศุภวัฒน์ สุขะประเมษฐ์. (2564). ความรักและความนับถือในตราสินค้าต่อการสร้างความภักดีในตราสินค้าของผู้ใช้บริการร้านกาแฟแบรนด์เนม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 16(2), 89-100.
- Shetty, K., & Fitzsimmons, J. R. (2022). The Effect of Brand Personality Congruence, Brand Attachment and Brand Love on Loyalty Among HENRY's in the Luxury Branding Sector. *Journal of Fashion Marketing and Management: An International Journal*, 26(1), 21-35.
- Velicia Martin, F., Toledo, L. D., & Palos-Sanchez, P. (2020). How Deep is Your Love? Brand Love Analysis Applied to Football Teams. *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, 21(4), 669-693. <https://doi.org/10.1108/IJSMS-10-2019-0112>.

ตัวแบบสนับสนุนการตัดสินใจเลือกการผลิตและขายผลิตภัณฑ์ยางพารา

เพื่อเพิ่มกำไรจากการลงทุน กรณีศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

DECISION SUPPORT MODEL FOR PRODUCING AND SELLING RUBBER PRODUCT

WITH MAXIMIZE PROFIT: A CASE STUDY OF BUENGMAN PROVINCE

รวมพล จันทศาสตร์¹, ยุทธ ปลื้มภิรมย์², ชวัลวิทย์ โตจิต³, อภัสรา ไชยคาม⁴, ชนิตรา ขาวมีศรี⁵

Ruompol Jantasart¹, Yuth Pluempirum², Chawanwit Tochit³, Arphutsara Chaiyakam⁴, Chanita Kaomeesri⁵

(Received: May 3, 2023 ; Revised: June 6, 2023 ; Accepted: September 18, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมยางพารา และสร้างตัวแบบสนับสนุนการตัดสินใจเลือกผลิตและขายผลิตภัณฑ์ยางพาราที่สามารถทำกำไรได้สูงสุด ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้แนวความคิดสร้างตัวแบบสนับสนุนการตัดสินใจเลือกผลิตและขายยางพารา เพื่อให้เกษตรกรและเจ้าของสวนยางพาราใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์เลือกผลิตและขายผลิตภัณฑ์ยางพาราที่ทำให้มีกำไรสูงสุด โดยเบื้องต้นเกษตรกรมี 2 ทางเลือกคือ ขายในรูปแบบยางเครพก้อนถ้วย หรือขายในรูปแบบน้ำยางสด งานวิจัยนี้นำเสนอห่วงโซ่อุปทานของยางพาราตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เกษตรกรสามารถประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มขีดความสามารถในการแปรรูปยางพารา จากน้ำยางสดเป็นผลิตภัณฑ์ยางพารากลางน้ำ เช่น น้ำยางข้น ยางแผ่นรมควัน ยางคอมพาวด์ ยางสีกมบล็อค

¹ อาจารย์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์อีสต์บางกอก
Instructor, Logistics and Supply Chain Management, Faculty of Logistics and Aviation Technology,
Southeast Bangkok University. e-mail: ruompol@southeast.ac.th

² อาจารย์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์อีสต์บางกอก
Instructor, Logistics and Supply Chain Management, Faculty of Logistics and Aviation Technology,
Southeast Bangkok University. e-mail: yuth@southeast.ac.th

³ อาจารย์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์อีสต์บางกอก
Instructor, Logistics and Supply Chain Management, Faculty of Logistics and Aviation Technology,
Southeast Bangkok University. e-mail: chawanwit@southeast.ac.th

⁴ อาจารย์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์อีสต์บางกอก
Instructor, Logistics and Supply Chain Management, Faculty of Logistics and Aviation Technology,
Southeast Bangkok University. e-mail: bomkanan@gmail.com

⁵ อาจารย์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์อีสต์บางกอก
Instructor, Logistics and Supply Chain Management, Faculty of Logistics and Aviation Technology,
Southeast Bangkok University. e-mail: chanitakhaomeesri@gmail.com

และยางแท่ง เกษตรกรยังสามารถขยายขีดความสามารถในการแปรรูปยางพาราจากผลิตภัณฑ์กลางน้ำเป็นปลายน้ำได้อีกด้วย เช่น ถูมียาง ถูยางอนามัย หรือยางล้อรถยนต์ งานวิจัยใช้ข้อมูลราคาซื้อ-ขายยางพาราเป็นระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2558 - 2562) ปริมาณยางพาราที่ผลิตได้ของจังหวัดบึงกาฬ จากพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด 698,465 ไร่ กระจายปลูกใน 8 อำเภอ สามารถผลิตยางพาราได้เฉลี่ยวันละ 8,000 ตัน รวมผลิตยางพารา 5 ปี 1.82 ล้านตัน โดยผลการวิจัย พบว่า หลังการใช้ตัวแบบสนับสนุนการตัดสินใจเลือกการผลิตและขายผลิตภัณฑ์ยางพารา เกษตรกรสามารถทำกำไรเพิ่มขึ้น 190.1 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.44 เมื่อวิเคราะห์ตามตำบล/อำเภอ หลังใช้ตัวแบบสนับสนุนการตัดสินใจทุกตำบลก็มีกำไรเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามกลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวกันขายยางพารา หลังจากใช้ตัวแบบสนับสนุนการตัดสินใจ ทุกกลุ่มมีกำไรสูงขึ้น ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าตัวแบบการสร้างรายได้สูงสุดจากการเลือกผลิตและขายน้ำยางสดหรือยางก้อนถ้วย เป็นตัวแบบที่สามารถสร้างกำไรเพิ่มขึ้นให้แก่เกษตรกรและเจ้าของสวนยางพาราในจังหวัดบึงกาฬ

คำสำคัญ : ผลิตภัณฑ์ยางพารา ตัวแบบการตัดสินใจ การหาค่าเหมาะสมที่สุด

Abstract

The purposes of this study were to investigate a supply chain of para-rubber products and create a decision support model for producing and selling para-rubber products with maximum profit. The study employed a decision support model for producing and selling para-rubber products to enable the farmers and owners of the para-rubber farms to apply as a tool for producing and selling para-rubber products with maximum profit. Basically, there were two forms of selling: crepe rubber and latex. This study presented a supply chain of rubber products from factory to consumers which para-rubber farmers could make use as a guide to increase their capabilities in making para-rubber from fresh latex to other forms of para-rubber such as latex, smoked rubber sheet, compound rubber, skim block rubber, and block rubber. In addition, para-rubber farmers could expand their capabilities to make even other forms of para-rubber products such as rubber glove, condom, or tyre.

This study used the local selling and buying information of para-rubber product during 5 years (2015 – 2019) a total of para-rubber produced In Bueng Kan province which was out of in 698,465 rai of para-rubber plantation areas in eight districts. These trees produce an average of 8,000 metric tons of para-rubber per day, for a total of 1.82 million tons. The results showed that after implementing a decision support model for producing and selling para-rubber products, the farmers

could have the profit increase of 190.1 million Thai Baht or 10.44. After the implementation of a decision support model for producing and selling para-rubber products, the profits increased for all districts and groups of para-rubber farmers, Therefore, a decision support model for producing and selling para-rubber products in the form of crepe and latex is a decision model for para-rubber farmers and owners in Bueng Kan province to gain maximum profits.

Keywords: Rubber products, Decision model, Optimization

บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศไทย (อุดม โกสสัยสุข, 2536) รัฐบาลได้มีมาตรการส่งเสริมให้ปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นจำนวนมาก น้ำยางพาราสด และยางแผ่นรมควัน เป็นสินค้าการเกษตรที่มีราคาไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ตลาดในพื้นที่ และตลาดโลกส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ที่ไม่แน่นอน จากผลการวิจัยพบว่าในจังหวัดบึงกาฬนิยมผลิตยางเครพ (ยางก้อนถ้วย) ซึ่งปัจจุบันราคาซื้อ-ขายยางเครพในตลาดต่ำมาก (สำนักงานตลาดกลางยางพาราสงขลา, 2563) ทำให้เกษตรกรขาดทุนจากการปลูกยางพารา อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการลงทุนขยายกิจการเพิ่มผลผลิตยางพาราใหม่ๆ ตลอดจนการวิเคราะห์การลงทุนโรงงานเพื่อผลิตสินค้าจากยางพาราให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก ผลที่ตามมาคือชาวสวนส่วนหนึ่งตัดสินใจ เลิกกิจการสวนยางโดยการขายเป็นไม้แปรรูป หรือขายสวนยางให้ผู้อื่น เกษตรกรบางรายกู้เงินจากธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่นๆ เพื่อซื้อพันธุ์ปุย และจ้างแรงงานเมื่อเกษตรกรสวนยางพาราเกิดภาวะการขาดทุนต่อเนื่อง และไม่สามารถชำระหนี้ได้ ส่งผลให้เกษตรกรหลายคนถูกยึดที่ดินและสวนยางพารา ธนาคารพาณิชย์ที่ปล่อยสินเชื่อเกิดหนี้สูญ อีกทั้งยังส่งผลให้ปริมาณการส่งออกยางพาราลดลงอันเป็นผลให้ประเทศไทยสูญเสียรายได้

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตยางพาราอยู่ในลำดับต้นๆของผลิตภัณฑ์จากหมวดสินค้าเกษตร โดยประเทศไทยมีพื้นที่สำหรับทำสวนยางพาราทั้งสิ้น 18,223,833 ไร่ ซึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยเฉพาะ อุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ มีพื้นที่ในการทำสวนยางพารารวมกันไม่น้อยกว่า 1,486,391 ไร่ โดยเฉพาะจังหวัดบึงกาฬที่มีพื้นที่ปลูกไม่ต่ำกว่า 1 ล้านไร่ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

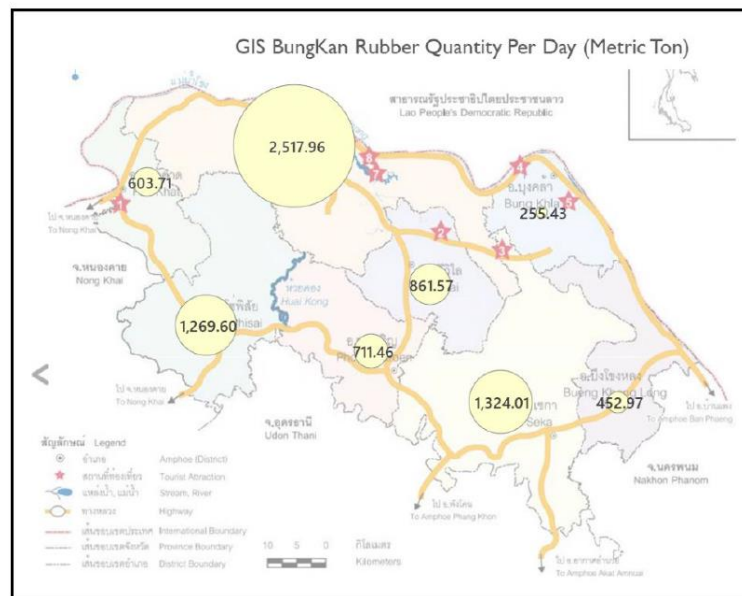
จังหวัดบึงกาฬมีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรก ได้แก่ ยางพารา ข้าว ปาล์มน้ำมันและมันสำปะหลัง โดยยางพารามีพื้นที่ในการเพาะปลูกมากที่สุดถึง 973,184 ไร่ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2564) ซึ่งส่งผลให้ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดบึงกาฬและมีมูลค่าการส่งออกหรือแปรรูปสูง อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกยางพาราของจังหวัดบึงกาฬ พบว่า ส่วนมากเป็นพื้นที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก ซึ่งการจัดการการเพาะปลูกและการ

ช่วยในการตัดสินใจที่ดีจะสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี และนำไปสู่กำไรสูงสุดจากการขายผลิตภัณฑ์จากยางพารา นอกจากนี้การปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น ซึ่งพื้นที่จังหวัดบึงกาฬมีกำลังการผลิตยางพาราเฉลี่ยวันละประมาณ 8,000 ตัน จากผลผลิตที่มาจาก 8 อำเภอ โดยมีปริมาณน้ำยางเฉลี่ยรวมทุกอำเภอเท่ากับ 7,996,709.79 กิโลกรัม เมื่อพิจารณาแยกตามอำเภอ พบว่า อำเภอเมืองบึงกาฬมีปริมาณการผลิตน้ำยางเฉลี่ย / วัน มากที่สุด เท่ากับ 2,517,955.94 กิโลกรัม โดยมีสัดส่วนการผลิตน้ำยางเท่ากับ 31.49% จากทั้งหมด รองลงมา คือ อำเภอเซกา มีปริมาณน้ำยางเฉลี่ยต่อวัน เท่ากับ 1,324,009.24 สัดส่วนการผลิตน้ำยาง เท่ากับ 16.56% และอำเภอโซ่พิสัย มีปริมาณน้ำยางเฉลี่ยต่อวัน เท่ากับ 1,269,598.77 และสัดส่วนการผลิตน้ำยางเท่ากับ 15.88% ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปริมาณผลผลิตยางพาราของจังหวัดบึงกาฬ

อำเภอ	ปริมาณน้ำยางเฉลี่ย/วัน (กก.)	สัดส่วนการผลิตน้ำยาง
เมืองบึงกาฬ	2,517,955.94	31.49%
เซกา	1,324,009.24	16.56%
โซ่พิสัย	1,269,598.77	15.88%
ศรีวิไล	861,574.71	10.77%
พรเจริญ	711,458.56	8.90%
ปากคาด	603,710.79	7.55%
บึงโขงหลง	452,974.51	5.66%
บุ่งคล้า	255,427.51	3.19%
รวม	7,996,709.79	100.00%

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (2564)

รูปที่ 1 ปริมาณผลผลิตยางพาราต่อวัน (ตัน) แบ่งตามอำเภอ
ที่ท่า กรมพัฒนาที่ดิน (2564)

อย่างไรก็ตามชาวสวนยางและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดบึงกาฬจะผลิตน้ำยางสดและยางเครพเพื่อขายให้แก่ลานรับซื้อจุดที่อยู่บริเวณที่ไม่ห่างไกลเกิน 2 กิโลเมตร ซึ่งผู้ซื้อเป็นผู้กำหนดราคาโดยอ้างอิงราคากลางที่การยางแห่งประเทศไทยประกาศรายวัน แต่จะเสนอในราคาต่ำกว่า 2-5 บาทต่อกิโลกรัม ขึ้นกับตำแหน่งจุดที่รับซื้อ เนื่องจากต้องมียกส่งจากลานไปที่โรงงาน อีกทั้งระหว่างขนส่งจะทำให้น้ำยางสดออกจากน้ำยางพาราจะทำให้มีน้ำหนักลดลง นอกจากนี้เจ้าของสวนยางบางรายไม่ได้กรีดยาง ใส่ปุ๋ย และดูแลสวนยางด้วยตนเอง จะจ้างแรงงานโดยหักจากค่ายางที่ขายได้ เมื่อราคายางลดต่ำลงมากก็จะส่งผลให้รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายแรงงาน ปุ๋ย และค่าบริหารจัดการในสวนยาง นอกจากนี้เจ้าของสวนยางบางรายทำการกู้เงินจากธนาคารมาซื้อที่ดิน พันธุ์ยาง และค่าใช้จ่ายในการลงทุนเบื้องต้น ส่งผลให้เกิดภาวะขาดทุน และไม่สามารถชำระหนี้ธนาคารได้

ดังนั้น งานวิจัยนี้ศึกษาและนำเสนอแนวทางการวิเคราะห์ทางเลือกผลิตและขายผลิตภัณฑ์ที่ได้จากยางพาราผ่านตัวแบบการสร้างรายได้สูงสุดจากการเลือกผลิตและขายระหว่างน้ำยางสดกับยางเครพ เพื่อให้เจ้าของสวนยางและชาวสวนยางของจังหวัดบึงกาฬมีการสร้างรายได้ที่สูงขึ้น อีกทั้งทำให้เกษตรกรใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจที่ในการเลือกผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างกำไรสูงสุดโดยชาวสวนยางสามารถคำนวณผลตอบแทนจากราคาเสนอซื้อรายวัน หรือรายสัปดาห์ และวางแผนเลือกผลิตและขายในผลิตภัณฑ์ที่ให้ผลตอบแทนสูงสุดในแต่ละครั้งที่ขาย อันจะนำไปใช้แก้ปัญหาการขาดทุนของสวนยางพาราของตนเอง ป้องกันปัญหาการถูกธนาคารยึดที่ดินเนื่องจากการไม่มีเงินผ่อนเงินกู้ธนาคารเป็นระยะเวลานาน ตลอดจนเป็นการสร้างแนวคิดให้เกษตรกรรู้วิธีพัฒนาสวนยางพาราผลผลิต และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมยางพาราที่ผลิตได้ของจังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อสร้างตัวแบบสนับสนุนการตัดสินใจเลือกผลิตและขายผลิตภัณฑ์ยางพารา ที่สามารถทำกำไรได้สูงสุดของจังหวัดบึงกาฬ

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องตัวแบบสนับสนุนการตัดสินใจเลือกการผลิตและขายผลิตภัณฑ์ยางพาราเพื่อได้รับกำไรสูงสุด กรณีศึกษา จังหวัดบึงกาฬ นี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เกษตรกรและเจ้าของสวนยางพาราทั้งหมด และโรงงานรับซื้อยางพาราสดจากพื้นที่ปลูกยางพาราในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 8 อำเภอ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง
2. ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้รับซื้อ/ตลาด และการยางแห่งประเทศไทย เจ้าหน้าที่หอการค้าจังหวัดบึงกาฬ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีประเด็นคำถามที่กำหนดตามขอบเขตเนื้อหาของการศึกษา โดยทำการสัมภาษณ์ผ่านการพูดคุยแบบธรรมชาติและเป็นกันเอง ตามวันและเวลาที่ได้นัดไว้
2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยเป็นการสัมภาษณ์ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการซื้อขายผลิตภัณฑ์น้ำยางสดและยางเครพ
3. เครื่องบันทึกภาพขณะสัมภาษณ์
4. สมุดจดบันทึกขณะสัมภาษณ์จดบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

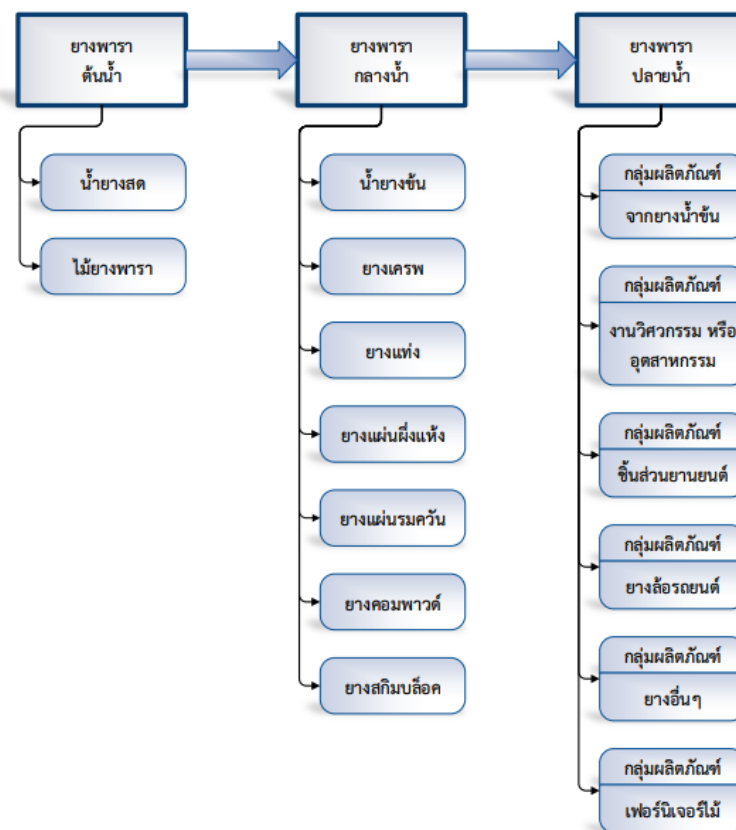
1. สำรวจพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน โดยการประสานงานของเจ้าหน้าที่หอการค้าจังหวัดบึงกาฬ
2. ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลาและสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล และรายละเอียดแต่ละประเด็นโดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายพร้อมถ่ายภาพสถานที่
3. เก็บรวบรวมข้อมูลการผลิตน้ำยางสดของสวนยางพาราทั้งหมด และโรงงานรับซื้อยางพาราสด จากพื้นที่ปลูกยางพาราในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเซกา อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอโซ่พิสัย อำเภอบึงโขงหลง อำเภอบุ่งคล้า อำเภอปากคาด อำเภอพรเจริญ และอำเภอศรีวิไล

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเกษตรกร และเจ้าของสวนยางพาราร่วมกับฐานข้อมูลส่วนอื่น ๆ ที่มีอยู่ในระบบแล้ววิเคราะห์แปลงเป็นปริมาณการผลิตน้ำยางพาราสด โดยมีเป้าหมายการรวบรวมข้อมูลแหล่งผลิตน้ำยางสดจากทั้ง 8 อำเภอ

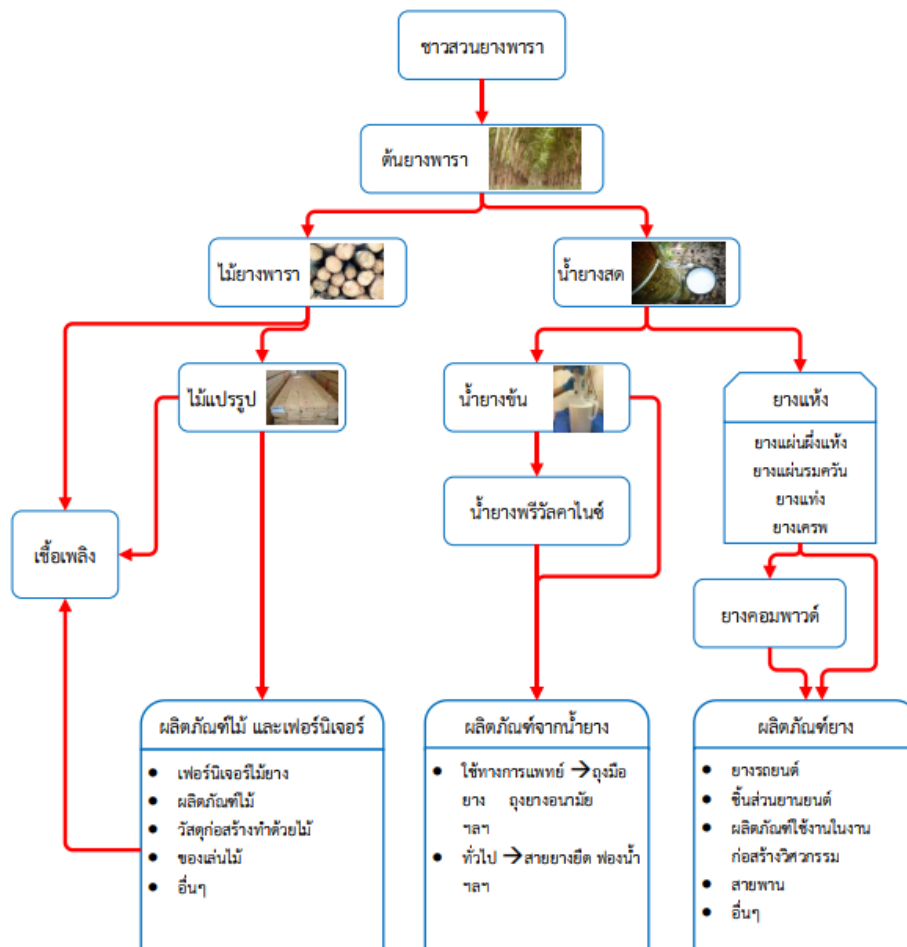
ผลการวิจัย

1. การศึกษาตัวแบบห่วงโซ่อุปทาน

จากการศึกษาแนวคิด บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาตัวแบบห่วงโซ่อุปทานที่อยู่ในกระบวนการแปรรูปที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและขายผลิตภัณฑ์ยางพาราจังหวัดบึงกาฬ ตั้งแต่กระบวนการผลิตน้ำยางพาราจนถึงผลิตภัณฑ์ที่ใช้ น้ำยางพาราเป็นวัตถุดิบหลัก โดยการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการผลิตยางพาราแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ยางพาราดันน้ำ ผลิตภัณฑ์ยางพารากลางน้ำ และผลิตภัณฑ์ยางพาราปลายน้ำ โดยจะสรุปถึงคุณลักษณะและกระบวนการผลิตในแต่ละผลิตภัณฑ์โดยสังเขปเพื่อให้ผู้ร่วมงานวิจัยนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์และวิจัยต่อเนื่องได้ ดังรูปที่ 2 และ 3

รูปที่ 2 ผลิตภัณฑ์ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ในห่วงโซ่อุปทานของยางพาราจังหวัดบึงกาฬ

รูปที่ 3 กระบวนการแปรรูปยางพาราของยางพาราจังหวัดบึงกาฬ

จากรูปที่ 2 และ 3 พบว่า ผลิตภัณฑ์ยางพาราต้นน้ำมี 2 ผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย น้ำยางพาราสด และไม้ยางพารา ยางพารากลางน้ำมี 7 ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย น้ำยางข้น ยางเครพ ยางแท่ง ยางแผ่นผึ่งแห้ง ยางแผ่นรมควัน ยางคอมพาวด์ และยางสกิมพลีค และยางพาราปลายน้ำมี 5 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย กลุ่มผลิตภัณฑ์จากน้ำยางข้น กลุ่มผลิตภัณฑ์งานวิศวกรรมหรืออุตสาหกรรม กลุ่มผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนยานยนต์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ยางรถยนต์ และกลุ่มผลิตภัณฑ์ยางอื่น

2. ตัวแบบการเลือกผลิตยางพารา

จากการศึกษาห่วงโซ่อุปทานของจังหวัดบึงกาฬผลิตภัณฑ์ที่ได้จากยางพาราได้ทั้งจากการนำยางพาราสด และยางพาราและไม้ยางพาราไปแปรรูป อย่างไรก็ตามการเลือกขายผลิตภัณฑ์ยางพาราให้ได้กำไรสูงสุดในเบื้องต้นที่เกษตรกรสามารถทำได้ คือ การเลือกผลิตและขายโดยสามารถเลือกขายได้ระหว่างขายในรูปแบบน้ำยางสดซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ยางพาราต้นน้ำ หรือขายในรูปแบบยางเครพซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์กลางน้ำ โดยราคาขายผลิตภัณฑ์ในแต่ละวันจะขึ้นอยู่กับราคาที่ได้รับซื้อประกาศ ซึ่งโดยทั่วไป

แล้วจะอ้างอิงราคาที่มีการยางแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ ส่วนราคาที่รับซื้อจริงของโรงงานหรือพ่อค้าคนกลาง จะคิดตามสัดส่วนของเนื้อยางจริง โดยที่น้ำยางสดมีแนวการคำนวณราคาซื้อดังต่อไปนี้

น้ำยางสด :

- (1) เทน้ำยางลงในถังและใช้ไม้คนน้ำยางให้เข้ากันแล้วตักตัวอย่างน้ำยางจำนวน 1 ถ้วย
- (2) ชั่งน้ำหนัก และทำการอบด้วยไมโครเวฟเป็นเวลา 15 นาที
- (3) นำยางแห้งที่ผ่านการอบแล้วมาชั่งน้ำหนัก โดยค่าน้ำหนักที่ได้คือค่า DRC หน่วยเป็นเปอร์เซ็นต์ ซึ่งโดยทั่วไปค่า DRC จะอยู่ระหว่าง 26% - 35%
- (4) ราคาซื้อขายจริง = น้ำหนักของน้ำยางสด x ค่า DRC x ราคาที่สหกรณ์หรือราคาที่มีการยางแห่งประเทศไทยประกาศ เช่น น้ำยางสด 1,000 กิโลกรัม อ่านค่า DRC ได้ 29% โดยมีราคารับซื้อน้ำยางสด 35 บาทต่อกิโลกรัม ราคาขายน้ำยางสดที่เกษตรกรได้รับจริง = $1000 \times 0.29 \times 35 = 10,150$ บาท

รูปที่ 4 การคนให้น้ำยางกระจายตัวให้ทั่ว

รูปที่ 5 ตักตัวอย่างน้ำยาง 1 ถ้วย

รูปที่ 6 ชั่งน้ำหนักน้ำยางสดก่อนนำอบ

รูปที่ 7 ชั่งน้ำหนักยาง หลังจากนำอบเป็นเวลา 15 นาที

น้ำยางเครพ :

สำหรับยางเครพ (crepe) สามารถผลิตจากน้ำยางสดและยางที่จับตัวแล้ว เช่น ยางก้นถ้วย (cup lump) และเศษยาง (scrap) เป็นต้น (ผดุงชาติ ยังดี, 2556) ซึ่งยางเครพที่ได้จากการผลิตจากน้ำยางสดจะได้ยางเครพคุณภาพ ส่วนยางเครพที่ผลิตจากยางที่จับตัวแล้วจะได้ยางเครพที่มีคุณภาพต่ำ การผลิตยางเครพซึ่งเป็นการแปรรูปน้ำยางอย่างง่ายที่เกษตรกรทำได้ทั้งบนต้นยาง หรือในโรงเรือน และได้ยางเครพน้ำหนัก 50-60% ของน้ำยางสด หรือน้ำหนักของน้ำยางสดจะหายไป 40-50% แล้วนำไปขายให้กับโรงงานหรือพ่อค้าคนกลางตามราคาประกาศ ณ ลานรับซื้อ เช่น ประกาศ

ราคารับซื้อที่ลาน 15.75 บาทต่อกิโลกรัม แต่การเปรียบเทียบรายได้และกำไรที่แท้จริงต้องคิดจากน้ำหนักของน้ำยางสดที่ใช้เท่าๆกัน กล่าวคือรายได้ที่เกษตรกรขายยางเครฟได้รับจริง = $1000 \times 0.50 \times 15.75 = 7,875$ บาท (เมื่อคิดจากปริมาณน้ำยางที่ผลิตได้ 1000 กิโลกรัม)

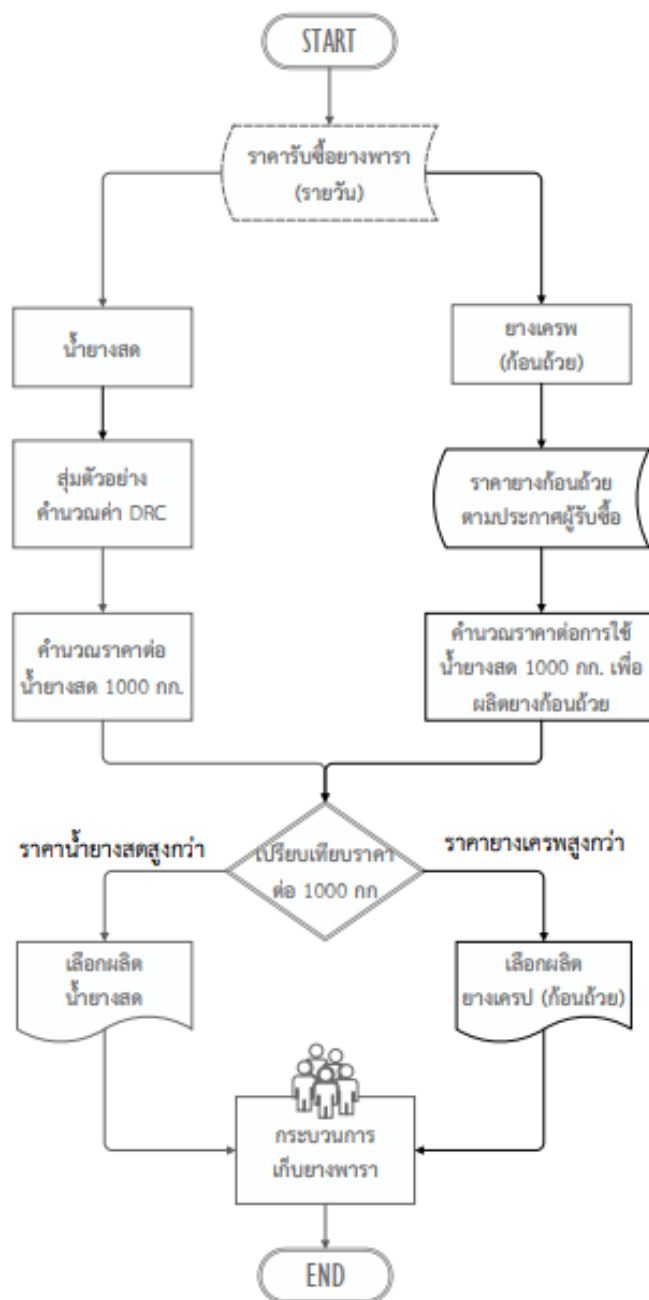

รูปที่ 8 ชาวสวนยางนำยางเครฟใส่ถุงปุ๋ยมาขาย

รูปที่ 9 การนำยางเครฟนำไปขายต่อยังโรงงานโดยพ่อค้าคนกลาง

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงราคาที่ได้รับจริงของโรงงานหรือพ่อค้าคนกลางตามผลผลิตที่ได้จากน้ำยางสดหรือน้ำยางเครฟ สามารถสร้างตัวแบบการเลือกผลิตยางพาราได้ดังรูปที่ 10

รูปที่ 10 ตัวแบบการสร้างรายได้สูงสุดจากการเลือกผลิตและขายระหว่างน้ำยางสดกับยางเครพ

3. ผลการใช้ตัวแบบการสร้างรายได้สูงสุดจากการเลือกผลิตและขายผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าจำแนกตามกลุ่มอำเภอ

จากการเก็บรวบรวมราคารับซื้อยางเครพในจังหวัดบึงกาฬ ราคารับซื้อน้ำยางสด และปริมาณการขายยางเครพ ระหว่าง พ.ศ.2558 – 2562 โดยสามารถคำนวณปริมาณน้ำยางสดก่อนผลิตยางเครพ ตามสูตรคำนวณดังนี้

$$(1) \text{ ปริมาณยางเครพ (ตัน) } = \text{ ปริมาณน้ำยางสด (ตัน) } \times 0.5$$

(2) มูลค่ายางเครพ (บาท) = ราคายางเครพ (บาท/กก) × ปริมาณยางเครพ (ตัน) × 1000

(3) มูลค่าน้ำยางสดหักค่า DRC (บาท) = ราคาน้ำยางสด (บาท/กก) × ปริมาณน้ำยางสด (ตัน) × 1000 × DRC

(4) เปรียบเทียบราคา ต่อ 1000 ก.ก. ระหว่างน้ำยางสดกับน้ำยางเครพ แล้วทำการตัดสินใจเลือกขายผลิตภัณฑ์ที่ให้กำไรมากที่สุด

เมื่อใช้ตัวแบบการสร้างรายได้สูงสุดจากการเลือกผลิตและขายระหว่างน้ำยางสดกับยางเครพสามารถวิเคราะห์มูลค่าและเลือกผลิตและขายผลิตภัณฑ์ที่ให้ผลตอบแทนสูงที่สุดแต่ละครั้ง ดังแสดงในตารางที่ 2

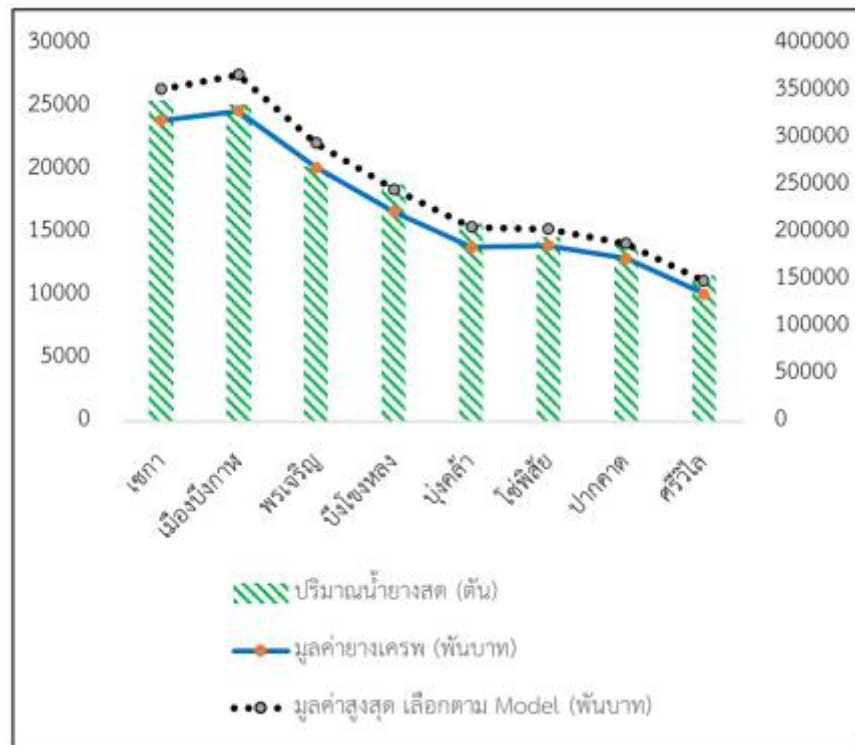
ตารางที่ 2 ปริมาณผลผลิตยางพาราของจังหวัดบึงกาฬ

อำเภอ	รวมมูลค่ายางเครพ (บาท)	รวมมูลค่าน้ำยางสดหักค่า DRC (บาท)	เลือกขายสินค้าที่มีมูลค่าขายสูงสุดเมื่อใช้ Model (บาท)	รายได้สูงขึ้น (บาท) เมื่อใช้ Model	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น เมื่อใช้ Model
เซกา	319,226,061	347,701,193	352,300,583	33,074,522	9.39
เมืองบึงกาฬ	329,603,568	367,147,911	367,911,573	38,308,004	10.41
โซ่พิสัย	186,483,657	203,987,190	204,408,130	17,924,473	8.77
บึงโขงหลง	222,765,971	245,922,147	246,199,465	23,433,494	9.52
บุงคล้า	184,963,258	206,374,030	206,628,449	21,665,191	10.49
ปากคาด	172,849,883	188,424,903	189,054,836	16,204,953	8.57
พรเจริญ	269,371,090	294,364,523	295,079,258	27,708,168	8.71
ศรีวิไล	135,709,427	149,063,441	149,497,196	13,787,770	9.22
รวม	1,820,972,915	2,002,985,338	2,011,079,490	190,106,575	9.45

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์มูลค่าและเลือกผลิตและขายผลิตภัณฑ์ที่ให้ผลตอบแทนสูงที่สุดแต่ละครั้ง ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2562 เป็นเวลา 5 ปี โดยจะเห็นว่าการขายผลิตภัณฑ์ยางพาราในรูปแบบน้ำยางสดหักค่า DRC รวมทั้ง 5 ปี จะได้รับกำไรที่มากกว่าแบบเครพ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายวัน จะมีการเปลี่ยนแปลงของราคาระหว่างน้ำยางเครพและน้ำยางสด ซึ่งเลือกใช้ตัวแบบการตัดสินใจที่สร้างขึ้นจะทำให้ได้รับกำไรที่สูงขึ้น โดยอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ เดิมเกษตรกรสามารถผลิตและขายยางเครพมีรายได้รวม 5 ปี 319.23 ล้านบาท หลังจากเลือกผลิตและขายตามตัวแบบการสร้างรายได้สูงสุดจากการเลือกผลิตและขายระหว่างน้ำยางสดกับยางเครพ จะทำให้เกษตรกรชาวสวนยางมีรายได้ 352.3 ล้านบาท คิดเป็นรายได้ที่สูงขึ้นรวม 33.07 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.45

นอกจากนี้ อำเภอเมืองบึงกาฬ มีรายได้ 367.91 ล้านบาท คิดเป็นรายได้ที่สูงขึ้นรวม 38.31 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.41 อำเภอเมืองโซ่พิสัย มีรายได้ 204.41 ล้านบาท คิดเป็นรายได้ที่สูงขึ้นรวม

17.92 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.77 อำเภอบึงโขงหลง มีรายได้ 246.19 ล้านบาท คิดเป็นรายได้ที่สูงขึ้นรวม 23.43 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.52 อำเภอบึงคล้า มีรายได้ 206.63 ล้านบาท คิดเป็นรายได้ที่สูงขึ้นรวม 21.67 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.49 อำเภอปากคาด มีรายได้ 189.05 ล้านบาท คิดเป็นรายได้ที่สูงขึ้นรวม 16.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.57 อำเภอพรเจริญ มีรายได้ 295.08 ล้านบาท คิดเป็นรายได้ที่สูงขึ้นรวม 25.71 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.71 และอำเภอศรีวิไล มีรายได้ 149.49 ล้านบาท คิดเป็นรายได้ที่สูงขึ้นรวม 13.79 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.22

รูปที่ 11 แผนภูมิเปรียบเทียบปริมาณน้ำยางสด มูลค่ายางเครพและมูลค่าที่คำนวณตามตัวแบบ
ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน (2564)

จากรูปที่ 11 แสดงกราฟแท่งปริมาณน้ำยางสด ระหว่าง พ.ศ. 2558 – 2562 ของจังหวัดบึงกาฬ แจกแจงตามอำเภอ โดยเรียงจากอำเภอที่ผลิตยางพาราได้สูงสุดถึงอำเภอที่ผลิตยางพาราได้น้อยสุด (หน่วยพันตัน) กราฟเส้นแสดงมูลค่าการขายยางเครพ (หน่วยพันบาท) ในภาพรวมแล้วจะสังเกตว่า การผลิตยางพาราช่วงเวลา พ.ศ. 2558 – 2562 ถ้าทุกอำเภอเลือกผลิตและขายด้วยผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงสุด จะสามารถสร้างมูลค่ามากกว่าการผลิตและขายยางเครพเพียงอย่างเดียว

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาห่วงโซ่อุปทานของยางพารา ตั้งแต่ผลิตภัณฑ์ต้นน้ำ ผลิตภัณฑ์กลางน้ำ และผลิตภัณฑ์ปลายน้ำ โดยสภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์ยางพารา ได้มีการพัฒนามาเป็นระยะเวลานาน

สามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ ทั่วโลกได้อย่างมากมาย โดยแต่ละผลิตภัณฑ์จะมีต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนต่อราคาขายแตกต่างกัน ตลอดจนเทคโนโลยีการแปรรูป และตลาดซื้อขายผลิตภัณฑ์ก็มีความหลากหลายมาก ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลราคาซื้อขายยางเครพ และน้ำยางสด ในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 5 ปี พ.ศ.2558-2562 ซึ่งมีราคาขึ้น-ลง ไม่มีอัตราที่แน่นอน และเมื่อนำข้อมูลราคาแต่ละวันมาวิเคราะห์โดยการคำนวณกำไรจากการขายแต่ละวัน (กำไร = รายได้ - ค่าใช้จ่าย) ผลการใช้ตัวแบบการตัดสินใจสามารถสรุปได้ว่า ไม่มีผลิตภัณฑ์ใดที่จะมีกำไรสูงสุดตลอดทุกวัน ผลกำไรจะแปรผันตรงกับราคาซื้อขายในแต่ละวัน ซึ่งเกษตรกรจะต้องติดตามราคาซื้อขายในแต่ละวันหรือสัปดาห์เพื่อนำมาคำนวณและเลือกเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีกำไรสูงสุด

ผลการวิจัย จากกรณีศึกษาของยางพาราจังหวัดบึงกาฬ พบว่า เกษตรกรและเจ้าของสวนยางพารา มีกำไรเพิ่มขึ้นทั้งในภาพรวมแต่ละตำบล และอำเภอ จึงสรุปได้ว่าตัวแบบการสร้างรายได้สูงสุดจากการเลือกผลิตและขายน้ำยางสดหรือยางเครพ เป็นตัวแบบที่สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้แก่เกษตรกรและเจ้าของสวนยางพาราได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนโรงงานแปรรูปยางพารากลางน้ำและปลายน้ำจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าปริมาณความต้องการยางพารา และผลิตภัณฑ์จากยางพารามีความต้องการสูงขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งมีผู้ปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น การเลือกผลิตและขายยางพาราในรูปยางเครพหรือน้ำยางสดตามตัวแบบในงานวิจัยนี้อาจสามารถสร้างกำไรเพิ่มได้ แต่การขายในรูปแบบผลิตภัณฑ์กลางน้ำหรือปลายน้ำ น่าจะสามารถสร้างกำไรได้สูงขึ้น จึงควรทำการวิจัยต่อเนื่องจากงานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนโรงงานแปรรูปยางพารากลางน้ำ เช่น โรงงานผลิตยางน้ำข้น เป็นต้น และโรงงานแปรรูปยางพาราปลายน้ำ เช่น โรงงานผลิตถุงมือยาง โรงงานผลิตถุงยางอนามัย และโรงงานผลิตยางรถยนต์ เป็นต้น

2. การทำกำไรสูงสุดจากทางเลือกในการผลิตและขายผลิตภัณฑ์กลางน้ำและปลายน้ำ งานวิจัยต่อเนื่อง ซึ่งการสร้างตัวแบบการตัดสินใจในการเลือกผลิตและขาย หลังจากที่ได้สร้างโรงงานแปรรูปยางพาราแล้ว เกษตรกรจะมีช่องทางในการเลือกผลิตและขายมากขึ้น และอาจเป็นช่องทางที่สร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ยางพาราปลายน้ำ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถสร้างกำไรได้สูงที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- Kosaisuk U. (1993). 'Kāntham yāng phāē nāchan dī' . *ēkkasān talāt pramūn yāngphārā*. [“Making Good Rubber Sheets” Rubber Auction Market Documents (In Thai)]. Bangkok: Office of the Rubber Replanting Aid Fund, Ministry of Agriculture and Cooperatives.
- อุดม โกสัยสุก. (2536). “การทำยางแผ่นชั้นดี” เอกสารตลาดประมูลยางพารา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนส่งเสริมการเกษตรยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

Land Develop Department. (2021). *Næōthāng kān songsoēm kān kasēt thī moṣom tām thānkhomūn phænthī kasēt choēng ruk*. [Appropriate Agricultural Promotion Guidelines According to the Proactive Agriculture Map Database (In Thai)]. Bangkok : Ministry of Agriculture and Cooperatives.

กรมพัฒนาที่ดิน. (2564). *แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก*. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

Office of Songkhla Central Rubber Market. (2020). *Rākha pramūn læ parimān yāng thī sū khāi Na talāt klāng yāngphārā*. [Bid Price and Quantity of Tires Traded at the Central Rubber Market (In Thai)]. Retrieved November 5, 2022, from <http://www.rubberthai.com>.

สำนักงานตลาดกลางยางพาราสงขลา. (2563). *ราคาประมูล และปริมาณยางที่ซื้อขาย ณ ตลาดกลางยางพารา*. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://www.rubberthai.com>.

Youngdee P. (2013). *Kānprayukchai rabop phūm sārasonthet phūa suksā kārok ra chā yō choēng phūnthī læ kānyōmrāp kān phopluk yāngphārā khōng kasētrakōn nai chāngwat Burī Ram*. [Application of GIS to Study the Spatial Distribution and Adoption of Para Rubber Cultivation of Farmers in Buriram Province]. *Rommayasan Journal*, 11(2), 11-28.

ผดุงชาติ ยังดี. (2556). *การประยุกต์ใช้ระบบภูมิสารสนเทศเพื่อศึกษาการกระจายเชิงพื้นที่ และการยอมรับการเพาะปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์*. *วารสารวิชาการร่มยสาร*, 11(2), 11-28.

การพัฒนาแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จากการเปลี่ยนแปลงดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย

THE DEVELOPMENT OF THE LEARNING ORGANIZATION MODEL FROM THE DIGITAL TRANSFORMATION OF THE BANKING BUSINESS IN THAILAND

ทองน้ำ วรรณัทธนกุล¹, กานต์จิรา ลิ้มศิริทอง², บุรินทร์ สันติสาร³

Thongnam Varamahattanakul¹, Karnjira Limsiritong², Burin Santisarn³

(Received: July 8, 2023 ; Revised: August 24, 2023 ; Accepted: November 7, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย 2) ศึกษาองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย 3) พัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้บริหารและพนักงานของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยขนาดใหญ่ 3 แห่ง จำนวน 15 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน รวมทั้งสิ้น 18 ท่านและนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์และอภิปรายผลการวิจัยด้วยวิธีการเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อตอบคำถามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านการเรียนรู้ ด้านองค์การ ด้านคน ด้านความรู้ ด้านเทคโนโลยี 2) องค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธนาคารในประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านประสบการณ์ลูกค้า ด้านการแปลงผลิตภัณฑ์และการบริการดิจิทัล ด้านการดำเนินการที่เป็นดิจิทัล ด้านการเป็นองค์กรดิจิทัล 3) รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านการใช้บริการของลูกค้า ด้านการปรับโครงสร้างการให้บริการที่สาขาของธนาคาร และด้านภัยคุกคามทางไซเบอร์

คำสำคัญ : องค์กรแห่งการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล ธุรกิจธนาคารในประเทศไทย
รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม

Student PhD Program in Management, Siam University. email: tvaramahattanakul@gmail.com

² อาจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม

Academic Advisor of PhD Program in Management, Siam University. email: karnjira.lim@siam.edu

³ อาจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม

Academic Advisor of PhD Program in Management, Siam University. email: karnjira.lim@siam.edu

Abstract

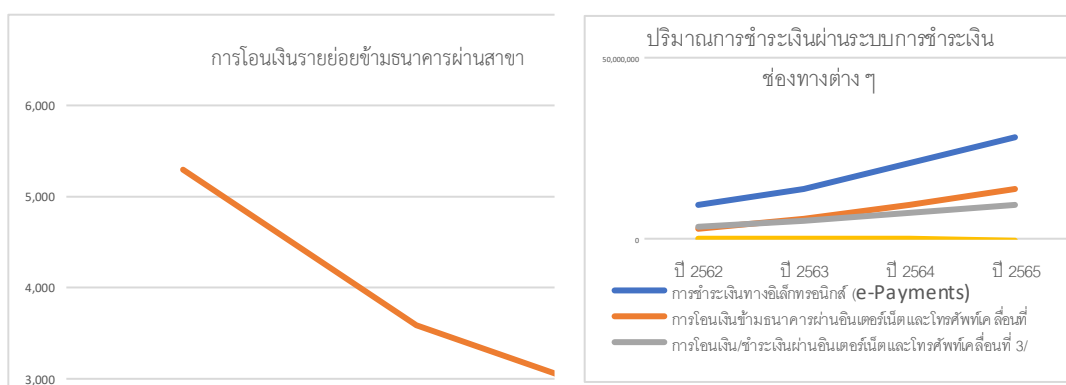
The global digital transformation has influenced disruptive innovation and changed customer behavior and demand. As a result, banks in Thailand will need to learn and adapt their business operations in line with digital technological changes. By developing internal processes and developing employees' potential to learn, the Bank will be able to develop a model as a learning organization to run successful businesses amid the ever-volatile digital transformation. The objectives of this research were: 1) To examine the elements of a learning organization resulting from the digital transformation of the banking business in Thailand. 2) To examine the concept and elements of digital transformation in the banking business in Thailand. 3) To develop a learning organization model based on the digital transformation of the banking business in Thailand. The qualitative research methodology employed in this study involved conducting in-depth interviews with a total of 18 individuals. This group included 15 executives and employees from three major Thai commercial banks, as well as 3 experts. The Data were analyzed by content analysis according to the issues obtained from the interview and descriptive explanation to answer questions of research objectives. The results of the research found that 1) The learning organization of Thai banks comprises the key elements of learning, organization, people, knowledge, and technology. 2) The digital transformation of Thai banks encompasses various components, including customer experience, product innovation, digital services, digital operations, and digital organization. 3) The development of the learning organization model for the banking business in Thailand is based on three dimensions: customer service utilization, restructuring of branch services, and addressing cyber threats.

Keywords: Digital Transformation, Learning Organization, Banking Business in Thailand, Learning Organization Model

บทนำ

ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลที่กำลังดำเนินการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัล 5.0 การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลทั่วโลกมีอิทธิพลต่อการเกิดนวัตกรรมหยุดยั้ง (Disruptive Innovation) ที่เกิดจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence) และการพัฒนานวัตกรรมฟินเทค (Fin Tech) ซึ่งทำให้เกิดธุรกิจการเงินแบบใหม่เรียกว่าอนแบงก์ (Non-Bank) ที่สร้างผลกระทบต่อ

การดำเนินธุรกิจธนาคารในประเทศไทยอย่างรุนแรง นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความต้องการใช้บริการของลูกค้าที่เปลี่ยนไปทำให้การดำเนินธุรกิจของธนาคารแบบดั้งเดิมได้รับความนิยมลดลง การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล (Digital Transformation) ที่เกิดขึ้นถูกนำมาเพิ่มศักยภาพของการทำงานโดยการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เข้ามาบูรณาการในการดำเนินธุรกิจแบบดิจิทัลให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของลูกค้า (Digital lives) โดยผ่านระบบสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ รวมถึงการดำเนินธุรกิจภาคอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการทำธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้บริการที่ซับซ้อนมากขึ้น

รูปที่ 1 แสดงปริมาณการชำระเงินผ่านระบบการชำระเงินและช่องทางต่างๆ ปี พ.ศ. 2562 – 2565
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2566)

จากสถิติปริมาณธุรกรรมระบบการชำระเงินผ่านช่องทางบริการต่าง ๆ ปี พ.ศ. 2562 – 2565 แสดงถึงพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าในการโอนเงิน ชำระค่าบริการผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันการทำธุรกรรมการโอนเงินรายย่อยผ่านสาขามีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจน การดำเนินธุรกิจสมัยใหม่จึงจำเป็นต้องปรับตัวหลายรูปแบบให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการการใช้บริการของลูกค้าและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจึงต้องอาศัยผู้นำเป็นผู้กำหนดนโยบายกลยุทธ์ในการปรับตัว โดยมีเป้าหมายให้ธนาคารประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจเพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืน (ชาติศิริ โสภณพนิช, 2562)

แนวคิดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

องค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นองค์กรที่มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และมีการปรับเปลี่ยนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีองค์ประกอบ 5 ด้านที่ดำเนินการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน คือ 1) ด้านการเรียนรู้ (Learning) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดขององค์กรในการพัฒนาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ภายในองค์กรอย่างต่อเนื่องและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาองค์ประกอบอื่นๆ ต่อไป 2) ด้านองค์กร เป็นจุดศูนย์รวมที่มีการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกระดับในองค์กรอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านคน เป็นส่วนที่

จำเป็นต้องมีการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพความสามารถของบุคลากรในการเรียนรู้ในองค์กร 4) ด้านความรู้ เป็นการนำองค์ความรู้มาถ่ายทอดนำไปสู่การประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในองค์กร 5) ด้านเทคโนโลยีช่วยสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว (Marquardt, 1996) ซึ่งการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยี Machine Learning สามารถตอบสนองต่อกระบวนการทำงานหลายด้านและทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนี้การเรียนรู้สมัยใหม่เป็นการเรียนรู้นวัตกรรมให้เกิดทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งในเรื่องการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การสร้างนวัตกรรม (Innovation) รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (Corporate Culture) อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับองค์กร

แนวคิดการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล (Digital Transformation)

การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล เป็นการเปลี่ยนวิธีคิดและรูปแบบการดำเนินธุรกิจขององค์กร ที่มีกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับทุกภาคส่วนขององค์กรเพื่อให้ธุรกิจสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลอย่างฉับพลัน (Disruptive Digital) และมีความสามารถทางการแข่งขันภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว (เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, 2560) โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการสร้างประสบการณ์ดิจิทัลให้กับลูกค้า (Digitizing the Customer Experience) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมและความต้องการการใช้บริการของลูกค้าเพื่อสร้างการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้าให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการและความภักดีต่อแบรนด์ธนาคาร 2) ด้านการแปลงผลิตภัณฑ์และบริการเป็นดิจิทัล (Digitize Product & Service) โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่มีการเชื่อมโยงของระบบดิจิทัลและการคาดการณ์พฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า 3) ด้านการดำเนินการที่เป็นดิจิทัล (Digitize Operation) โดยการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับกระบวนการทำงานอัตโนมัติขององค์กรทำให้บุคลากรสามารถทำงานได้คล่องตัวสามารถให้บริการที่สะดวกรวดเร็วปลอดภัย ทุกเวลา ทุกสถานที่ และทุกอุปกรณ์ (Any Time Anywhere Any Device) นำไปสู่การลดต้นทุน เพิ่มผลกำไรในการดำเนินธุรกิจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น 4) ด้านการเป็นองค์กรดิจิทัล (Digitize the Organization) การจัดการองค์กรที่มีนวัตกรรมบริการครบวงจร โดยความร่วมมือทางการผลิตและการให้บริการกับพันธมิตรทางการค้า การพัฒนาความรู้ทักษะดิจิทัล (Digital Skill) ของทุกคนในองค์กรและการสนับสนุนให้องค์กรมีวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดคุณค่าทางธุรกิจ และกระบวนการทำงานด้วยแรงงานเสมือน (Virtual Workforce) แทนการใช้แรงงานของมนุษย์

การพัฒนารูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย

แนวคิดการพัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบการให้บริการด้านการเงินผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลของธนาคารให้ได้รับความนิยมด้วยความสะดวกรวดเร็วทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่และมีความสำคัญต่อการ

ส่งเสริมศักยภาพของคนในองค์กรให้มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมจากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและดำเนินการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดผลงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่านพบว่า ธนาคารมีการพัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงการดำเนินธุรกิจของธนาคาร ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 3 ด้านดังนี้ 1) ด้านการใช้บริการของลูกค้าธนาคารให้บริการทางการเงินตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าของธนาคารผ่านช่องทางแพลตฟอร์มธนาคารดิจิทัลแบบครบวงจรด้วยตนเอง (สหพล ไหลเวชพิทยา, 2562) 2) ด้านการปรับโครงสร้างการให้บริการที่สาขาของธนาคารทำให้บทบาทการให้บริการของธนาคารเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมการใช้บริการธนาคารโดยไม่ต้องเดินทางไปใช้บริการที่สาขาของธนาคาร จึงทำให้ธนาคารมีการปรับลดจำนวนสาขาในการให้บริการเพื่อลดต้นทุนการดำเนินการของธนาคาร นอกจากนี้ยังมีการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า (Customer Relationship Management) โดยการปรับเปลี่ยนการให้บริการเป็นที่ปรึกษาการเงิน โดยการพัฒนานวัตกรรมบริการให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าเฉพาะกลุ่มตามลักษณะของธุรกิจของลูกค้า ซึ่งธนาคารจะต้องสร้างองค์ความรู้และวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการลูกค้าเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ เชื่อมมั่น จงรักภักดีต่อบริการของธนาคาร (พิชญ์พจี สายเชื้อ, 2562) 3) ด้านการจัดการความรู้เท่าทันภัยคุกคามทางไซเบอร์ซึ่งเป็นวิกฤติของธุรกิจธนาคารที่ลูกค้าและพนักงานธนาคารต้องมีความรู้เท่าทันมิฉฉาชีพ เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์และการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับลูกค้าและธนาคาร ซึ่งพนักงานทุกคนจะต้องมีการเรียนรู้และประชาสัมพันธ์สื่อสารให้กับลูกค้าได้รับรู้เรื่องการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ปลอดภัย นอกจากนี้ธนาคารจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการตรวจสอบยืนยันตัวตนผู้ใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์และจะต้องมีกระบวนการจัดการให้สิทธิและความยินยอมสิทธิการใช้ข้อมูลแก่สถาบันการเงินรวมถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act) (โสภณ วิจิตรเมธาวณิชย์, 2563) เพื่อให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นในการใช้บริการด้วยความปลอดภัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ประกอบกับแนวคิดการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลมาเป็นแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย เพื่อนำแนวคิดและผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับองค์กรธุรกิจธนาคารในประเทศไทยและสามารถนำไปปรับใช้กับองค์กรที่ดำเนินธุรกิจด้านบริการอื่น ๆ และเป็นประโยชน์ในการนำไปอ้างอิงในการทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล และรูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถาบันการเงินในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีรูปแบบของการวิจัยดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 ท่าน ที่ทำงานด้านเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการให้บริการลูกค้าจากธนาคารพาณิชย์ไทย (เอกชน) ขนาดใหญ่ 3 แห่งที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของสินทรัพย์รวมอีกทั้งเป็นธนาคารที่ได้รับรางวัลธนาคารแห่งปี (Bank of the Year) มากที่สุดในช่วงปี พ.ศ. 2563-2565 จากการจัดอันดับของนิตยสารการเงินการธนาคาร
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยออกหนังสือนัดหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากมหาวิทยาลัย อีกทั้งการขอความยินยอมการเปิดเผยข้อมูลเฉพาะในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยเท่านั้นโดยไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ส่งแบบสัมภาษณ์และแนวคิดที่สำคัญพร้อมคำอธิบายเกี่ยวกับกรอบแนวทางการวิจัยเพื่อยืนยันให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ระหว่างการสัมภาษณ์มีการบันทึกเสียงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาดำเนินการถอดเทปข้อความพร้อมทั้งคัดเลือกประเด็นที่สำคัญสรุปข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และจับประเด็นในขั้นตอนต่อไป
3. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย
4. การตรวจสอบความเที่ยงตรงน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการสร้างและทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 ท่านและการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลตามช่วงเวลาและแหล่งสถานที่ที่ต่างกันเพื่อการตรวจสอบข้อมูลให้มีความเที่ยงตรงน่าเชื่อถือและป้องกันความผิดพลาดก่อนนำไปวิเคราะห์ จากนั้นจึงนำผลสรุปประเด็นที่สำคัญจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเพื่อนำเสนอรายงานวิจัยการพัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย ตามลำดับ
5. การวิจัยภาคสนาม (Fieldwork Research) นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแล้วทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured interview) ชนิดคำถามปลายเปิดให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ซึ่งหัวข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาเอกสาร (Content Analysis) เพื่อหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีและสรุปผลการวิจัยด้วยวิธีการเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อตอบคำถามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยการขอสงวนสิทธิ์การเปิดเผยชื่อจำนวน 18 คน พบว่าหน่วยงานธนาคาร 3 แห่งมีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 27.78 และผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการคิดเป็นร้อยละ 16.67 ด้านเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50.00 ด้านอายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 50-59 ปีคิดเป็นร้อยละ 61.11 ด้านการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 83.33 ด้านตำแหน่งหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 72.22 อายุงานการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.88 จำนวนบุคลากรในธนาคารส่วนใหญ่มีจำนวน 15,001-20,000 คน

2. ผลการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ ด้านองค์กร ด้านคน ด้านความรู้ และด้านเทคโนโลยี มีส่วนในการสนับสนุนการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของธุรกิจธนาคารไทย ดังนี้

2.1 ด้านการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ระดับการเรียนรู้ในองค์กรซึ่งในการกำหนดนโยบายเรื่องการเรียนรู้ระดับบุคคล ระดับทีม และระดับองค์กรช่วยให้พนักงานทุกระดับเข้าใจเป้าหมายร่วมกันและสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถ่ายทอดความรู้ร่วมกัน 2) การถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างพนักงานช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถลดข้อผิดพลาดสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในอดีตนำมาถ่ายทอดความรู้และประยุกต์ใช้ในการทำงาน 3) การฝึกการคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตเป็นการฝึกการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต 4) การแสวงหาความรู้และการปรับตัวจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นบทเรียนจากการคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตเพื่อแก้ไขปัญหาให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร 5) การมุ่งสู่ความเป็นเลิศ (Personal Mastery) โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรเกิดพฤติกรรมแห่งการเรียนรู้และมีจิตสำนึกการเป็นนายของตนเองรวมทั้งมีความกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมออย่างต่อเนื่องและมีความเป็นเจ้าของในงานของตนเอง 6) รูปแบบวิธีการคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model) ของบุคลากรในองค์กรจะทำให้บุคลากรสามารถตัดสินใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมรวมทั้งการยอมรับการคิดนอกกรอบของคนรุ่นใหม่จะสามารถนำมาเรียนรู้และปรับใช้ให้สอดคล้องกับการทำงานในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 7) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) ของบุคลากรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การดำเนินธุรกิจขององค์กรจะทำให้บุคลากรสามารถทำงานไปในทิศทางเดียวกัน 8) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ร่วมกันทำให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอซึ่งจะทำให้เกิดเป็นองค์ความรู้

ใหม่เฉพาะด้านของธนาคารได้ 9) ความคิดความเข้าใจเชิงระบบ (System Thinking) เป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์การตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่องโดยอาศัยองค์ความรู้ที่เป็นสหวิทยาการนำมาบูรณาการขึ้นทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร 10) การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันสามารถนำเนื้อหาที่มีประโยชน์ในการทำงานมาต่อยอดความคิดให้เกิดการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมา

2.2 ด้านองค์กร ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นทิศทางในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีการสื่อสารทั่วทั้งองค์กรและการจัดฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะด้านนำไปสู่ความเป็นมืออาชีพในการให้บริการแก่ลูกค้า 2) วัฒนธรรมองค์กร เช่น การทำ “Morning Brief” เพื่อแบ่งปันความรู้หรือสนทนาพูดคุยปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานในตอนเช้าก่อนปฏิบัติงานทุกวันหรือจัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาความรู้ร่วมกันเป็นประจำจะเกิดการเรียนรู้เป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ในองค์กร 3) กลยุทธ์การถ่ายโอนการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จมาเรียนรู้ถ่ายทอดร่วมกันหรือกระตุ้นให้พนักงานมีแรงบันดาลใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำความรู้ที่ซ่อนเร้นในตัวตนออกมาสร้างสรรค์ผลงานที่ประสบความสำเร็จได้หรือการสร้างบุคลากรทดแทนคนเกษียณการทำงาน (Successor) ซึ่งคนกลุ่มนี้มีคุณค่า (Value) มีประสบการณ์อย่างมากสำหรับเด็กรุ่นใหม่ที่จะรับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่าจากคนกลุ่มนี้ 4) โครงสร้างองค์กรแบบแบนราบทำให้การสื่อสารและการได้รับคำปรึกษาจากผู้นำได้สะดวกมากขึ้นโดยไม่ยุ่งยากซับซ้อนและทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดดีกว่าระหว่างผู้บริหารกับพนักงานระดับปฏิบัติการ

2.3 ด้านคน ประกอบด้วย 1) ผู้นำองค์กรเป็นผู้กำหนดกลยุทธ์การเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ และเป็นผู้ให้คำแนะนำสนับสนุนเปิดโอกาสให้บุคลากรกล้าแสดงความคิดเห็นยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กร 2) บุคลากรมีการเรียนรู้ยอมรับการปรับเปลี่ยนตนเองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยการเรียนรู้เพิ่มความรู้ใหม่ (Up Skills) ของตนเอง 3) ลูกค้า เป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้ธนาคารมีการปรับเปลี่ยนการให้บริการโดยมุ่งเน้นความต้องการของลูกค้าเป็นศูนย์กลาง (Customer Centric) อีกทั้งธนาคารมีการทำงานข้ามหน่วยงาน (Cross functional Team) เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในการพัฒนาการบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า 4) ความร่วมมือจากหุ้นส่วนและพันธมิตรทางธุรกิจทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในการให้บริการลูกค้าพร้อมทั้งยังทำให้เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาให้ธนาคารเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5) ซัพพลายเออร์และผู้ขายมีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มานำเสนอให้แก่ธนาคารได้เรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาบริการใหม่ให้กับลูกค้าอีกทั้งทำให้พนักงานธนาคารได้พัฒนาความรู้ของตนเองต่อสิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง 6) ชุมชน (Community) ทั้งชุมชนออนไลน์และสังคมจริงเป็นแหล่งรวมความรู้ที่มีแนวคิดที่หลากหลายและมีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดใหม่ ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทำให้ทุกคนในธนาคารมีความสนใจที่จะเรียนรู้ และต้องการพัฒนาทักษะของตนเองเพิ่มขึ้น

2.4 ด้านความรู้ ประกอบด้วย 1) การแสวงหาความรู้จากภายในและภายนอกองค์กร จากการสนทนาทางออนไลน์ (Chat room) โดยมีผู้ดูแลช่วยเหลือแนะนำการนำความรู้ที่ได้รับมา ดำเนินการวิเคราะห์ประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานที่ตนเองรับผิดชอบให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร 2) การสร้างความรู้จากกระบวนการแก้ปัญหาหรือทำการวิจัยในการสร้างนวัตกรรมใหม่จะส่งผลให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในองค์กร อีกทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการอบรมหลักสูตร ของธนาคารแบบระบบออนไลน์หรือจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์สังคมออนไลน์ทั่วไป 3) การจัดเก็บข้อมูลที่เป็นความรู้เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้ง่ายและสะดวกต่อการค้นคว้าเรียนรู้จาก แหล่งความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร 4) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นคลังความรู้เป็นส่วน สำคัญในการสร้างเครื่องมือในการเรียนรู้ทั้งระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดีเป็นคลังความรู้เพื่อนำมาศึกษา ใช้ในการวิเคราะห์สร้างความรู้และนำมาถ่ายทอดเผยแพร่ในองค์กร 5) การถ่ายโอนและเผยแพร่ ความรู้ ทักษะการทำงานและประสบการณ์ของธนาคารจำเป็นต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา

2.5 ด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย 1) การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานและ การจัดการการเรียนรู้โดยพัฒนาระบบการจัดการเข้าถึงข้อมูลการใช้คอมพิวเตอร์ของธนาคารและ เครื่องมือที่สนับสนุนการทำงานได้ทุกที่ทุกเวลาและปลอดภัยทั้งสถานที่ทำงานและที่บ้าน (Work From Home) ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการดำเนินงานให้กับธนาคาร 2) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ ผลิตสื่อและข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการฝึกอบรมบุคลากรเป็นแบบสื่อผสมผสานทั้งระบบออนไลน์ หรือในห้องฝึกอบรมที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และสามารถประเมินผลการอบรมและ จัดเก็บประวัติการอบรมอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ธนาคารต้องมีการพัฒนาชุดวิชาที่ทุกคนสามารถเลือก ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถเรียนรู้ตามหลักสูตรภาคบังคับของสมาคมธนาคารไทย

3. การพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของธุรกิจธนาคารไทยมีองค์ประกอบ 4 ด้านดังนี้

3.1 ด้านประสบการณ์ลูกค้าที่ธนาคารทำการตลาดดิจิทัลเป็นการเพิ่มช่องทางที่ หลากหลายในการสื่อสารกับลูกค้า โดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรืออินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ของธนาคาร เพื่อให้ลูกค้าสามารถเข้าศึกษาบริการต่าง ๆ รวมถึงการสนทนาแสดงความคิดเห็นร่วมกับลูกค้าจะ ช่วยให้ธนาคารสามารถเรียนรู้และวิเคราะห์ความต้องการใช้บริการของลูกค้าและสามารถเข้าถึง ข้อมูลเชิงลึกของลูกค้าได้ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการ

3.2 ด้านการแปลงผลิตภัณฑ์และการบริการดิจิทัล โดยการดำเนินนโยบายการบูรณาการ และเชื่อมโยงระบบดิจิทัล เพื่อให้ลูกค้าสามารถใช้บริการธนาคารด้วยแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์ม ดิจิทัลทำให้บุคลากรต้องมีการปรับตัวเพื่อเรียนรู้พัฒนานวัตกรรมทำให้บริการที่ลูกค้าได้รับความ สะดวกไม่ซับซ้อน มีความปลอดภัยตรงตามความต้องการของลูกค้า อีกทั้งการใช้ทักษะดิจิทัลในการ วิเคราะห์การคาดการณ์พฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าในอนาคต เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การดำเนินธุรกิจของธนาคารให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนไป

3.3 ด้านการดำเนินการที่เป็นดิจิทัล มีองค์ประกอบย่อยคือ 1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในกระบวนการคิดวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและจัดการลดความผิดพลาดที่เกิดขึ้น 2) การใช้ระบบอัตโนมัติแทนแรงงานมนุษย์เพิ่มขึ้นควบคู่กับการเรียนรู้พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถควบคุมการทำงานของระบบอัตโนมัติ 3) การพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยให้บุคลากรทำงานรูปแบบใหม่ (Digital Workplace) ที่มีความสะดวกรวดเร็วปลอดภัย ทุกเวลา ทุกอุปกรณ์ และทุกสถานที่ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการทำงานประหยัดเวลาในการเดินทาง 4) การกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลออกนอกธนาคาร และระบบการรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงระบบงานการทำงานให้มีความรัดกุมปลอดภัยมากขึ้น 5) การพัฒนาระบบการทำงานและการปรับกระบวนการทำงานภายในของธนาคารแบบอัตโนมัติ 6) มีกระบวนการเรียนรู้ การใช้ระบบการดำเนินการที่เป็นดิจิทัลมาใช้ในการสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นองค์ความรู้ใหม่ในการทำงานได้

3.4 ด้านการเป็นองค์กรดิจิทัล มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของผู้นำในการกำหนดนโยบายกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจธนาคารเพื่อพัฒนาบริการธนาคารดิจิทัล รวมถึงการพัฒนากระบวนการทำงานภายในธนาคารแบบระบบดิจิทัลควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะดิจิทัลในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแทนการใช้แรงงานมนุษย์ ตลอดจนการสร้างนวัตกรรมบริการใหม่ที่มีการเชื่อมโยงนวัตกรรมกับเครือข่ายธุรกิจ เพื่อให้ลูกค้าใช้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็วและมีความมั่นใจในการใช้บริการ อีกทั้งเป็นการลดเวลาและลดต้นทุนการให้บริการของธนาคาร

4. การพัฒนารูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของธุรกิจธนาคารในประเทศไทยให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงการดำเนินธุรกิจของธนาคาร 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการใช้บริการของลูกค้า ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในกระบวนการทำงานภายในธนาคารและลูกค้าสามารถทำธุรกรรมทางการเงินผ่านแพลตฟอร์มธนาคารดิจิทัลด้วยตนเอง ก่อให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของธนาคารในการเรียนรู้พฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความเชื่อมั่นในความถูกต้อง รวดเร็ว และปลอดภัยซึ่งจะทำให้ธนาคารประสบความสำเร็จในดำเนินธุรกิจ

4.2 ด้านการปรับโครงสร้างการให้บริการที่สาขาธนาคาร โดยการพัฒนาทางเลือกในการทำธุรกรรมทางการเงินที่หลากหลายมากขึ้นโดย 1) การเพิ่มช่องทางการให้บริการร่วมกับผู้ให้บริการรายอื่นที่ไม่ใช่ธนาคาร 2) การให้บริการเป็นที่ปรึกษาทางการเงินส่วนบุคคลในการลงทุนแก่ลูกค้าเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพเพื่อให้บริการลูกค้ากลุ่มนี้ที่ต้องการความสัมพันธ์ที่ดีและต้องการผู้ดูแลเป็นพิเศษ 3) การควบรวมลดจำนวนสาขาที่ให้บริการ เป็นผลจากลูกค้ามีความต้องการใช้บริการธนาคารดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางการเงินด้วยตนเองแทนการเดินทางไปใช้บริการที่สาขาธนาคาร ทำให้ธนาคารสามารถลดต้นทุนการให้บริการลงได้

4.3 ด้านการจัดการภัยคุกคามทางไซเบอร์ 1) การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นต้นที่จำเป็นเพื่อทำการปกป้องข้อมูลไม่ให้รั่วไหลสูญหายหรือถูกเปลี่ยนแปลงจากมิจอาชีพซึ่งเป็นการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับลูกค้าและธนาคารรวมถึงการสร้างความน่าเชื่อถือในการให้บริการธนาคารดิจิทัล 2) การพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานให้มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และการสร้างการตระหนักรู้เท่าทันภัยคุกคามทางไซเบอร์ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือหลักสูตรภาคบังคับของธนาคารและทำการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับลูกค้าให้มีความรู้เพื่อป้องกันภัยจากการหลอกลวงของพวกมิจอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ 3) การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีกระบวนการจัดการความเสี่ยงตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์ของธนาคารอย่างสม่ำเสมอ และมีการสื่อสารความรู้ทั่วทั้งองค์กรโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองจากหลักสูตรภาคบังคับ และการเรียนรู้จากการจำลองเหตุการณ์การจัดการภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้บุคลากรทั้งองค์กรได้มีความตระหนักรู้ และเรียนรู้การจัดการจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

จากผลการวิจัยทั้งหมดและประเด็นสำคัญอื่นๆที่พบจากการสัมภาษณ์ จึงกล่าวโดยสรุปว่า องค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้และองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลเป็นส่วนที่สำคัญ ที่ทำให้ธนาคารมีการปรับตัวในการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมความต้องการใช้บริการของลูกค้า โดยมีปัจจัยที่สำคัญคือ 1) ผู้นำองค์กร 2) นโยบายวิสัยทัศน์การเป็นองค์กรดิจิทัล 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น 4) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตัวเอง และ 5) การพัฒนาบุคลากรให้มีพฤติกรรมทางความคิดเชิงบวก (Growth Mindset) และ อุปสรรคจากการเรียนรู้คือ การขาดทักษะการสื่อสารและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในองค์กร

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบ 5 ด้านคือ 1) ด้านการเรียนรู้ 2) ด้านองค์กร 3) ด้านคน 4) ด้านความรู้ และ 5)ด้านเทคโนโลยีโดยมีปัจจัยที่สนับสนุนประกอบด้วย กลยุทธ์วิสัยทัศน์ การจัดการความรู้ การพัฒนาบุคคลและทีมงาน วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างองค์กร ภาวะผู้นำ การจูงใจ และ การให้ข้อมูลย้อนกลับ มีความคล้ายคลึงกับผลการวิจัยของ กิตติพงศ์ ต้นศรีวังษ์ มงคล หวังสถิตย์วงศ์ และ ทวีศักดิ์ รูปสิงห์ (2562) กล่าวถึง รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้สำหรับธนาคารพาณิชย์ไทยมีองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ ด้านองค์กร ด้านการเรียนรู้ และด้านการจัดการความรู้ มีองค์ประกอบย่อยคือ 1) การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง 2) โครงสร้างองค์กร 3) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย 4) การสร้างแรงจูงใจ 5) การเพิ่มอำนาจและความรับผิดชอบงานแก่บุคคล 6)

บรรยากาศในการทำงาน 7) การสร้างองค์ความรู้ 8) การพัฒนาทักษะของบุคลากร 9) วัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน 10) ผู้นำองค์กร 11) นโยบายและวิสัยทัศน์องค์กร

2. องค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบคือ 1) ด้านการสร้างประสบการณ์ดิจิทัลให้กับลูกค้า 2) ด้านการแปลงผลิตภัณฑ์และบริการเป็นดิจิทัล 3) ด้านการดำเนินการที่เป็นดิจิทัล 4) ด้านการเป็นองค์กรดิจิทัล โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จ คือ 1) ผู้นำองค์กร 2) วัฒนธรรมการเรียนรู้ 3) การพัฒนาบุคลากร และ 4) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในกระบวนการภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทรจิรา เหลลราช (2564) ที่พบว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงดิจิทัลประกอบด้วย ผู้นำ กลยุทธ์ทางดิจิทัล วัฒนธรรมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน และ กระบวนการจัดการองค์กร

3. รูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของธนาคารดิจิทัลที่สำคัญ คือ 1) ด้านการใช้บริการของลูกค้า 2) ด้านการปรับโครงสร้างการให้บริการที่สาขา 3) ด้านความรู้เท่าทันภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยมีกลยุทธ์การเรียนรู้แบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Learning) ที่สามารถเลือกเรียนรู้ได้ตลอดเวลาตามความต้องการของผู้เรียน เพื่อพัฒนาการให้บริการตอบสนองพฤติกรรมความต้องการการใช้บริการของลูกค้า นอกจากนี้ยังพบว่า มีการพัฒนาการเรียนรู้แบบใหม่ (The New Way of Learning) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนและนำไปสู่การออกแบบทางความคิด (Design Thinking Model) เพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์ในเชิงธุรกิจ (ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ทุกระดับชั้นในองค์กรให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง (Self-Directed Learning) ของชาติอานันท์ (2561) และการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อให้คนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตัวเองตลอดเวลาโดยไม่จำเป็นต้องเรียนในห้องเรียนของวรวรรณ สุวรรณ (2562)

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของธุรกิจธนาคารในประเทศไทยมีปัจจัยที่สำคัญคือ 1) ผู้นำองค์กร 2) การกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์ การเป็นองค์กรดิจิทัล 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา 4) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตัวเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ การสร้างองค์ความรู้ใหม่และกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) ถ่ายทอดความรู้ภายในองค์กรรวมถึงการปรับปรุงให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง 5) การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้มีพฤติกรรมทางความคิดเชิงบวก (Growth Mindset) ในการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการดำเนินธุรกิจธนาคารให้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อติพร เกิดเรือง (2560) พบว่า แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลองค์กรจะต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และมีการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์องค์ความรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม

สถานการณ์ ควบคู่กับการก้าวผ่านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังพบว่าอุปสรรคจากการเรียนรู้คือ การขาดทักษะการสื่อสารและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในองค์กร

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถ การออกแบบทางความคิด (Design Thinking Model) ในการทำงาน เพื่อพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตซึ่งนำไปปรับการดำเนินธุรกิจธนาคารให้ประสบความสำเร็จภายใต้การแข่งขันของธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non Bank)
2. ควรมีการศึกษาวิชาการปลูกฝังพฤติกรรมทางความคิดเชิงบวก (Growth Mindset) ที่จำเป็นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ที่ช่วยสนับสนุนขีดความสามารถของบุคลากรในการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต ซึ่งจะมีส่วนผลักดันให้องค์กรสามารถปรับตัวให้ทันต่อการพลิกโฉมเทคโนโลยี (Disruptive Technology) ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจบริการด้านอื่นที่ไม่ใช่ธนาคาร ให้ประสบความสำเร็จได้
3. ควรมีการศึกษากิจการจัดการภัยคุกคามทางไซเบอร์รูปแบบใหม่ ที่มีปรับตัวโดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงความร่วมมือจากองค์กรธุรกิจ หน่วยงานราชการ กฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้บริการธนาคารดิจิทัลและการจัดการกระบวนการดูแลให้ความช่วยเหลือผู้บริโภคอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยของข้อมูล และทรัพย์สิน และเกิดความมั่นใจในการทำธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์

เอกสารอ้างอิง

- Bangkok Bank Public Company Limited. (2019). *Raīngān khwāmyangyūn pī 2562. kān'ōkbāep kānrīanrū bāe mai phūā phatthana būkkhalākōṇ khōṅg thanākhaṇ. [Sustainability Report 2019. New Learning Design for Bank Personnel Development (In Thai)]*. 2019, 74.
- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). 2562. *รายงานความยั่งยืนปี 2562. การออกแบบการเรียนรู้แบบใหม่เพื่อพัฒนาบุคลากรของธนาคาร*, 2562, 74.
- Gerduang, A. (2017). *Kān songsoēm kānrīanrū nai satawat thī yīsip'et phūā rōṅ rap sangkhom Thai nai yu khōḍi chī than. [Empowering Learning in the 21st Century for Thailand Society in the Digital Age]*. *Journal of Lampang Rajabhat University*, 12 (1), 173 -183.
- อติพร เกิดเรือง. (2560). การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 12 (1) , 173-183.
- Indravich, K. (2018). *KBank chapmū SkillLane phatthana būkkhalākōṇ yuk 4.0 yam bōe nung di chī than bāe ngoṅking. [KBank joins hands with SkillLane to develop*

- for the 4.0 era, reinforcing number one digital Banking (In Thai)]. *Siam Rath*. Retrieved April 30, 2022, from <https://siamrath.co.th/n/38207>.
- ขัตติยา อินทรวิช. (2561). KBank จับมือ SkillLane พัฒนาบุคลากรยุค 4.0 ย้ำเบอร์หนึ่งดิจิทัล แบงก์. *สยามรัฐ*. สืบค้น 30 เมษายน 2566, จาก <https://siamrath.co.th/n/38207>.
- Laiwejpittaya, S. (2020). *Digital Banking lok kãngoēn yuk mai. [Digital Banking, the new financial world (In Thai)]*. Online Manager. Retrieved May 6, 2023, from <https://mgronline.com/stockmarket/detail/9620000037052>.
- สหพล ไหลเวหพิทยา. (2562). *Digital Banking โลกการเงินยุคใหม่*. ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้น 6 พฤษภาคม 2566. จาก <https://mgronline.com/stockmarket/detail/9620000037052>.
- Laorach, C. (2022). Patchai hæng khwāmsamret nai kã prap plian su'ong kradi chi than. [Success Factors for Transforming into a Digital Organization]. *Journal of Information Science*, 39 (4), 81-94.
- จันทร์จิรา เหลลราช. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัล. *วารสารสารสนเทศศาสตร์*. 39 (4), 81-94.
- Malisuwan, S. (2017). *Digital Transformation (In Thai)*. Bangkok. Retrieved June 15, 2020, from <https://www.nbtc.go.th/getattachment/News/Information/28909/DigitalTransformation.pdf.aspx>.
- เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ. (2560). Digital Transformation. กรุงเทพฯ. สืบค้น 15 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.nbtc.go.th/getattachment/News/Information/28909/DigitalTransformation.pdf.aspx>.
- Marquardt, M. J. (1996). *Building the Learning Organization*. New York: McGraw - Hill.
- Saichue, P. (2020). *Transformation tham yaŋgrai chung samret. [Transformation How to do it successfully (In Thai)]*. HR Corner. Prachachat. Retrieved January 20, 2021, from <https://www.prachachat.net/csr-hr/news-390008.2019>.
- พิชญ์พี สยเชื้อ. (2563). *Transformation ทำอย่างไรจึงสำเร็จ. เอชอาร์คอร์เนอร์*. ประชาชาติธุรกิจ, สืบค้น 20 มกราคม 2564, จาก <https://www.prachachat.net/csr-hr/news-390008.2019>.
- Sophonpanich, C. (2019). Kãngoēn kã thanākhañ. [Banking and Finance]. *Financial Journal of the Year 2019*. December 2019, Issue 452.
- ชาติศิริ โสภณพนิช. (2562). การเงินการธนาคาร. *วารสารนักรการเงินแห่งปี 2019*. ธันวาคม 2019, ฉ.452.
- Suwakhon, V. (2019). *SCB Academy - sãm pī hæng khwāmsamret phuā kãriānrū kap banyakāt sut khu'lo! khōng chāo SCB : sutthai yak fak 'arai kieokap Lifelong*

Learning. [SCB Academy-3 years of success for learning with a cool atmosphere! Finally, what would you like to say about Lifelong Learning (In Thai)]. Retrieved April 28, 2023, from

<https://careers.scb.co.th/th/life-at-SCB/detail/exclusive-interview-khunBic-SCB-academy/>.

วรวัจน์ สุวคนธ์. (2562). *SCB Academy-3 ปีแห่งความสำเร็จเพื่อการเรียนรู้กับบรรยากาศสุดคูล! ของชาว SCB: สุดท้าย อยากฝากอะไรเกี่ยวกับ Lifelong Learning*. สืบค้น 28 เมษายน 2566, จาก <https://careers.scb.co.th/th/life-at-scb/detail/exclusive-interview-khunBic-scb-academy/>.

Tansriwong, K., Wangsathitwong, M., and Roopsing, T. (2019). *Rūpbāep kārīanrū lāe withīkān bāngpan khwāmru khōng phanakngān nai thanākān phānit Thai*. [A Development of Learning Organization Model for Thai Commercial Banks]. *Technical Education Journal : King Mongkut's University of Technology North Bangkok*, 10 (2), 1197-1215.

กิตติพงศ์ ตันศรีวงศ์ มงคล หวังสถิตย์วงศ์ และ ทวีศักดิ์ รูปสิงห์. (2562). *รูปแบบการเรียนรู้และวิธีการแบ่งปันความรู้ของพนักงานในธนาคารพาณิชย์ไทย. วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 10 (2), 1197-1215.

Tanyaratkul, T. (2018). *Digital transformation in action (In Thai)*. Bangkok: C&N Book.

ธนพงศ์พรรณ ธัญญรัตน์กุล. (2561). *Digital Transformation in Action*. กรุงเทพฯ: ซีแอนด์เอ็นบุ๊ก.

Vijitmethawanich, S. (2020). *Kānphatthana khōng thurakit thanākān nai lōk di chī than*. [Development of banking business in the digital world (In Thai)]. *Bank of Thailand*. Retrieved June 1, 2021, from

www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_15Apr2020.aspx.

โสภณ วิจิตรเมธาวณิช. (2563). *การพัฒนาของธุรกิจธนาคารในโลกดิจิทัล. ธนาคารแห่งประเทศไทย*. สืบค้น 1 มิถุนายน 2564, จาก

www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_15Apr2020.aspx.

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน
เพื่อพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่
COOPERATIVE LEARNING MANAGEMENT WITH TEAM – GAMES – TOURNAMENT
(TGT) TECHNIQUE TO DEVELOP ENGLISH READING COMPREHENSION SKILLS
OF PRATHOMSUKSA 3 STUDENTS IN WATCHANGKIAN SCHOOL, CHIANG MAI PROVINCE

ศศิธร จันทรสุข¹, เกียรติชัย สายคำ², ดุชนิ รังษีชัชวาล³

Sasitorn Chansuk¹, Kiattichai Saitakham², Dusadee Rangseechatchawan³

(Received: August 24, 2023 ; Revised: October 16, 2023 ; Accepted: November 21, 2023)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่ 2) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน และ 3) เปรียบเทียบผลการพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู รวม 4 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 27 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แผนการจัดการเรียนรู้

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Student, Master of Education in Learning Management Science, Graduate School, Chiang Mai
Rajabhat University. e-mail: 64866605@cmru.ac.th

² อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Instructor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University.
e-mail: kiattichai_sai@cmru.ac.th

³ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Instructor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University.
e-mail: dusadee_ran@cmru.ac.th

การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และ แบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าที ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาบริบทของการจัดการเรียนรู้จากความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า การจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนวัดช่างเคี่ยนเอื้อต่อบริบทของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันที่ได้รับการพัฒนามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันมีค่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ เทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

Abstract

The purposes of this research were to 1) investigate the cooperative learning management context to develop reading comprehension skills of grade three students at Watchangkian School, 2) develop a learning management plan based on cooperative learning management with the Team-Games-Tournament (TGT) technique in order to improve reading comprehension skills of grade three students at Watchangkian School, and 3) compare the learning achievements on reading comprehension skills improvement of grade three students before and after experiencing a learning management plan based on cooperative learning management with the Team-Games-Tournament (TGT) technique. The sample consisted of 27 grade three students at Watchangkian School, Chiangmai Province, enrolled in the first semester of the academic year 2023 using cluster random sampling. The instrument was an in-dept interview on the context of learning management to improve English reading comprehension skills, questionnaires surveying opinions on the context of learning management to improve English reading comprehension skills, learning management plan on reading comprehension, and reading comprehension skills tests. Statistical analyses were t-test mean, standard deviation, and content analysis. The findings showed that 1) the

appropriateness of the cooperative learning management context with the TGT technique to improve reading comprehension skills of grade three students was the highest; 2) the appropriateness of the outcome of development of the cooperative learning management context with the TGT technique for grade three students was the highest; and 3) the achievements of the improvement of in the English reading comprehension skills of grade three students was higher with 0.05 statistical difference.

Keywords: Learning Management, Team - Games - Tournament (TGT) Technique, Reading Comprehension Skills

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลจึงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ทำให้เกิดความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม จากข้อมูลของ Internet World Stats (2021) ได้สรุปข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับภาษาที่ใช้มากที่สุดบนโลกอินเทอร์เน็ตปัจจุบันนี้ คือ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 77.5 ภาษาสเปน ร้อยละ 70.4 ภาษาจีน ร้อยละ 60.1 และภาษาอารบิก ร้อยละ 53.0 จะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก รวมทั้งเกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งในด้านแนวคิดและด้านการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ทักษะในยุคศตวรรษที่ 21 ยังมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะให้พร้อมในการศึกษา จะเห็นได้ว่า ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นช่วยเปิดประตูโลกกว้างทางการศึกษา ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างยิ่ง สอดคล้องกับข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่นำเสนอโดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (2561) ได้นำเสนอข้อมูลร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามความสามารถในการอ่านทั่วราชอาณาจักร คิดเป็นร้อยละ 94.7 แสดงให้เห็นว่า ประชากรไทยส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการอ่าน เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคแห่งการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์เป็นจำนวนมาก ทำให้มนุษย์ต้องใช้ทักษะทุกด้านเพื่อพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันสื่อ โดยเฉพาะทักษะการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ซึ่งเป็นกระบวนการอ่านเพื่อสร้างความหมายจากสิ่งที่ได้อ่าน เป็นการอ่านอย่างกระตือรือร้น กล่าวคือเป็นการอ่านที่ผู้อ่านไม่ได้รับความหมายจากตัวบทอ่านหรือข้อความที่อ่าน แต่ผู้อ่านต้องตีความและสร้างความหมายขึ้นเองในขณะที่อ่าน (Schroeders & Wilhelm, 2011)

จากสภาพปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษพบว่า การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบครูเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้มอบองค์ความรู้ให้กับนักเรียนทางเดียว และมีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ไม่หลากหลายไม่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้ใช้ศักยภาพในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ จึงทำให้ผลการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนวัดช้างเคียนมี

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 65.22 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 70 และจากการสอบถามนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านทักษะการอ่าน ไม่สามารถอ่านคำ ประโยค หรืออ่านเรื่องสั้น ๆ ได้ ไม่เข้าใจ ไม่สามารถตีความได้ จึงทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงต้องปรับปรุง พัฒนา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง การอ่าน ตามบริบทของโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอเมือง เป็นจุดศูนย์กลางของแวดลอมไปด้วยบริบทของนักเรียนโดยทั่วไปแล้วในชีวิตประจำวันไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษหรือมีเวลาทบทวนเนื้อหาหลังเลิกเรียน เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่สามารถสอนหรืออธิบายให้นักเรียนได้ แต่จากการสังเกตนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชอบการทำกิจกรรมกลุ่มที่มีการแข่งขัน

ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันทำงาน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด การเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดกลุ่มผู้เรียนที่มีโครงสร้างอย่างชัดเจน สมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในการเรียนรู้ เพิ่มพูนการใช้ทักษะทางสังคม และสมาชิกทุกคนจะได้รับการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจเพื่อที่จะช่วยเหลือและเพิ่มพูนการเรียนรู้ของสมาชิกในทีม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559) ได้ให้ทัศนะว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือและร่วมมือกันในการเรียนรู้โดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม สมาชิกมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม มีการฝึกและใช้ทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกัน ผลงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลงานของสมาชิกแต่ละบุคคลในกลุ่ม และสมาชิกต่างได้รับความสำเร็จร่วมกัน

เทคนิคการเรียนแบบทีมแข่งขัน (Team - Games - Tournament Technique; TGT) คือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบหนึ่งมีลักษณะการรวมกลุ่มกันทำงานเป็นทีมโดยใช้เกมเชิงวิชาการ โดยจัดกลุ่มสมาชิกในรูปแบบความสามารถกัน ผู้เรียนแต่ละคนใช้ศักยภาพของตนเองในการร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ เป้าหมายความสำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถของทุกคนในทีมเป็นสำคัญเพื่อให้บรรลุร่วมกัน ดังที่พัชรพงษ์ จันทรเทศ (2558) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นกิจกรรมการทำงานร่วมกัน โดยสมาชิกในกลุ่มเรียนรู้เนื้อหาจากครูผู้สอนร่วมกันเป็นทีม และแยกย้ายกันไปแข่งขันทดสอบความรู้ตามกลุ่มที่แบ่งแบบความสามารถเพื่อนำคะแนนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่มีคะแนนโบนัสสูงสุดเป็นกลุ่มที่ได้รับรางวัล

จากปัญหาบริบทของโรงเรียนวัดช่างเคียน จังหวัดเชียงใหม่และความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนแบบทีมแข่งขันเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

วิธีการวิจัย

ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 55 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหาร และครู จำนวน 4 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ห้องเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 27 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมเนื้อหา
 2. ขั้นจัดทีม
 3. ขั้นเรียนรู้
 4. ขั้นแข่งขัน
 5. ขั้นยอมรับความสำเร็จของทีม
- (ทิตินา แซมมณี, 2564)

1. บริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
2. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือ
3. ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีม

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ประกอบด้วยประเด็นคำถามทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ มุมมองด้านการจัดการศึกษา มุมมองด้านเทคนิคและวิธีการสอน มุมมองด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และ มุมมองด้านผู้นำการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบริบทการจัดการเรียนรู้

1.3 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา (Content Validity โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ลงคะแนนข้อคำถามเพื่อใช้คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยทำการคัดเลือกข้อคำถามตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปเพื่อนำมาใช้ในการทดลอง

1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญโดยเพิ่มเติมประเด็นคำถามในมุมมองด้านการจัดการศึกษาให้ระบุให้เจาะจงถึงการอ่าน และมุมมองด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ให้ระบุว่าเป็นผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียนหรือผลกระทบต่อระบบการศึกษา

1.5 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์บริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของโรงเรียนวัดช่างเคี่ยนต่อไป

2. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้

2.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยสร้างข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยกำหนดให้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ลงคะแนนข้อคำถามเพื่อใช้คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปเพื่อนำมาใช้ในการทดลอง

2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ โดยให้แก้ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของทีม เป็นบรรลุเป้าหมายของการอ่าน จะมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์บริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของโรงเรียนวัดช่างเคี่ยนต่อไป

3. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ จำนวน 6 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดช่างเคี่ยน และแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ ตัวชี้วัดต่างๆ ที่หลักสูตรกำหนดไว้ และแนวคิด ทฤษฎีจากหนังสือวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

3.2 คัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองจากหนังสือ Stories for reading comprehension 1 (L A Hill: Longman) โดยเลือกเรื่องที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร ตัวชี้วัด และหน่วยการเรียนรู้จากแบบเรียนและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อคัดเลือกให้เหลือ 6 เรื่อง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	เรื่อง Mr. Jones's Shop
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	เรื่อง Traffic Light Signal
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	เรื่อง Neighbors' Advice
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	เรื่อง The Hungarian Australian
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	เรื่อง Proud to be Grandpa
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	เรื่อง Kind Men are Handsome

3.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามลำดับขั้นตอนของวิธีการสอนแบบร่วมมือและเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน จำนวน 6 แผน จากนั้น นำเสนอเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของลำดับขั้นตอน ความสอดคล้องของเนื้อหา สาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสม ด้านภาษา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ประเมินชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินมาตรฐานการจัดการเรียนรู้และตัวชี้วัด ประเมินสาระการเรียนรู้ ประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ และประเมินการวัดและประเมินผล

3.5 นำคะแนนจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.85 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการใช้ประโยคคำถามต่างๆ ที่จะช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้ง่ายและมีความชัดเจนมากขึ้น ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

3.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่าน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

4.2 สร้างแบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่าน ก่อนเรียนและหลังเรียนจากเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันแบบตัวเลือก Multiple choice จำนวน 4 ตัวเลือก 60 ข้อ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ เกณฑ์การวัดความสามารถการอ่าน เนื้อหา จำนวนข้อสอบที่ต้องการใช้จริง โดยเลือกใช้ข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 ถือเป็นแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

4.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสมของความสอดคล้องเนื้อหากับหลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้คำตอบในตัวเลือกให้สั้นและกระชับ โดยใช้คำศัพท์เพียง 1 หรือ 2 คำ เนื่องจากเป็นนักเรียนชั้นประถมต้น อีกทั้งตัดคำถามที่เป็นการวิเคราะห์หรือออกเปลี่ยนเป็นคำถามที่วัดความเข้าใจของนักเรียน

4.5 นำแบบทดสอบที่แก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเจ็ดยอด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 19 คน แล้วนำผลที่ได้การทดสอบมาหาค่าอำนาจจำแนก (r) ได้เท่ากับ 0.34 ค่าความยากง่าย (p) ได้เท่ากับ 0.39 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

4.6 แก้ไขคำถามตัวเลือก ตัดข้อคำถามที่ไม่ได้ให้เหลือ 30 ข้อ

4.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกและสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้

ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ

3. ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน จำนวน 6 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมเนื้อหา โดยผู้สอนนำเสนอเนื้อหาและบทอ่าน โดยใช้รูปแบบบรรยายอภิปราย และใช้สื่อการสอน กิจกรรมที่หลากหลายร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ

3.2 ขั้นจัดทีม ผู้สอนจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แบบละความสามารถ (เก่ง กลาง อ่อน) จากการแบ่งกลุ่มโดยใช้คะแนนทดสอบก่อนเรียน เรียกกลุ่มนี้ว่า Home group และผู้สอนแนะนำการเรียนรู้ อธิบายบทเรียนให้นักเรียนฟัง

3.3 ขั้นเรียนรู้ แต่ละทีมร่วมกันศึกษาเนื้อหาบทเรียน โดยการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทีม นักเรียนเก่งอธิบายความรู้เพิ่มเติมให้กับนักเรียนอ่อน

3.4 ขั้นแข่งขัน โดยสมาชิกใน Home group แยกย้ายกันเป็นตัวแทนของทีมไปแข่งขันเป็นโต๊ะ โดยจัดโต๊ะแข่งขันตามความสามารถ คือ โต๊ะเก่ง โต๊ะกลาง โต๊ะอ่อน กลุ่มใหม่นี้ เรียกว่า กลุ่มแข่งขัน และเริ่มแข่งขันกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทีม

3.5 ขั้นยอมรับความสำเร็จของทีม โดยการรวมคะแนนของกลุ่ม และกล่าววยกย่องชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดและติดบอร์ดหน้าชั้นเรียน ให้เพื่อนกลุ่มอื่นแสดงการยกย่องด้วยการปรบมือ อีกทั้งให้กำลังใจกลุ่มที่ได้คะแนนน้อยเพื่อเสริมกำลังใจในการทำกิจกรรมครั้งถัดไป

4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามโดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต

3. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.) ของคะแนนที่ได้ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ก่อนเรียนและหลังเรียน

4. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันโดยใช้การทดสอบค่า t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาริบทของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช้างเคียน จังหวัดเชียงใหม่

1.1 จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยทำการดำเนินการบันทึกเสียงสัมภาษณ์และถอดบทพูดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน และครู จำนวน 2 คน พบว่า การจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนวัดช้างเคียนเอื้อต่อบริบทของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน โดยมีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างสูงสุด

1.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคทีมแข่งขันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความ

สามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคทีมแข่งขันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	ความคิดเห็นต่อบริบทการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	sd.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1	ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.88	0.29	มากที่สุด	2
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.69	0.04	มากที่สุด	3
3	ด้านการวัดและประเมินผล	4.88	0.35	มากที่สุด	2
4	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.92	0.29	มากที่สุด	1
โดยภาพรวม		4.84	0.14	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 1 การศึกษาความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคทีมแข่งขัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.84$, $sd. = 0.14$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.92$, $sd. = 0.29$) และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, $sd. = 0.04$)

2. ผลการประเมินค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันที่ได้รับการพัฒนา ในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช้างเคียน จังหวัดเชียงใหม่ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การประเมินค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

แผนการจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	sd.	ผลการประเมิน
1. Mr. Jones's Shop	4.84	0.27	เหมาะสมมากที่สุด
2. Traffic Light Signal	4.88	0.23	เหมาะสมมากที่สุด
3. Neighbors' Advice	4.84	0.25	เหมาะสมมากที่สุด
4. The Hungarian Australian	4.88	0.23	เหมาะสมมากที่สุด
5. Proud to be Grandpa	4.86	0.25	เหมาะสมมากที่สุด
6. Kind Men are Handsome	4.84	0.27	เหมาะสมมากที่สุด
โดยภาพรวม	4.85	0.02	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงการประเมินความเหมาะสม ของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ประเมินชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินมาตรฐานการจัดการเรียนรู้และตัวชี้วัด ประเมินสาระการเรียนรู้ ประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ประเมินสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ ประเมินการวัดและประเมินผล โดยผลการประเมิน IOC แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ เหมาะสมที่สุด ($\bar{x} = 4.85$, $sd. = 0.02$)

ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันมีกิจกรรมสอดแทรกที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ คำศัพท์ยากก่อนที่จะได้เจอในบทอ่าน กิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาความสามารถอ่านได้อย่างเหมาะสมและบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละแผน

3. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับ เทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับ เทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ผลการพัฒนาความสามารถการอ่าน					
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	N	$\bar{x}$	sd.	t	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	27	11.44	6.39	9.89*	0.00
หลังการจัดการเรียนรู้	27	22.15	4.31		

จากตารางที่ 3 พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่ ที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน จำนวน 27 คน ก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 11.44$, $sd. = 6.39$) และหลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 22.15$, $sd. = 4.31$) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ และค่าเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาบริบทของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่

1. จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการศึกษาโรงเรียนวัดช่างเคี่ยน มุมมองที่ 1 พบว่า การจัดการศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนวัดช่างเคี่ยน ทำให้นักเรียนพัฒนาความรู้ จะช่วยส่งเสริมความสามารถการอ่านของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น และมุมมองที่ 2 ด้านเทคนิคและวิธีการสอน พบว่า การจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ครูควรเปลี่ยนรูปแบบการสอนเดิม โดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้เกิดประสบการณ์จากการได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน มุมมองที่ 3 ด้านความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ พบว่า การอ่านมีส่วนสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจาก

ข้อมูลข่าวสารและแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่นักเรียนพบเห็นจะสอดแทรกเนื้อหาที่เป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นความสามารถอ่านภาษาอังกฤษจึงจำเป็นในการศึกษาหาความรู้ และบทอ่านต้องเหมาะสมกับวัยหรือเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ส่งผลให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ พรหมอินทร์ (2561) ได้กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพการศึกษา เป็นหัวใจของการเรียนการสอน สามารถติดตามความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าได้ทันเหตุการณ์ ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ความคิดและจิตวิญญาณของผู้อ่าน และในส่วนของมุมมองที่ 4 ด้านผู้นำการวิจัยไปใช้ประโยชน์ พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ปรับเนื้อหาความยากง่ายของบทอ่านโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงการทำงานเป็นทีมที่นักเรียนที่ละความสามารถทำงานร่วมกันในกลุ่มเดียวกัน นักเรียนจะสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้สูงสุด

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนแบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช้างเคียน จังหวัดเชียงใหม่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน และให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับหลังจากการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 1 และด้านที่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีช่วยส่งเสริมให้นักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ นักเรียนเรียนรู้จากคำศัพท์ยากจากบทอ่านโดยอาศัยความร่วมมือ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนร่วมมือกันในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายในการอ่านของทีม ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2552) กล่าวว่า หากนักเรียนได้ช่วยเหลือและร่วมมือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนแบบละความสามารถ คือ เก่ง กลาง อ่อน (1:2:1) ซึ่งมีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือพึ่งพากัน มีส่วนรับผิดชอบทั้งงานตนเองและงานของทีม เพื่อนำพาทีมบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนวัดช้างเคียน (โรงเรียนวัดช้างเคียน, 2565) เอื้อต่อบริบทของนักเรียนและบริบทของโรงเรียนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนแบบทีมแข่งขันมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างสูงสุด

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนแบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช้างเคียน จังหวัดเชียงใหม่ มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.85$, S.D. = 0.02) โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของสมาชิกกลุ่มทุกคนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยพึ่งพาช่วยเหลือกัน สอดคล้องกับ Johnson and Johnson (1994)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ Johnson, Johnson and Holubec (1994) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนเกิดความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับ อรรถพล อุษา (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ครูผู้สอนควรศึกษารูปแบบของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ให้เข้าใจทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอธิบายกิจกรรมการแข่งขันเป็นทีม รวมไปถึง การแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะจัดการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อการประสพผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ในรายวิชาภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนและเทคนิคการสอนแบบอื่นๆ
2. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถของภาษาอังกฤษด้านอื่นๆ เช่น ด้านการฟัง การพูด และการเขียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
3. ควรศึกษาวิจัยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

Chantet, P. (2014). *Kaṇphatthanaṅ nangsū ānp hoēmtoēm klumsāra kaṇriānrū phasātāng prathet Rūang About ASEAN Rōwōbō kaṇriānrū bæp ruāmmū Doīchai theknik TGT Samrap nakriān namatyoms ukṣā tōṅ ton*. [The Development of Supplementary Reading in Foreign Language Subject Entitled About ASEAN

- Using Cooperative Learning by TGT Technique for Students in Lower Secondary].
(Independent Study of Master Degree, Naresuan University).
- พัชรพงษ์ จันทน์เทศ. (2558). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เรื่อง About ASEAN ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค TGT สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- Internet World Stats. (2021). *World's Top Languages*. Retrieved August 25, 2022, from <https://www.internetworldstats.com/stats7.html>.
- Johnson, D. W., Johnson, R.T. & Holubec, E. J. (1994). *The Nuts and Bolts of Cooperative Learning*. Minnesota: Interaction Book.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1994). *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Khemmanee, T. (2021). *Saṭ kāsōṇ 'ongkhwāmru phua kānchat krabuānkaṇ rianru thī mī prasitthipap*. [Pedagogy Knowledge for Organizing an Effective Learning Process (25th ed.) (In Thai)]. Bangkok: Chulalongkorn University.
- ทศนา แหมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 25)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Moonkam, S. & Moonkam, O. (2009). *21 Withi kānchatkānrianru phua phatthanakrabuan kānkid* [21 Methods of Learning Management for Thinking Process Development (8th ed.) (In Thai)]. Bangkok: Parppim.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2552). *21 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Thailand Knowledge Park (TK Park). (2018). *Khem. [Khem_Book]*. Retrieved May 24, 2022, from https://www.tkpark.or.th/stocks/library_book/o0x0/00/52/005204/Khem_Book_for-Ebook.pdf.
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. (2561). *เข็ม*. สืบค้น 24 พฤษภาคม 2565, จาก https://www.tkpark.or.th/stocks/library_book/o0x0/00/52/005204/Khem_Book_for-Ebook.pdf.
- Promin, W. (2018). *Kaṇ phatthana khwāmsāmāt naikā a'āna pasā 'angkrit phua khwāmkhaochai khoṅg nakrianna matyomsuksa pithi Hā Doj chai konwithi kāra 'ān bæp rūammū Collaborative Strategic Reading*. [Development of English Reading Comprehension for Mattayomsuksa 5 Students Using Collaborative Strategic Reading]. (Master's Thesis, Burapha University).

- วราภรณ์ พรหมอินทร์. (2561). การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือ Collaborative Strategic Reading. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- Schroeders, U. & Wilhelm, O. (2011). Equivalence of Reading and Listening Comprehension Across Test Media. *SAGE Journals*, 71(5), 849-869.
- Sutthirat, C. (2016). *80 Nawattakam kānchātkañ rīanrū thī nēn phū rīan pen samkhan. [80 Innovations Learning Management That Focus on Child-Centered Learning (7th Edition) (In Thai)]*. Nonthaburi: P Balans Design and Printing.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: ฟิบาลานซ์ดีไซน์แอนพริ้นติ้ง.
- Usa, A. (2021). *Kānphatthana thaksa kāra āna pasa āngkrit phūa khwāmkhaochai doīchai withikānsōk bāp rūammū duai theknik TGT khōng nakrianna matyom suksa pithi 3 [Development of English Reading Comprehension Ability for Mattayomsuksa 3 Students Using Cooperative Learning with TGT Technique]*. (Independent Study of Master Degree, Naresuan University).
- อรรคพล อุษา. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- Watchangkian School. (2022). *Laksū sathānsuksa rōngriān watchāngkhiyon. [School Curriculum of Watchangkian School (In Thai)]*. Chiangmai: School.
- โรงเรียนวัดช้างเคียน. (2565). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดช้างเคียน*. เชียงใหม่: โรงเรียนวัดช้างเคียน.

คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย
เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร
QUALITY OF WORK LIFE OF KASIKORNBANK EMPLOYEES
OF BANGKOK BUSINESS NETWORK (8) IN BANGKOK

นิตยา ทวีศักดิ์วิชิตชัย¹, สิริชัย ฝรั่งทอง²

Nittaya Thaveesakvichitchai¹, Sittichai Farlangthong²

(Received: September 18, 2023 ; Revised: November 1, 2023 ; Accepted: November 27, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร และ 2) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร ตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 จำนวน 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุน้อยกว่า 29 ปี สถานภาพโสด รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นเจ้าหน้าที่ให้บริการลูกค้า เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา เจ้าหน้าที่สนับสนุนธุรกิจและบริการ ส่วนความคิดเห็นคุณภาพชีวิตในการทำงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการมีสิทธิของพนักงาน ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิต ด้านการทำงานร่วมกัน ด้านการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล และด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม ผลการทดสอบสมมติฐาน พนักงานที่มีเพศอายุ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา อายุงาน และตำแหน่งงาน ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานในธนาคารกสิกรไทยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตในการทำงาน พนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายกรุงเทพ (คก.) 8

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
Student, Master of Business Administration Program, Graduate School, Dhonburi Rajabhat University.
e-mail: nittaya.thaa66@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
Instructor, Master of Business Administration Program, Graduate School, Dhonburi Rajabhat University.
e-mail: farlangthong@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research were to 1) investigate the quality of work life of Kasikornbank employees of the Bangkok Business Network (8) in Bangkok., and 2) to compare the quality of work life among these employees of the Bangkok Business Network (8) in Bangkok based on personal factors. The research sample comprised 224 Kasikornbank employees of the Bangkok Business Network (8). The instrument was a questionnaire with a reliability of 0.93. Statistical analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation, t-tests, and one-way ANOVA. The findings revealed that the majority of the respondents were females, under the age of 29, single, earned an average monthly income not exceeding 20,000 Baht, held a bachelor's degree, and worked as customer service, advisor, or business and service support officers. The overall quality of work life among the respondents was high. Fair and adequate compensation were rated the highest, followed by a safe working environment, work advancement and security, employee rights, work-life balance, teamwork, development of personal performance, and social benefits. Hypothesis testing revealed that respondents with different gender, age, marital status, average monthly incomes, educational levels, lengths of services, and job positions, were not 0.5 significantly different in the quality of work life.

Keywords: Quality of Work Life, Kasikorn Bank's Employees, Bangkok Business Network (8)

บทนำ

ในปัจจุบันสถานการณ์ทางเศรษฐกิจนั้นมีการเปลี่ยนแปลงและผันผวนอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้องค์กรต่าง ๆ ต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อความอยู่รอด และสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ ในธุรกิจธนาคารเองก็เช่นกัน การเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของระบบเศรษฐกิจนั้นส่งผลต่อธุรกิจธนาคารเป็นอย่างมาก ทำให้ธนาคารหลายแห่งจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์หรือหาเทคนิคต่าง ๆ ออกมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับธนาคารอื่น ๆ ได้ (เสาวณี จันทะพงษ์ และทศพล ต้องหุ้ย, 2563) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นธนาคารพาณิชย์ ก่อตั้งเมื่อ ปี พ.ศ.2488 โดยยึดหลักการดำเนินธุรกิจตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี ยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อพนักงานด้วยความโปร่งใส และให้ความเป็นธรรมแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายใน ด้านทรัพยากรบุคคล มีการวางนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลภายใต้แนวคิดของการเสริมสร้างโอกาส และศักยภาพเพื่อความเป็นเลิศในวิชาชีพ และให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ และยึดหลัก

ยุทธศาสตร์ของธนาคารที่ยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลางเพื่อนำไปสู่การเป็นสถาบันการเงินที่มั่นคง ริเริ่มในสิ่งใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยมุ่งสรรหาพนักงานที่มีคุณภาพ ทักษะความสามารถ ส่งเสริมให้พนักงานสร้างผลงาน มีแรงจูงใจ มีส่วนร่วม รวมทั้งเสริมศักยภาพด้านผู้นำ ภายใต้วัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม และให้ความสำคัญแก่ลูกค้า (ธนาคารกสิกรไทย, 2564)

ธนาคารถือเป็นธุรกิจให้บริการอย่างหนึ่งที่มีสถาบันการเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้มที่จะมีการแข่งขันเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้จึงส่งผลกระทบต่อสภาพการทำงานและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารต่าง ๆ จากการศึกษาของชนิกานต์ สุวรรณทรัพย์ (2564) เรื่องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพัน ของพนักงานธนาคารเอกชนสำนักงานใหญ่ แห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า การที่องค์กรธนาคารจะประสบความสำเร็จ หากคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารดี ย่อมส่งผลให้ผลการดำเนินการของธนาคารนั้นบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ปัญหาที่ประสบในธนาคารคือ การที่พนักงานธนาคารต้องอยู่ทำงานล่วงเวลาเพื่อให้งานเสร็จทันตามกำหนดเวลา ทำให้พนักงานมีเวลาพักผ่อนน้อยลง ส่งผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย อีกทั้งพนักงานยังมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายไม่สอดคล้องกับค่าตอบแทนที่ได้รับ ขาดความสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิต บางครั้งที่พนักงานธนาคารต้องทุ่มเทให้กับการทำงานมากจนเกินไปเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายของธนาคาร จนไปกระทบกับการใช้ชีวิตประจำวันทำให้เกิดความเครียดจากการทำงานในหลาย ๆ ด้าน มีเวลาพักผ่อนหลังเลิกงานน้อย ส่งผลให้พนักงานเกิดความเหนื่อยล้าในการทำงาน (ชนิกานต์ สุวรรณทรัพย์, 2564)

จากที่มาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางให้กับองค์กรในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุขในการทำงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร ตามปัจจัยส่วนบุคคล

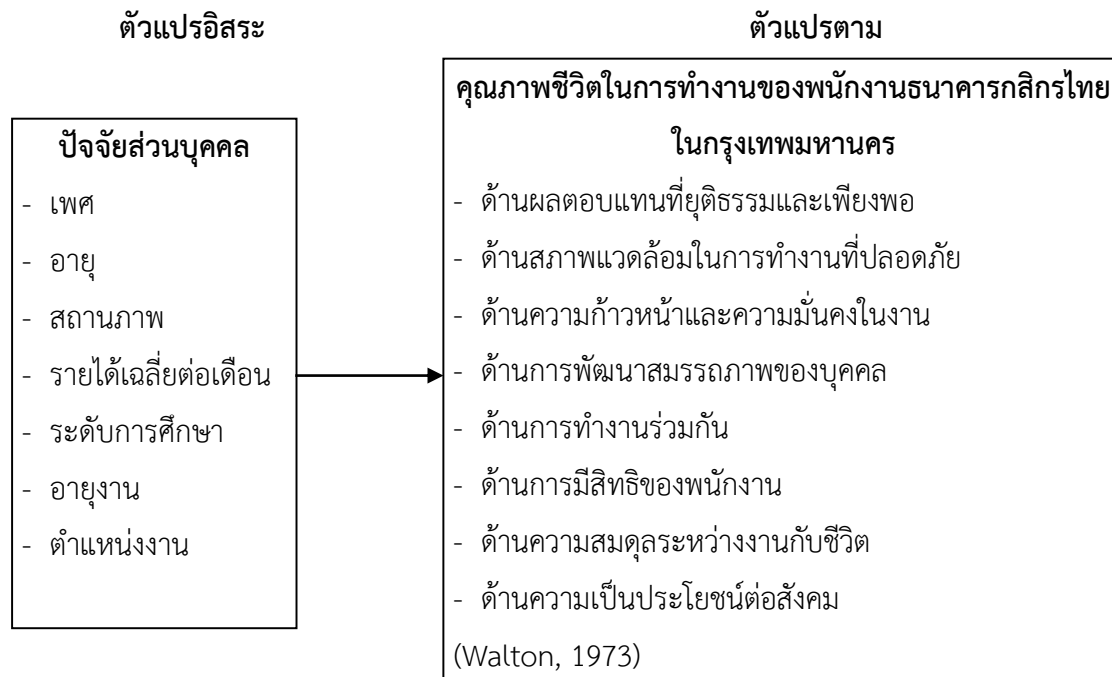
วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติงานปี 2565 ประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 501 คน (ธนาคารกสิกรไทย,

2565) ส่วนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดคุณภาพชีวิตในการทำงานตามทฤษฎีของวอลตัน (Walton, 1973) มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา อายุงาน และตำแหน่งงาน ส่วนที่ 2 คุณภาพชีวิตในการทำงาน ประกอบด้วย ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ด้านการทำงานร่วมกัน ด้านการมีสิทธิของพนักงาน ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิต และด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การตรวจหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 คน เพื่อตรวจความสอดคล้องของเนื้อหา ได้ค่าเท่ากับ 0.955 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.958

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามแบบออนไลน์ผ่าน (Google Form) โดยสร้างเป็น QR CODE ส่งผ่านทางไลน์กลุ่มภาค คค. 8 เพื่อจัดส่งให้พนักงานในแต่ละเขตช่วยกรอกแบบสอบถาม จำนวน 224 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) ด้วยค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คค.) 8 ในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นคุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรม และเพียงพอ รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการมีสิทธิของพนักงาน และด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิต ด้านการทำงานร่วมกัน ด้านการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล และด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม ตามลำดับ ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คค.) 8 ในกรุงเทพมหานคร

คุณภาพชีวิตในการทำงาน	$\bar{x}$	sd.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ	3.98	0.21	เห็นด้วยมาก	1
ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย	3.93	0.25	เห็นด้วยมาก	2
ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	3.91	0.27	เห็นด้วยมาก	3
ด้านการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล	3.81	0.29	เห็นด้วยมาก	7
ด้านการทำงานร่วมกัน	3.88	0.26	เห็นด้วยมาก	6
ด้านการมีสิทธิของพนักงาน	3.90	0.21	เห็นด้วยมาก	4
ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิต	3.90	0.25	เห็นด้วยมาก	5
ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.76	0.25	เห็นด้วยมาก	8
รวม	3.89	0.16	เห็นด้วยมาก	-

2. การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล การวิเคราะห์ขั้นนี้ผู้วิจัยได้นำเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานในธนาคารกสิกรไทยแตกต่างกัน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงอนุมาน คือ การวิเคราะห์ Independent Sample t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานย่อยสามารถสรุปได้ดังนี้ พนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน สถานภาพต่างกัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน อายุงานต่างกัน และตำแหน่งงานต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตในการทำงานในธนาคารกสิกรไทยแตกต่างกัน

H_0 : พนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน สถานภาพต่างกัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน อายุงานต่างกัน และตำแหน่งงานต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานในธนาคารกสิกรไทยแตกต่างกัน

H_1 : พนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน สถานภาพต่างกัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน อายุงานต่างกัน และตำแหน่งงานต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานในธนาคารกสิกรไทยไม่แตกต่างกัน

โดยรวม พบว่าพนักงานที่มีเพศ อายุ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา อายุงาน และตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานในธนาคารกสิกรไทยแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ดังแสดงตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ สถานภาพ)

คุณภาพชีวิตในการทำงาน	เพศ		อายุ		สถานภาพ	
	T	p-value	F	p-value	t	p-value
ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ	-0.89	0.37	3.97	0.12	0.89	0.37
ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย	0.82	0.41	3.92	0.63	-0.82	0.41
ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	0.89	0.37	3.90	0.63	-0.89	0.37
ด้านการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล	1.82	0.07	3.81	0.76	-1.82	0.06
ด้านการทำงานร่วมกัน	1.45	0.15	3.89	0.93	-1.45	0.13
ด้านการมีสิทธิของพนักงาน	2.16	0.03*	3.90	0.62	-2.16	0.03*
ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิต	1.76	0.08	3.92	0.49	-1.76	0.08

คุณภาพชีวิตในการทำงาน	เพศ		อายุ		สถานภาพ	
	T	p-value	F	p-value	t	p-value
ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ	-0.89	0.37	3.97	0.12	0.89	0.37
ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม	1.63	0.10	3.80	0.06	-1.63	0.10
รวม	1.93	0.06	3.89	0.93	-1.93	0.06

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกรุงไทยเครือข่ายธุรกิจ
กรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ) รายได้เฉลี่ย
ต่อเดือน ระดับการศึกษา อายุงาน ตำแหน่งงาน

คุณภาพชีวิตในการทำงาน	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน		ระดับการศึกษา		อายุงาน		ตำแหน่งงาน	
	F	p-value	T	p-value	F	p-value	F	p-value
ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ	4.32	0.01*	0.40	0.69	2.06	0.13	1.28	0.28
ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย	0.13	0.94	0.14	0.89	0.48	0.62	0.54	0.66
ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	0.13	0.94	1.47	0.14	0.52	0.60	2.05	0.11
ด้านการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล	0.20	0.90	-0.47	0.64	0.22	0.80	1.14	0.33
ด้านการทำงานร่วมกัน	0.05	0.98	0.73	0.47	0.08	0.93	0.74	0.53
ด้านการมีสิทธิของพนักงาน	0.35	0.79	0.34	0.74	0.45	0.64	1.27	0.29
ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิต	2.44	0.07	-1.28	0.20	0.18	0.83	0.60	0.62
ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม	0.12	0.95	-0.91	0.36	3.44	0.03*	1.72	0.16
รวม	0.04	0.99	0.04	0.97	0.07	0.93	0.91	0.44

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลของการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย
เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม คุณภาพชีวิตในการ
ทำงานของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยนำด้านที่มีระดับมากที่สุดมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาราย
ข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมาก คือ ค่าตอบแทนที่ได้รับรู้สึกว่าจะเหมาะสมกับความรู้
ความสามารถในการทำงานธนาคาร เพราะว่า ค่าตอบแทนจะต้องมีความเท่าเทียมกันสำหรับผู้ที่มี
ความรู้ความสามารถ วุฒิและประสบการณ์ที่เหมือนกัน และทำงานในระดับหน้าที่และ

ความรับผิดชอบและความยากง่ายของงานที่เทียบเคียงกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Walton (1973) กล่าวว่า ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม จะเป็นการประเมินค่าตอบแทนของความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนที่ได้กับทักษะ และความรับผิดชอบในงานพิจารณาเป็นรายบุคคลด้วย เช่น ในระหว่างผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และทำงานในระดับหน้าที่และความรับผิดชอบ และความยากง่ายของงานที่เทียบเคียงกันได้นั้น ผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่าควรจะได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ภัทร เวียงจันทร์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในสังกัดสำนักงานภาค” พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านสวัสดิการและความมั่นคง

1.2 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมาก คือ อุปกรณ์สำนักงานมีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน เพราะว่า เครื่องใช้สำนักงานนับว่ามีความสำคัญต่อสำนักงานและองค์กร โดยการนำมาใช้ช่วยให้พนักงานปฏิบัติงาน มีความสะดวก ประหยัดแรงงาน และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Walton (1973) กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติงานควรจะได้อยู่สภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ไม่เกิดผลเสียต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้น และระยะยาว อีกทั้งเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงด้านประโยชน์ ความสะดวกสบาย ความสวยงาม โดยมีการกำหนดมาตรฐาน และวิธีการเกี่ยวกับความปลอดภัยและการส่งเสริมสุขภาพในการทำงานอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรุตม์ เอเมบุตร (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตในการทำงานและการรับรู้ความสำเร็จในอาชีพที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานกสิกรไทย” พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นคุณภาพชีวิตในการทำงานระดับมาก ได้แก่ ด้านสภาพการทำงาน

1.3 ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมาก คือ งานที่รับผิดชอบนั้น ได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ และได้รับการสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Walton (1973) กล่าวว่า การทำงานที่ไม่เหมาะสมกับทักษะและความถนัดของตนเอง จะส่งผลให้พนักงานเกิดความเบื่อหน่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญธรณ์ สินศิริวัฒนสุข (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดลพบุรี” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน โดยให้ความสำคัญกับการได้รับมอบหมายงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ และทักษะในการทำงานเพิ่มมากขึ้น และงานที่รับผิดชอบอยู่เป็นงานที่มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถ มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลของการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวมไม่แตกต่างกันทุกด้าน สมมติฐานที่น่าสนใจดังนี้

2.1 สมมติฐานที่ 1 พนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานในธนาคารกสิกรไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่าเพศที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพชีวิตในการทำงานของสายชล คงทิม (2562) กล่าวว่า เพศที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการทำงานร่วมกันเป็นทีมของเพศที่มีความแตกต่างกันไม่ได้ส่งผลต่อการเกิดคุณภาพชีวิตในการทำงาน อาจเนื่องด้วยการทำงานนั้นไม่ได้แบ่งแยกองค์ประกอบในด้านเพศมากนัก แต่ใช้ความสามารถของแต่ละบุคคลในการปฏิบัติงาน

2.2 สมมติฐานที่ 2 พนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานในธนาคารกสิกรไทยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่าระดับอายุของพนักงานที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพชีวิตในการทำงานของเชมชญาณิชฐ์ ประดับพงษ์ และประจักษ์ บัวผัน (2556) กล่าวว่า การที่อายุของพนักงานที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน อาจเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิตกับการใช้ชีวิต และทัศนคติด้านอายุต่อการปฏิบัติตัวต่อพนักงานคนอื่นที่อายุแตกต่างกัน ในที่ทำงานไม่ได้นำเรื่องของอายุเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ให้ความสำคัญกับตำแหน่งและหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ จึงสรุปได้ว่าพนักงานที่อายุแตกต่างมีคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน

2.3 สมมติฐานที่ 3 พนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานในธนาคารกสิกรไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่าสถานภาพของพนักงานที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีของ Walton (1973, อ้างถึงใน อารียา การดี 2562) กล่าวว่า ผู้ที่มีภาระทางครอบครัว หรือผู้ที่เป็นโสด ไม่มีผลต่อความผูกพันกับองค์กร เนื่องจากมีภาระที่ต้องรับผิดชอบในงานเทียบเท่ากันในแต่ละวัน และมีความต้องการความมั่นคงในการทำงานมากขึ้นเหมือนกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชญาณิศา สุขลิ้ม (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สำนักงานใหญ่” พบว่า

สถานภาพสมรรถที่แตกต่างกันของพนักงานระดับปฏิบัติการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สำนักงานใหญ่ มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ (คก.) 8 ในกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมาก ดังนี้

1. ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม ควรสนับสนุนกิจกรรม หรืองานที่ทำนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งต้องจัดกิจกรรมองค์กรเป็นการเพิ่มคุณค่าความสำคัญของอาชีพและเกิดความรู้สึกภูมิใจในองค์กรของตนเอง
2. ด้านการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ควรเปิดโอกาสให้พนักงานได้พัฒนาศักยภาพตัวเองให้เหมาะสมกับงานในปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้พนักงานรู้สึกว่าคุณค่าและรู้สึกท้าทายในการทำงาน ได้ใช้ความสามารถในการทำงานเต็มที่
3. ด้านการทำงานร่วมกัน ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้พนักงานรู้สึกว่าคุณค่า ได้รับการยอมรับ และร่วมมือกันทำงานจากกลุ่มเพื่อนร่วมงาน รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนร่วมงาน มีการเปิดเผยตนเอง มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี
4. ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิต ควรเปิดโอกาสให้พนักงานระดับปฏิบัติการใช้ชีวิตในการทำงานและใช้ชีวิตส่วนตัวอย่างสมดุล ควรกำหนดชั่วโมงการทำงานและลักษณะงานที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างเวลาในการทำงานกับชีวิตส่วนตัว
5. ด้านการมีสิทธิของพนักงาน ควรมีการแจ้งให้พนักงานรับรู้ว่าพนักงานมีสิทธิ และจะปกป้องสิทธิของตนเอง นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้เกิดการเคารพสิทธิส่วนบุคคล และให้เป็นธรรมในการพิจารณาผลตอบแทนและความเสมอภาคในการดูแลพนักงาน
6. ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ควรพิจารณาเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับความก้าวหน้าและความมั่นคงในงานให้เกิดความเหมาะสมและชัดเจน เพื่อที่พนักงานระดับปฏิบัติการจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง
7. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย ควรจะมีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการควบคุมเกี่ยวกับเสียงและการรบกวนทางสายตา
8. ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ควรมีการหารือร่วมกันระหว่างผู้บริหารและตัวแทนหรือพนักงานระดับปฏิบัติการในการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนให้เพียงพอ สอดคล้องกับค่าครองชีพในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเป็นวิจัยในเชิงคุณภาพหรือวิจัยผสมผสานวิธี ซึ่งจะได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ และความตั้งใจอยู่ในงานของพนักงานธนาคาร เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Amabut, W. (2014). *khunnaphāp chīwīt nai kānthamngān læ kānrāprū khwāmsamret nai 'āchīp thī song phon tō khwāmsuk nai kānthamngān khōng phanakngān thanākhañ kasikōñ Thai. [Quality of Working Life and Perception of Professional Achievement Affecting Happiness at Work of Kasikorn Bank Employees].* (Master's Thesis, Silpakorn University).
- วรุตม์ เอมะบุตร. (2557). *คุณภาพชีวิตในการทำงานและการรับรู้ความสำเร็จในอาชีพที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- Chantapong, S, & Thotsaphon, T. (2020). *Phonkrathop wikrit covid-19 kap sēthakit lōk: This time is different. [The Impact of the Covid-19 Crisis on the Global Economy: This Time is Different].* Retrieved June 25, 2022, from <https://www.bot.or.th>.
- เสาวณี จันทะพงษ์ และทศพล ต้องหุ้ย. (2563). *ผลกระทบวิกฤต COVID-19 กับเศรษฐกิจโลก: This Time is Different.* สืบค้น 25 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.bot.or.th>.
- Karndee, A. (2019). *Patchai thī song phon tō khunnaphāp chīwīt kānthamngān khōng khru læ bukkhalakōñ thāngkāñ suksā sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā prathom suksā Yala khēt 1. [Factors Affecting the Quality of Work Life of Teachers and Staff of Yala Primary Educational Service Area Office 1].* (Master's Thesis, Songkla Nakarin University).
- อารียา การดี. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- Kasikorn Bank. (2021). *San samphan. [Shareholder Newsletter (In Thai)].* Retrieved June 25, 2022, from https://www.kasikornbank.com/th/IR/ShareholderServices/Publications/2564-1_KBank%20th.pdf.
- ธนาคารกสิกรไทย. (2564). *สารสัมพันธ์.* สืบค้น 25 มิถุนายน 2565, จาก https://www.kasikornbank.com/th/IR/ShareholderServices/Publications/2564-1_KBank%20th.pdf.

- Kasikorn Bank. Bangkok Business Network. (2022). *Raīngān sathiti sapphayākōṇ manut thanākhaṇ kasikōṇ Thai Na duān Thanwākhom sōṅgphanhārōṇhoksipha*. [Human Resource Statistical Report of Kasikorn Bank Information as of December 2022 (In Thai)]. Bangkok: Kasikorn bank.
- ธนาคารกสิกรไทย. เครือข่ายธุรกิจกรุงเทพ. (2565). รายงานสถิติทรัพยากรมนุษย์ธนาคารกสิกรไทย เดือนธันวาคม 2565. กรุงเทพฯ: ธนาคารกสิกรไทย.
- Kongtim, S. (2019). *Patchai thī mī phon tō khunnaphāp chīwit nai kānthamngān khōṅg kharāṭchakān samnakngān kān truāt ngoēn phæṇdin*. [Factors Affecting the Quality of Work Life of the Government Officers at State Audit Office of the Kingdom of Thailand]. (Independent Study of Master Degree, Krirk University).
- สายชล คงทิม. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก).
- Pradabpong, K, & Bouphan, P. (2013). *Khunnaphāp chīwit kānthamngān khōṅg phanakngān 'ongkān boṛihān sō won tambon nai khēt 'amphoe kan sā rom chāngwat Sī Sa Ket*. [Work Life Quality of the Officers in Sub-District Administrative Organizations, Kanthararom District, Srisaket Province]. *Humanities and Social Sciences Journal Mahasarakham University*, 32(6), 107-116.
- เชมชญาธิษฐ์ ประดับพงษ์ และประจักษ์ บัวผัน. (2556). คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 32(6), 107-116.
- Sinsiriwatanasook, T. (2020). *Kānsuksā khunnaphāp chīwit nai kānthamngān khōṅg phanakngān radap patibatkān thanākhaṇ kasikōṇ Thai chāmkat (Mahāchon) nai chāngwat Lop Burī*. [A Study of the Quality of Working Life of Operational Employees of Kasikorn Bank Public Company Limited in Lopburi Province]. (Master's Thesis, Ramkhamhaeng University).
- ธัญธรณ์ สิ้นศิริวัฒนสุข. (2563). การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดลพบุรี. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- Somsanguan, N. (2019). *Khunnaphāp chīwit kānthamngān læ phruttikam kān pen phanakngān thī dī khōṅg phanakngān thanākhaṇ 'ākhaṇ songkhroṇ khēt 4 Nakhōṇ Sawan*. [Quality of Work Life and Good Employee Behavior of

- Government Housing Bank Personnel Region 4 Nakhon Sawan]. *Journal of Management Science Pibulsongkram Rajabhat University*, 1(1), 73-81.
- ณัฐกร สมสงวน. (2562). คุณภาพชีวิตการทำงานและพฤติกรรมการเป็นพนักงานที่ดีของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์เขต 4 นครสวรรค์. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 1(1), 73-81.
- Suklim, C. (2020). *Khunnaphāp chīwit kānthamngān khōng phanakngān radap patibatkān thanākhañ phuā kān kaset lāe sahakōn kān kaset (thō . kō . sō .) samnakngān yai. [Quality Life of Working Status Person of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC): Head Office]. (Master's Thesis, Dhurakij Pundit University).*
- ชญาณิศา สุขลิ้ม. (2563). คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สำนักงานใหญ่. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- Suwannasap, C. (2021). *Suksa khwāmsamphan rawāng patchai dān khunnaphāp chīwit nai kānthamngān kap khwām phuḁphan khōng phanakngān thanākhañ 'ēkkachon samnakngān yai hāng nung nai Krung Thēp Maha Nakhōn nai chuāng sathanakān phræ rabat khō'ong chuā wairat khō rana sōngphansipkāo (COVID - 19). [Study the Relationship Between Factors of Quality of Life at Work and Employee Engagement of a Private Bank Head Office in Bangkok During the Coronavirus Situation (COVID-19)]. (Master's Thesis, College of Management Mahidol University).*
- ชนิกานต์ สุวรรณทรัพย์. (2564). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันของพนักงานธนาคารเอกชนสำนักงานใหญ่ แห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). (สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล).
- Walton, R. E. (1973). Quality of Work Life: What is It?. *Sloan Management Review*, 15(1), 11-21.
- Weangchan, A. (2020). *Khunnaphāp chīwit kānthamngān khōng phanakngān thanākhañ krung Thai chāmkat (Mahāchon) nai sangkat samnakngān phāk klāng. [Quality of Work Life of Employees of Krungthai Bank Public Company Limited in the Central Network]. (Independent Study of Master Degree, Ramkhamhaeng University).*
- อนงค์ภัทร เวียงจันทร์. (2563). คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในสังกัดสำนักงานภาคกลาง. (การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD เพื่อพัฒนา
ความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
COOPERATIVE LEARNING MANAGEMENT WITH STAD TECHNIQUE TO DEVELOP ENGLISH
READING COMPREHENSION SKILLS OF MATTHAYOMSUKSA 5 STUDENTS

พรพิมล นามา¹, เกียรติชัย สายตาคำ², ดุษฎี รังษีชัชวาล³

Pornpimol Nama¹, Kiattichai Saitakham², Dusadee Rangseechatchawan³

(Received: September 25, 2023 ; Revised: October 28, 2023 ; Accepted: November 27, 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับวิธี Student Teams Achievement Divisions (STAD) เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 3) เปรียบเทียบผลการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือกับเทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5/4 โรงเรียนรังษีวิทยาที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจ และแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าที่ การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาบริบท

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Student, Master of Education in Learning Management Science, Graduate School, Chiang Mai
Rajabhat University. e-mail: 64866604@cmru.ac.th

² อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Instructor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University.
e-mail: kiattichai_sai@cmru.ac.th

³ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Instructor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University.
e-mail: dusadee_ran@cmru.ac.th

จากการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา และจากความคิดเห็นพบว่า มีความเหมาะสมระดับมาก 2) ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถการอ่าน พบว่ามีค่าสูงขึ้นหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ การสอนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD

Abstract

The objectives of this research were to 1) investigate the contexts of cooperative learning management with the STAD technique in improving English reading comprehension for Mathayomsuksa 5 students at Rangsee Vittaya School in Chiang Mai province, 2) develop a cooperative learning management plan with the STAD technique to improve reading comprehension skills, and 3) compare the learning outcomes of Mathayomsuksa 5 students at Rangsee Vittaya School before and after implementing the STAD technique. The sample was 24 students from Mathayomsuksa 5/4 at Rangsi Witthaya School enrolled in the first semester of the academic year 2023 using cluster random sampling. The instruments were reading comprehension lesson plans, a reading comprehension proficiency test, a questionnaire assessing the context of learning management in improving reading comprehension, and in-depth interviews exploring the context of learning management in fostering English reading comprehension. The statistical analyses were mean, standard deviation, t-tests, content analysis, and interview and questionnaire analysis. The findings revealed that: 1) the context of cooperative learning management with the STAD technique improving English reading comprehension for Mathayomsuksa 5 students at Rangsee Vittaya School in Chiang Mai province was appropriate. Based on interviews with educational management stakeholders, this was highly appropriate 2) the developed learning management plan incorporating cooperative teaching methods and STAD techniques for Mathayomsuksa 5 students at Rangsee Vittaya School in Chiang Mai province was highly appropriate. 3) A comparison of improving reading comprehension skills of the students indicated high at 0.05 significant difference after implementing a cooperative learning management with the STAD technique.

Keywords: English Reading Comprehension Ability, Cooperative Learning, STAD Technique.

บทนำ

ปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลของโลกเพราะเป็นภาษาที่ทั่วโลกให้การยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลาย ประกอบกับอิทธิพลของความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารส่งผลให้ภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังถือเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นสื่อกลางเพื่อการสื่อสารทั้งในด้านของการศึกษาเพื่อการค้นคว้าแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาสากลของโลกที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของผู้คนจำนวนมากไม่น้อย การพัฒนาตนเองในภาษาอังกฤษต้องพึ่งพาทักษะการอ่านซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการศึกษา การทำงาน หรือการทำธุรกิจ เพราะการอ่านเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาตัวเองจากแหล่งความรู้มากมายที่สามารถสืบค้นจากที่ต่างๆได้

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนรังษีวิทยา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านการอ่านภาษาอังกฤษ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ซึ่งส่งผลให้การเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนรังษีวิทยายู่ต่ำกว่าเกณฑ์ จากรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ.2564 โรงเรียนรังษีวิทยา (2564) มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 55.75 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมและวิเคราะห์จากการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว พบว่ากลุ่มเพื่อนมีบทบาทต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก การเรียนรู้ระหว่างกันในกลุ่มเพื่อนนักเรียนน่าจะสามารถทำการสื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้ระหว่างกันได้ดี ดังนั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นและเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจเรียนมากยิ่งขึ้น สลาวิน (Slavin, 1987 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นรูปแบบกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยแบ่งนักเรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกมีความสามารถที่หลากหลาย มีเป้าหมายของกลุ่มที่เป็นที่ตั้ง สมาชิกต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสมาชิกที่เหลือ เพื่อบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จไปพร้อมกัน

ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Management) เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มและนักเรียนต้องเรียนรู้พร้อมกับรับผิดชอบงานกลุ่มร่วมกันโดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้เมื่อสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้บรรลุจุดหมายเช่นเดียวกัน ดังที่ (ทิตินา แคมมณี, 2555) เทคนิคที่ผู้วิจัยสนใจ คือ เทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) เพราะเหมาะสมกับวัยและบริบทของนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรินทร์ สุทธิกรมล (2559) กล่าวถึงการเรียนโดยใช้เทคนิค STAD เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการจัดกลุ่มผู้เรียนที่ละทิ้งความสามารถทางการเรียนและเพศ เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ในแผนการสอนที่ผู้สอนออกแบบ เน้นการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน เทคนิคนี้จึงสนอง

ความแตกต่างของผู้เรียนได้อย่างชัดเจนสามารถเรียนรู้ร่วมกันผ่านการจัดการเรียนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD ได้ ซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มๆละ 4-5 คน เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียน เพื่อจูงใจผู้เรียนให้กระตือรือร้นกล้าแสดงออกและช่วยเหลือกันในการทำคะแนนเข้าใจเนื้อหา นั้น ๆ อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถใช้ได้กับทุกวิชาและใช้ได้กับระดับประถมศึกษาจนถึงมหาวิทยาลัย ซึ่งจะเป็แรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและเรียนรู้ทักษะการอ่านได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมด้วยเทคนิค STAD สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ (อดิสร ขาวสะอาด, 2556)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพทางด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนให้มีความสามารถที่สอดคล้องและเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนและสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

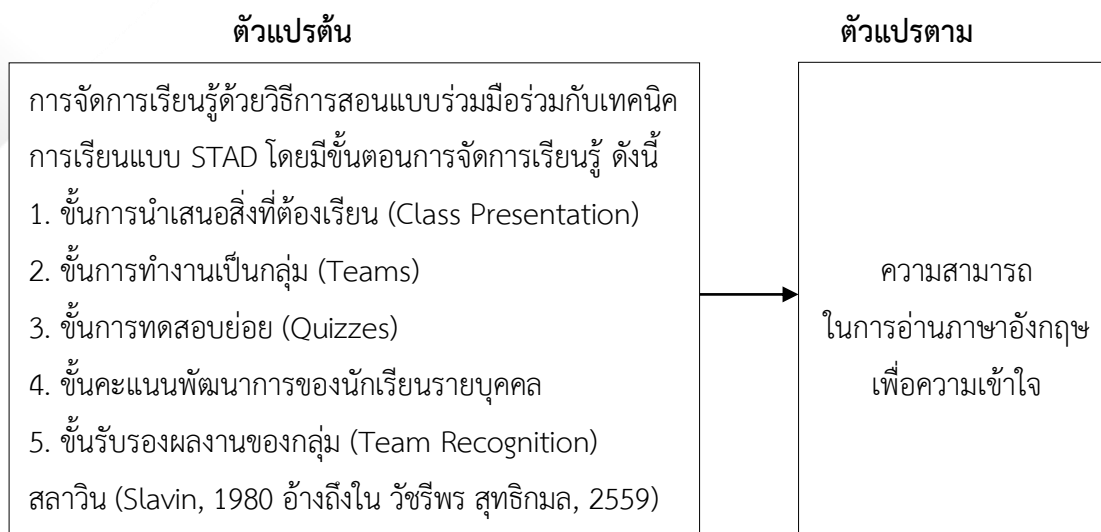
1. เพื่อศึกษาบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษีวิทยา อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 7 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนทั้งหมด 278 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้พิจารณาและคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้อง จำนวน 24 คน

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ประกอบด้วยประเด็นคำถามทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ มุมมองด้านการจัดการศึกษา มุมมองด้านเทคนิคและวิธีการสอน มุมมองด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และมุมมองด้านผู้นำการวิจัย ไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบริบทการจัดการเรียนรู้

1.3 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญลงคะแนนข้อความคำถาม เพื่อใช้คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยทำการคัดเลือกข้อความคำถามตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปเพื่อนำมาใช้ในการทดลอง

1.4 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับบริหารจำนวน 2 คน ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์บริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนโรงเรียนรังษิยวิทยาต่อไป

2. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้

2.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยสร้างข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัย กำหนดให้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญลงคะแนนข้อคำถามเพื่อใช้คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) ทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

2.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับบริหาร จำนวน 2 คน ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 คน และรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์บริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนต่อไป

3. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 15 ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนรังษิยวิทยา รวมถึงแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ ตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดไว้ และแนวคิด ทฤษฎีจากหนังสือวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.2 คัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองโดยเลือกเรื่องที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร ตัวชี้วัดและหน่วยการเรียนรู้จากแบบเรียนและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อคัดเลือกให้เหลือ 5 เรื่อง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านป้ายและประกาศ (Signs and Notices)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านข่าว (News)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านโฆษณา (Advertisement)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การอ่านเกี่ยวกับท้องถิ่น (Local Story)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การอ่านฉลาก (Label)

3.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามลำดับขั้นตอนของวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD จำนวน 5 แผน จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของลำดับขั้นตอนความสอดคล้องของเนื้อหาสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสม ด้านภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

3.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบทดสอบพัฒนาความสามารถอ่าน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD

4.2 สร้างแบบทดสอบพัฒนาความสามารถอ่าน ก่อนเรียนและหลังเรียนจากเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ เกณฑ์การวัดความสามารถอ่าน เนื้อหาและจำนวนข้อสอบที่ต้องการใช้จริง

4.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสมของความสอดคล้องเนื้อหากับหลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4.4 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 คน แล้วนำผลที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าอำนาจจำแนก (r) ได้เท่ากับ 0.30 ค่าความยากง่าย (p) ได้เท่ากับ 0.34 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

การรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม อีกทั้งดำเนินการทดสอบก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 15 ชั่วโมง และดำเนินการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลาการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566 (ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธี Likert โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	4.51 – 5.00	คะแนน
เหมาะสมมาก	มีค่าเท่ากับ	3.51 – 4.50	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	2.51 – 3.50	คะแนน
เหมาะสมน้อย	มีค่าเท่ากับ	1.51 – 2.50	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1.00 – 1.50	คะแนน

3. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd) ของคะแนนที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ก่อนและหลังเรียน

4. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยใช้การทดสอบ t-test กรณีตัวอย่างมีความสัมพันธ์กัน (Dependent Samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาริบทของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่

1.1 จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยทำการดำเนินการบันทึกเสียงสัมภาษณ์และถอดบทพูดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน และครู จำนวน 3 คน พบว่า การจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนรังษีวิทยา เอื้อต่อบริบทของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน โดยมีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างสูงสุด

1.2 จากการสอบถามความคิดเห็นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.46$, $sd = 0.26$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อบริบทการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษิวิทยา

ความคิดเห็นต่อบริบท การจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	sd.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
1.ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.45	0.11	มาก	(3)
2.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.50	0.11	มากที่สุด	(2)
3.ด้านการวัดและประเมินผล	4.50	0.28	มากที่สุด	(2)
4.ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.80	0.00	มากที่สุด	(1)
โดยภาพรวม	4.46	0.26	มาก	-

จากตารางที่ 1 การศึกษาความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, $sd = 0.26$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$, $sd = 0.00$) และด้านบรรยากาศในการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.45$, $sd = 0.11$)

2. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD ที่ได้รับการพัฒนามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, $sd = 0.14$) ในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษิวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การประเมินค่าความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

แผนการจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	sd.	ผลการประเมิน
1. การอ่านป้ายและประกาศ (Signs and notices)	4.58	0.49	เหมาะสมมากที่สุด
2. การอ่านข่าว (News)	4.56	0.33	เหมาะสมมากที่สุด
3 การอ่านโฆษณา (Advertisement)	4.64	0.21	เหมาะสมมากที่สุด
4. การอ่านเกี่ยวกับท้องถิ่น (Local Story)	4.58	0.49	เหมาะสมมากที่สุด
5. การอ่านฉลาก (Label)	4.64	0.21	เหมาะสมมากที่สุด
โดยภาพรวม	4.60	0.14	เหมาะสมมากที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษิวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ สูงขึ้นหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษิวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD

ผลการพัฒนาความสามารถการอ่าน					
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5	n	$\bar{x}$	sd.	t	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	24	12.67	3.17	13.66	0.00**
หลังการจัดการเรียนรู้	24	21.21	2.25		

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนผลการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษิวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD จำนวน 24 คน ก่อนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 12.67 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.17 และหลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 21.21 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.25 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักเรียนระหว่างหลังการจัดการเรียนรู้และค่าเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษิวิทยา จังหวัดเชียงใหม่

1. จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรังษิวิทยาได้นำเสนอข้อมูลมุมมองด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผู้วิจัยจึงได้แสดงการอภิปรายผลการศึกษาศึกษาบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ จำนวน 4 มุมมอง ดังต่อไปนี้

มุมมองที่ 1 ด้านการจัดการศึกษา พบว่า ปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้นโรงเรียนรังษิวิทยาจึงให้ความสำคัญในเรื่องการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน

มีความสามารถด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อให้สามารถนำไปใช้ติดต่อสื่อสารได้ ในชีวิตประจำวันเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ด้วยเหตุนี้โรงเรียนรังษีวิทยาจึงเปิดห้องเรียนภาษาเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการอ่านที่เป็นหัวใจสำคัญที่ต้องเร่งพัฒนา ทางโรงเรียนจึงจัดให้มีการทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่อย่างสม่ำเสมอ มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นด้วยบริบทแบบดังที่กล่าวมาข้างต้น

มุมมองที่ 2 ด้านเทคนิคและวิธีการสอน พบว่า การจัดการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาอังกฤษในรูปแบบเดิม คือ ครูเป็นศูนย์กลางทำให้เกิดผลเสียกับนักเรียนเพราะนักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาด้านกระบวนการคิด การอ่านด้วยตนเองและขาดความกระตือรือร้น ครูควรมีเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายในการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยเฉพาะการจัดกลุ่มนักเรียนให้มีการเรียนรู้ร่วมกันโดยผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆในการเรียนรู้ร่วมกันทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนครูนำสื่อที่หลากหลายมาใช้ประกอบการสอนและการทำกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้อันที่หลากหลายของนักเรียนตามความสนใจและเหมาะสมตามวัยของผู้เรียนซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนอีกด้วย วิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD โดยคำนึงถึงความสามารถของนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันและให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือกันในกลุ่มโดยเด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อนกระบวนการนี้จะทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน

มุมมองที่ 3 ด้านความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ พบว่า การอ่านมีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบันเพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล ดังนั้นความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษจะช่วยพัฒนานักเรียนในการศึกษาต่อ ค้นหาข้อมูล หรือหาความรู้ใหม่ ๆ และทบทวนความรู้ต่าง ๆ การที่นักเรียนสามารถอ่านเนื้อหาที่ซับซ้อนและเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ต้องเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนด้วยเทคนิคการสอน ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และสนใจการอ่านมากขึ้นผ่านกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อนทำให้เกิดความสามัคคีและมีความสุขในการเรียนร่วมกัน โดยนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ ได้

มุมมองที่ 4 ด้านการนำการวิจัยไปใช้ประโยชน์ พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD นั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ออกแบบให้กับนักเรียนที่มีความรู้และความสามารถทางภาษาในระดับที่แตกต่างกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน โดยแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน ประกอบด้วย นักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่นักเรียนให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี อีกทั้งยังสร้างความรู้ระหว่างผู้เรียนที่มีความรู้แน่นให้เข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนโดยเพื่อนในกลุ่มที่เก่งกว่าได้และเป็นระบบเพื่อนช่วยเพื่อนซึ่งเหมาะกับ

นักเรียนในระดับชั้นสูง เพราะนักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้เป็นของตนเองและถ่ายทอดให้เพื่อนเข้าใจได้ง่ายด้วยภาษาของนักเรียนในวัยเดียวกัน จึงทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับวรรณยา นิลรัตน์ (2561) กล่าวว่า เทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ยังส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-Centered)

2. จากการสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการอ่านในชีวิตประจำวัน เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เป็นลำดับที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ผ่านการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้นกล้าแสดงออกและช่วยเหลือกันในการทำความเข้าใจเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับวันทา ศรีปิยะรัตน์ และพรรณราย เทียมทัน (2561) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิคการจัดการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมที่จะร่วมกันทำกิจกรรม รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน และลำดับที่ 3 คือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษโดยส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนและกระตุ้นสมาชิกในกลุ่มให้ตั้งใจทำกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายของการทำงาน

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามเชิงลึกของการศึกษาบริบทของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดการศึกษาการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD มุ่งเน้นการส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ที่เท่าเทียมกัน และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทุกคนเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, $sd = 0.14$) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD ส่งเสริมความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนรังษิวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เนื่องด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD ที่รวมกลุ่มนักเรียนระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่เก่งช่วยเหลือเด็กที่เรียนอ่อน และส่งเสริมนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับปานกลาง และอ่อนสามารถพัฒนาความสามารถได้อย่างเข้าใจและมีประสิทธิภาพ เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่มทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของตนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ โคภิตา เสนาธรรม (2564) การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภนิษฐ์ ตรีประทุม, สุรกานต์ จังหาร และอเนก ศิลปนิลมาลย์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกมีเพิ่มขึ้นจากการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรารัตนา จันทรมณี (2560) ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่าง การเรียนด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ ทั้งนี้เพราะวิธีการสอนอ่านจับใจความโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีลักษณะเด่นด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนและสามารถเข้าใจบทอ่านได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนและอาจนำบทความตัวอย่างมาทดสอบกับนักเรียนก่อน หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลไปคัดเลือกบทความที่เหมาะสมมากที่สุด
2. ขั้นตอนนำเสนอเนื้อหาของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD ควรอธิบายจุดประสงค์ของการเรียนรู้ทุกครั้ง และควรมีการทบทวนคำศัพท์ หรือ แนะนำคำศัพท์ใหม่ให้นักเรียน รวมถึงการกระตุ้นความสนใจเข้าสู่เนื้อหาโดยนำกิจกรรมสนุกๆ เช่น เกม หรือคำถามกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดการเรียนการสอนรูปแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD ควรนำไปใช้ได้กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในด้านอื่นๆ เช่น การฟัง การพูด และการเขียน
2. ควรศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ หรือ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิค STAD

เอกสารอ้างอิง

- Chanmanee, W. (2017). *Kānpriāpṭhiāp khwāmsāmāṭ nai kā ra ‘ān ḥapḥai khwām khoṅg nakriān namat yom suksā pī thī nung rawāṅg kān riān duāi withikān sōṅ bæp rūammū theknik STAD læ withikān sōṅ bæp pakati*. [Comparison of Reading Comprehension Abilities of Mathayom 1 Students During Learning Using Cooperative Teaching Methods, STAD Techniques, and Normal Teaching Methods]. (Master's Thesis, Ramkhamhaeng University).
- วรางคณา จันทรมณี. (2560). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD และวิธีการสอนแบบปกติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- Khemmanee, T. (2017). *Saṭ kānsōṅ : ‘ongkhwāmru phūā kānḥat krabuānkān riānrū thī mī prasitthiphāp*. [Pedagogy: Knowledge for Organizing an Effective Learning Process (8th ed.)]. Bangkok: Chulalongkorn University.
- ทิศนา แคมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Khowsa-ard, A. (2018). *Kānphatthanaṭ phon samrit thāṅg kā ra ‘ān ḥapḥai khwām læ khunnalaksana ḥit sātharāna khoṅg nak riān namat yom suksā pī thī sōṅg rōṅriān nuān nōra dit witthayākhom ratchamangkhalāphisek thī ḥatkān riānrū bæp rūammū duāi theknik STAD*. [The Development of Learning Achievement on Reading for Main Ideas and Public Mind of Eight Grade Students at Nuannorradit Wittayakom Rachamungkalaphisek School by STAD Cooperative Learning Method]. *Veridian E-Journal*, 6(2), 250-258.
- อดิสร ขาวสะอาด. (2556). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความและคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมารัตนวิทยาคุณ รัชมงคลาภิเษกที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD*. *วารสารวิชาการ Veridin E-Journal*, 6(2), 250-258.

- Ministry of Education. (2008). *laksut̄ k̄aen̄ klānḡ k̄ansuksā naphuñ̄ thañ̄ Phutthasakkarat̄ 2551*. [Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D.2008)]. Bangkok: Ministry of Education.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Nilrat, W. (2018). *Phon kanchatkañ rianru bæp ruammū doī chai theknik STAD roṇwō bok ra buān k̄aen̄ panhā tām̄ næōkhīt̄ khōnḡ phō̄ lō̄ yā̄ (Polya) rūānḡ ‘atrasūān̄ trikoñmitī thī̄ mī̄ tō̄ phon̄ samrit̄ thaṅkañ̄ rian̄ khōnḡ nak̄ rian̄ namat̄ yom̄ suksā pī̄ thī̄ hā rōngrian̄ suān̄ kulap̄ witthayalaī Thon Burī*. [Results of Cooperative Learning Management with STAD Technique and the Process to Solve Problems According to the Concept of Polya Trigonometric Ratios Affecting the Academic Achievement of Mathayom 5 Students at Suankularb Wittayalai Thanburi School]. Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education.
- วรัญญา นิลรัตน์. (2561). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาตามแนวคิดของโพลยา (Polya) เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยธนบุรี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Rangsree Vittaya School. (2021). *Prakan khunnaphā phāinai sathan̄ suksā rōngrian̄ ranḡ sī̄ witthayā Phō.Sō̄ 2564*. [Internal Quality Assurance Rangsee Vittaya School 2021]. Chaingmai: Rangsee Vittaya School.
- โรงเรียนรังษีวิทยา. (2564). *ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนรังษีวิทยา พ.ศ.2564*. เชียงใหม่: โรงเรียนรังษีวิทยา
- Senatham, S. (2021). *Kānphatthanā thaksā k̄a rā ‘ā naphā s̄ā ‘Angkrit̄ phuā̄ khwām̄khaochaī doī̄ kanchatkañ̄ rian̄ bæp̄ ruammū̄ theknik̄ STAD̄ khōnḡ nak̄ rian̄ chan̄ prathom̄ suksā pī̄ thī̄ 6*. [The Development of English Reading Comprehension Skill by Using Student Teams Achievement Division for Grade 6 Students]. (Master's Thesis, Naresuan University).
- ไศฤติตา เสนาธรรม. (2564). *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- Slavin, R. E. (1987). Educational Leadership: Cooperative Learning and Cooperative School. *Educational Leadership*, 45(3), 7-13.

- Sripiyarat, W. & Thieamthan, P. (2018). *Phon kanchatkañ rianru bæp ruāmmū duāi theknik 'ē sō thi 'ē dī thi mī tō khwāmsāmāñ nai kā ra 'āñ phuā khwām khaochai tō 'akāñ rian wicha phasā Chīn khōng nak rian namat yom suksā pī thi 1. [The Effects of STAD Cooperative Learning on Chinese Reading Comprehension for Chinese Subject of Mathayomsuksa 1 Students].* (Master's Thesis, Thesis Nakhon Sawan Rajabhat University).
- วันทดา ศรีปิยะรัตน์ และพรพรรณราย เทียมทัน. (2561). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคเอสทีเอดี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจต่อการเรียนวิชาภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- Suthikornkamol, W. (2016). *Phon khōng kanchat kitchakam bæp klum ruāmmū duāi theknik STAD phuā kanchatthanañ kā ra 'āñ chapchai khwām phasā 'Angkrit phuā thurakit kanchōngthieo læ kanchōnggrām.* [The Effects of Using STAD Cooperative Learning Activities to Promote the English Reading Comprehension for Hotel and Tourism]. (Master's Thesis, Dhurakij Pundit University).
- วัชรินทร์ สุทธิกรมงคล. (2559). *ผลของการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เพื่อการพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์).
- Sutthirat, C. (2015). *Pætsip nawattakam kanchatkañ rianru thi nēñ phu rian pen samkhan.* [80 Innovations Learning Management that Focus on Child-Centered Learning (6th ed.)]. Nonthaburi: P Balans Design and Printing.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: พีบาลานซ์ดีไซน์แอนด์ปริ้นติ้ง.
- Triprathum, S. Janghan, S. & Silapanilamarn, A. (2015). *kanchatthanañ thaksa kā ra 'āñ phasā 'Angkrit phuā khwāmkhaochai duāi kitchakam bæp klum ruāmmū theknik STAD rōwō makap bæp fuk thaksa kā ra 'āñ samrap nak rian namat yom suksā pī thi 3. [The Development of English Reading Comprehension Skills Using the STAD Cooperation Technique with Reading Skills Exercise in Mathayomsuksa 3 Students].* *Chophayom Journal*, 26(1), 183-192.
- ศกุนิชญ์ ตรีประทุม, สุรกานต์ จังหาร และอเนก ศิลปนิลมาลย์. (2558). *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* *วารสารช่อพะยอม*, 26(1), 183-192.

การสังเคราะห์วรรณกรรม : การจัดการโลจิสติกส์สีเขียว
ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน
LITERATURE SYNTHESIS: GREEN LOGISTICS MANAGEMENT
AFFECTING THE BUSINESS PERFORMANCE OF PALM OIL INDUSTRY

สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์¹, วิสวะ อุนยวงษ์²

Sudarat Pimonrattanak¹, Wissawa Aunyawong²

(Received: April 3, 2023 ; Revised: June 10, 2023 ; Accepted: September 18, 2023)

บทคัดย่อ

บทความการสังเคราะห์วรรณกรรม : การจัดการโลจิสติกส์สีเขียวส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อไปสู่การพัฒนามิติของการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ดังที่อุตสาหกรรมคาดหวังไว้โดยอาศัย 2 ทฤษฎีหลัก คือ 1) ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ 2) ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ บทความนี้นำเสนอการสังเคราะห์กรอบแนวคิดทางการวิจัยที่บูรณาการเป็นตัวแปรอิสระของการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวส่งผลต่ออุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน มีกระบวนการสร้างการจัดการโลจิสติกส์สีเขียว ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา 2 มิติ คือ มิติด้านความเป็นผู้ประกอบการ และมิติด้านกลยุทธ์องค์กร สุดท้ายบทความนี้ได้นำเสนอประโยชน์ทางด้านทฤษฎีและด้านนโยบายและการจัดการ รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ เพื่อต่อยอดงานวิจัยเชิงประจักษ์เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ : การจัดการโลจิสติกส์สีเขียว ผลการดำเนินงานของธุรกิจ อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน

Abstract

The purpose of this literature synthesis article entitled 'Green Logistics Management affecting the Business Performance of Palm Oil Industry' was to develop

¹ อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Instructor, Master of Business Administration Program, Logistics and Supply Chain Management, College of Logistics and Supply Chain, Suan Sunandha Rajabhat University.
email: s64567808011@ssru.ac.th

² อาจารย์ วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Instructor, College of Logistics and Supply Chain, Suan Sunandha Rajabhat University.
email: wissawa.au@ssru.ac.th

dimensions of logistics management affecting the business performance of the palm oil industry, as the industry expected based on 2 main theories: 1) The Resource-Based View of Theory. 2) The Contingency Theory. This study presented a synthesis of research frameworks that integrated independent variables in green logistics management which affected the business performance of the palm oil industry. The process of green logistics management was developed from two dimensions: the entrepreneurship and the corporate strategic dimension. Finally, this article presented the theoretical benefits and management, as well as policy benefits including the limitations of empirical research that would benefit the academic realm in the future.

Keywords: Green Logistics Management, Business Performance, Palm Oil Industry

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันปัญหาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม สภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นทั่วโลก ปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ รวมถึงองค์กรต่างๆ และผู้ประกอบการทั่วโลก มีความรับผิดชอบร่วมกันต่อสิ่งแวดล้อม และสำหรับในปัจจุบันนั้นได้มีการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ 2 ประการ คือ ประการที่ 1 คือแนวคิดเศรษฐกิจแบบหมุนเวียนเป็นโมเดลที่ถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาของบริษัทที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การปล่อยก๊าซเรือนกระจก และลดการปล่อยของเสียสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งเกิดจากกระบวนการผลิตการขนส่ง และประการที่ 2 การจัดการด้านโลจิสติกส์สีเขียว เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตและปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งต่างๆ เพื่อที่จะสร้างความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ อีกทั้งยังมีการเสาะแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติจากแหล่งใหม่ๆ มาใช้เพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตหรือบริโภคส่งผลให้ทรัพยากรต่างๆ ที่เป็นธรรมชาติที่มีอยู่เริ่มหมดไป ซึ่งส่งผลให้ในอนาคตเมื่อวัตถุดิบหมด รวมถึงส่งผลกระทบต่อสายการผลิตซึ่งจะทำให้ขาดวัตถุดิบในการผลิต และการผลิตมีปัญหาอาจต้องหยุดสายการผลิตลง ซึ่งทำให้สินค้าที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า โดยส่งผลให้องค์กรหรือธุรกิจก็ต้องปิดตัวลง มีผลกระทบต่อกิจกรรมในห่วงโซ่อุปทานมีปัญหาเกิดขึ้น (Oksana & Agnieszka, 2019)

สำหรับประเทศไทยจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มีเป้าหมายในการปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญให้สูงขึ้น และสามารถตอบโจทย์พัฒนาการของเทคโนโลยีและสังคมยุคใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) รวมถึงให้ความสำคัญและขับเคลื่อนการจัดการโลจิสติกส์ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการลดผลการปล่อยของเสียทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมโลจิสติกส์ ซึ่งนอกจากจะช่วยด้านการ

ประหยัพลังงานแล้ว ยังช่วยให้ธุรกิจลดต้นทุนเพื่อส่งเสริมให้เกิดศักยภาพสูงสุดในการแข่งขันอีกด้วย ซึ่งในหนึ่งหลักการที่ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศคือในภาคส่วนของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันในประเทศไทย

ซึ่งสภาพการณ์ของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ได้มีการประเมินว่าสต็อกน้ำมันปาล์มดิบสะสมในประเทศจะอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับสต็อกน้ำมันปาล์มดิบโลก ขณะที่ความต้องการใช้ยังเติบโตไม่มากพอจะดูดซับอุปทานส่วนเกินส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศปี 2563-2565 จะทรงตัวที่ระดับต่ำในทิศทางเดียวกับราคาในตลาดโลกเฉลี่ยที่กิโลกรัมละ 15-17 บาท อีกทั้งในระยะต่อไป อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันของไทยยังเผชิญปัจจัยท้าทายหลายด้าน อาทิ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหภาพยุโรป (หนึ่งในผู้บริโภคน้ำมันปาล์มหลักของโลก) ที่ดำเนินมาตรการอย่างจริงจังโดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกลดการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพที่ผลิตจากพืช (ซึ่งรวมถึงปาล์มน้ำมัน) ที่ปลูกในพื้นที่ที่มีคาร์บอนสูงจนเป็น “ศูนย์” ในปี 2573 ส่งผลให้เกิดกระแส “Zero Palm Oil” ในภาคขนส่งของยุโรป และการให้ความสำคัญกับสุขภาพยังทำให้เกิดกระแส “Palm Oil Free” ในสินค้าอาหารต่างๆ ในยุโรป เนื่องจากน้ำมันปาล์มถูกมองว่าเป็นแหล่งไขมันอิ่มตัว (Saturated Fat) และมีสารก่อมะเร็งในปริมาณมากเมื่อเทียบกับพืชน้ำมันอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีการใช้มาตรการกีดกันจากประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่โดยเฉพาะอินเดีย ตลอดจนแนวโน้มการใช้รถยนต์ไฟฟ้าและสต็อกน้ำมันปาล์มดิบโลกที่อยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง (วิจัยกรุงศรี, 2564)

ขณะที่ความสำคัญของการจัดการโลจิสติกส์สีเขียว (Green logistics Management) เป็นการบริหารในเรื่องที่เกี่ยวกับการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมของการจัดการโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยเริ่มตั้งแต่แหล่งที่มาและกระบวนการจัดหาวัตถุดิบ การออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการกระบวนการผลิต การจัดการสินค้าคงคลัง การบริหารคลังสินค้า กระบวนการขนส่งทั้งภายในและภายนอกองค์กร การบริการลูกค้า รวมถึงการจัดการตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรมโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน การลดต้นทุนโลจิสติกส์ และความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างทันเวลา มีคุณภาพและเชื่อถือได้เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของการดำเนินงานในแต่ละส่วนและกำหนดเป็นนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ที่ต้องดำเนินการเพื่อนำไปปฏิบัติจริง (Heizer, Render, & Munson, 2020)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวส่งผลต่อการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน โดยจะนำผลไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนงานต่างๆ สำหรับผู้ประกอบการภายในองค์กร รวมทั้งเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน โดยเป็นการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการที่มีทำให้เกิดความสร้างสรรค์ตลอดจนช่วยให้ผู้ประกอบการได้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ามีความสามารถในการจัดการมีแนวปฏิบัติที่ดีเลิศ ในการนำหลักการการจัดการโลจิสติกส์

สี่เหลี่ยมมาใช้เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์ของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในทุกขั้นตอนของวงจรการผลิต เหมาะสมเป็นตัวอย่างที่ดีในการนำมาเป็นต้นแบบ ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงนโยบายและกลยุทธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพการดำเนินงานการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวให้ดีขึ้น อันจะช่วยขับเคลื่อนผู้ประกอบการให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคงยั่งยืนต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีพื้นฐานที่เป็นแนวทางหลักของการจัดการโลจิสติกส์สีเขียว

การสังเคราะห์ทฤษฎีพื้นฐานได้ทำการศึกษาทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการอธิบายศักยภาพขององค์กรของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันในประเทศไทย ประกอบด้วยสองทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ ที่มุ่งเน้นการบริหาร ทรัพยากรขององค์กรเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน และ 2) ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ ที่มุ่งเน้นอธิบายความสามารถบริหารจัดการองค์กรตามสถานการณ์หรือ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร โดยนำทฤษฎีทั้งสองทฤษฎีมาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นกรอบในการอธิบายผลได้ดังนี้

1. ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ

จากมุมมองของทฤษฎีนี้จะมุ่งสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจากทรัพยากรภายในองค์กร โดยองค์กรจะต้องบริหารจัดการทรัพยากรแบบมุ่งตอบสนองความเปลี่ยนแปลงมุ่งความต้องการการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ซึ่งทฤษฎีนี้จะมีมุมมองจากฐานทรัพยากรโดยเอาทรัพยากรทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้และความสามารถขององค์กรมาบูรณาการกัน โดยมีลักษณะสำคัญ คือ การมีคุณค่า หายาก ซึ่งเป็นการยากแก่การนำมาทดแทน ซึ่งนำไปสู่การสร้างความสำเร็จในการแข่งขัน และผลการ ดำเนินงานที่ยั่งยืน มุ่งเน้นผลิตภาพขององค์กรด้วยการมองการดำเนินการภายในองค์กร (Barney, Wright & Ketchen, 2001) อีกทั้งการบริหารทรัพยากรขององค์กรเองและความสามารถขององค์กรด้วยเช่นกันที่เกี่ยวกับทรัพยากรขององค์กรและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน โดยมีคุณลักษณะของทรัพยากร จะทำให้เกิดการสร้างความสำเร็จได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืนให้กับองค์กร คือทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรนั้นต้องมีคุณค่า ทรัพยากรมีความยากลำบากต่อการเลียนแบบจากคู่แข่ง ซึ่งจะทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืนและมีผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนอีกด้วย (Barney, Wright & Ketchen, 2001)

2. ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ (Contingency Theory)

จากมุมมองทฤษฎีเชิงสถานการณ์ในภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ดังนั้นนักบริหารปัจจุบันจำเป็นต้องตัดสินใจภายใต้เงื่อนไข

เชิง สถานการณ์หรือสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาตามทฤษฎีเชิงสถานการณ์ ทฤษฎีนี้เริ่มเกิดขึ้นเมื่อปลาย ค.ศ. 1950 (Sauser, Richard & Aaron, 2009) รวมถึงองค์กรมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตัวเองตามสถานการณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะหาโอกาสและใช้จุดแข็งของตนเองให้เป็นประโยชน์มากที่สุดและนำมาสู่ผลการดำเนินงานของธุรกิจที่ดีขึ้นมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถที่จะอยู่ได้อย่างยั่งยืนได้ในยุคปัจจุบัน

สรุป การอาศัย 2 ทฤษฎีหลักโดยนำประเด็นหลักการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน และสามารถนำไปสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยสู่การทดลองเชิงประจักษ์ในอนาคต โดยการบูรณาการเป็นตัวแปรหลักและออกแบบกรอบแนวคิดการวิจัยสู่การทดลองเชิงประจักษ์ต่อไป

การบูรณาการการสร้างตัวแปรหลักสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการทดสอบเชิงประจักษ์

จากทฤษฎีพื้นฐานทั้ง 2 ทฤษฎี หลักที่นำมาเป็นแนวทางบูรณาการตัวแปรหลักการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน และสามารถนำไปสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยสู่การทดสอบเชิงประจักษ์ในอนาคต ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสาเหตุและผลลัพธ์ของการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวดังนี้

1. มิติด้านความเป็นผู้ประกอบการ

โดยองค์ประกอบด้านมิติความเป็นผู้ประกอบการ การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้องค์กรต่างๆ เริ่มมีความหลากหลายที่มากขึ้นซึ่งมีผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการ (Theodorakopoulos & Budhwar, 2015) อีกทั้งสิ่งแวดล้อมขององค์กรเป็นกระบวนการดำเนินการธุรกิจที่ต้องตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืน โดยเป็นแนวคิดที่สะท้อนความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม การปลูกฝังจิตสำนึก เป้าหมาย และความคาดหวังของบุคลากร ซึ่งจะถูกรวบรวมและกำหนดขึ้นมาเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นระบบ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้บุคลากรสามารถแสดงออกถึงพฤติกรรมและมีส่วนร่วมในการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม (Kassel, Rimanoczy, & Mitchell, 2016) รวมถึงปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่แสดงถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งเน้นสิ่งแวดล้อม เป็นผู้นำที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีเป้าหมายเฉพาะในการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้นำรูปแบบอื่นๆ โดยเป็นการแสดงวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นด้านสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนโครงการริเริ่มด้านสิ่งแวดล้อม (Robertson & Barling, 2015) รวมถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งเน้นสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อมซึ่งได้แก่ การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเน้นสิ่งแวดล้อม กระบวนการการผลิตสีเขียว การป้องกันมลภาวะ การนำขยะกลับมาใช้ใหม่ ในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติด้านการจัดการโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ (Coyle, Thomchick, & Ruamsook, 2015) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่แสดงถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหารสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

ภายในโซ่อุปทานนำแนวปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาปรับใช้ ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ส่งผลต่อการปรับปรุงผลการดำเนินงานในการช่วยประหยัดพลังงาน ลดจำนวนของเสียใน กระบวนการผลิต และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสาธารณชน (Habib, Bao, & Ilmudeen, 2020)

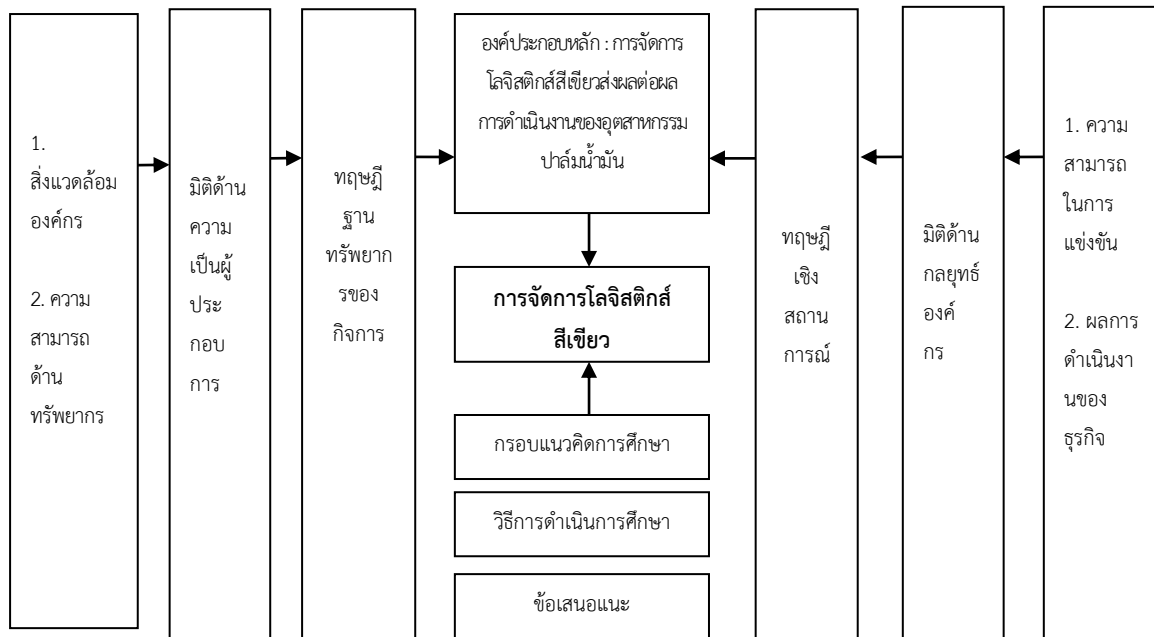
รวมถึงความสามารถด้านทรัพยากรเป็นจัดการทรัพยากรทางกายภาพขององค์กรเป็น ระบบที่ช่วยสนับสนุนวัตถุประสงค์หลักขององค์กร ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการวางแผน การจัดการ การ ออกแบบระบบ การประสานการใช้ทรัพยากรหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และจัดเตรียมไว้อย่าง เพียงพอ พร้อมใช้งานและเอื้อต่อกิจกรรมภายในโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการของเสีย การรักษาความปลอดภัย การจัดการสุขภาพและความปลอดภัย การจัดการพลังงาน การบำรุงรักษา ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งผู้ใช้งานและเพื่อเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Van der Voordt, 2017) อีกทั้งองค์กรที่นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการประสานความ ร่วมมือ การวางแผน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับกิจกรรมต่างๆ ภายในโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เช่น การวิเคราะห์เส้นทางและกำหนดเส้นทาง การเลือกใช้นายพาหนะ การบรรจุสินค้าเข้าในตู้ขนส่ง การจัดการวัสดุ การเลือกกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ จะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า ผู้ส่ง มอบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พันธมิตรทางธุรกิจ และผู้มีส่วนได้เสียในโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อ สิ่งแวดล้อมทั้งหมด (Dwivedi, Hughes, Ismagilova, Aarts, Coombs, Crick, & Galanos, 2019)

2. มิติด้านกลยุทธ์องค์กร

องค์ประกอบด้านมิติด้านกลยุทธ์ แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การสร้างความสามารถได้เปรียบ ในการแข่งขันมี 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ต้นทุน คือองค์การมีการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานสีเขียว การพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานที่มีการใช้ต้นทุนที่ต่ำกว่า สร้าง ความได้เปรียบทางการแข่งขัน 2) คุณภาพ คือ การที่องค์กรผลิตสินค้าที่มีคุณภาพที่ดี น่าเชื่อถือ ตรง ตามข้อกำหนดและตามความต้องการของลูกค้า 3) การส่งมอบ คือการส่งมอบสินค้าที่ตรงเวลา ปริมาณถูกต้อง และถูกสถานที่ ส่งผลให้มีความน่าเชื่อถือในการส่งมอบ รวมถึงการตอบสนองต่อ ลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว (Chamsuk, Fongsuwan, & Takala, 2017) รวมถึงความสามารถในการแข่งขัน ทางเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในแข่งขันทางธุรกิจมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่ผลการดำเนินงาน ขององค์กรธุรกิจ (Cantele & Zardini, 2018) โดยที่ผลการดำเนินงานขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญมาก ขึ้นสำหรับธุรกิจในปัจจุบัน เนื่องจากองค์กรได้เผชิญกับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ ความสำคัญของผล การดำเนินงานขององค์กรอย่างยั่งยืนได้รับการยอมรับอย่าง กว้างขวางและกลายเป็นประเด็นที่มีความสำคัญสำหรับการขับเคลื่อนธุรกิจในปัจจุบัน (Awan, Kraslawski, & Huiskonen, 2017) ที่สำคัญต้องคำนึงถึงตัวชี้วัดผลการดำเนินงานขององค์กรอย่าง ยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการที่ต้องพิจารณาคือ 1) ความยั่งยืนทางการเงิน หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการตอบสนองความต้องการในปัจจุบันและอนาคต 2) ความยั่งยืนทาง

สังคม ประกอบด้วยการพัฒนาและการเติมเต็มความต้องการของบุคคลและการรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมที่จะเติบโตในระยะยาว และ 3) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมหมายถึง การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและในอนาคต (Fernando, Jabbour, & Wah, 2019)

สรุปหลักการบูรณาการการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน จากทฤษฎีพื้นฐานทั้ง 2 ทฤษฎีหลักและจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แสดงได้ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์
ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

3. การจัดการโลจิสติกส์สีเขียวส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน

การจัดการโลจิสติกส์สีเขียวเป็นการบูรณาการกิจกรรมที่จำเป็นในการเคลื่อนย้ายสินค้าตลอดโซ่อุปทานเพื่อเป้าหมายในการผลิตและจำหน่ายสินค้าได้อย่าง ยั่งยืนด้วยการใส่ใจสิ่งแวดล้อมและสังคม (Luthra, Garg, & Haleem, 2016) โดยแรงขับเคลื่อนนวัตกรรมสีเขียวที่สำคัญ ได้แก่ กฎระเบียบ ข้อบังคับทาง กฎหมายและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี (Kumar & Rodrigues, 2017) เพื่อ นำไปสู่การพัฒนากระบวนการการผลิตสีเขียว ซึ่งช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสร้างความ ได้เปรียบทางการแข่งขัน สร้างความมั่นใจในด้านการควบคุม มลพิษ และการลดการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้ง มุ่งเน้น ไปที่ผลกระทบของห่วงโซ่อุปทานและการผลิตที่มีผลต่อ สิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการกำจัดขยะสิ่งแวดล้อมที่ เกี่ยวข้องกับน้ำ พลังงาน อากาศ และของ เสียอันตราย (Bhattacharya, Nand, & Castka, 2019) การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อ

สิ่งแวดล้อมขององค์การแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งเป็นการจัดการที่เน้นการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือเพื่อควบคุม จัดการ และปรับปรุงประสิทธิภาพ ตั้งแต่การจัดการวัตถุดิบ กระบวนการผลิต และการขนส่งไปยังลูกค้า เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการใช้วัตถุดิบ พลังงาน แรงงาน และทรัพยากรการผลิตอื่น ๆ อย่างยั่งยืน เพื่อลดของเสียที่อยู่ในรูปก๊าซ ของแข็ง หรือของเหลวในทุกขั้นตอนช่วงผลิตภัณฑ์ (Bowersox, Closs, Cooper, & Bowersox, 2020) ดังนั้นทั้งสองมิติดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการให้มีการบริหารจัดการที่ใช้มิตรร่วมกันทั้งในด้านของมิติของความเป็นผู้ประกอบการและมิติด้านกลยุทธ์องค์กรที่ใช้ร่วมกันทั้งสองมิติ โดยที่การจัดการโลจิสติกส์สีเขียวเป็นผลของงานวิจัยและพัฒนาที่ได้มีการสร้างสรรค์และปรับปรุงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ตามแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กรซึ่งผู้บริหารองค์กรได้วางแผนเอาไว้

ผลการวิเคราะห์

แนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรมด้านการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน

แนวคิดด้านการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน หลายคนมีความเห็นว่าการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวสามารถทำได้ทั้งนี้เนื่องจาก การศึกษาขององค์การการค้าระดับโลกหรือสหประชาชาติต่างยืนยันว่าการประกอบธุรกิจสีเขียวทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนในระยะยาว และสามารถทำให้ธุรกิจมีความเจริญเติบโตได้อย่างมั่นคง อีกทั้งการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กรให้บุคลากรมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมยังเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ธุรกิจสามารถเติบโตและประสบความสำเร็จในการเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว ซึ่งหากทางภาคธุรกิจสามารถปรับตัวได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า (Competitive Advantage) ของผู้ประกอบการไทยอย่างมีคุณภาพและมีความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ (Ministry of Industry, 2017) อีกทั้งการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นและสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียน เป็นการส่งเสริมแนวคิดการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน สิ่งสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน คือการไหลเวียนของวัสดุแบบวงปิด (Closed Loop) ซึ่งถูกนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวแนวคิดนี้จะช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุดและช่วยให้ธุรกิจสามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืน (Oksana & Agnieszka, 2019) ดังนั้นถ้าองค์กรมีการพัฒนากระบวนการการผลิตสีเขียว ซึ่งช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน สร้างความมั่นใจในด้านการควบคุม มลพิษ และการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้ง มุ่งเน้น ไปที่ผลกระทบของห่วงโซ่อุปทานและการผลิตที่มีผลต่อ สิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการกำจัดขยะสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับน้ำ พลังงาน อากาศ และของเสียอันตราย (Bhattacharya, Nand, & Castka, 2019)

โดยในยุคปัจจุบันนี้องค์กรต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมรวมถึงการจัดการห่วงโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปทั้งห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำซึ่งเกี่ยวข้องกับซัพพลายเออร์ ผู้ออกแบบ ผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้า ผู้ขนส่ง และผู้ค้าปลีก (Chidchob, Sookpisan, & Duangwaeo, 2018) รวมถึงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรกับองค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมายและความต้องการด้านผลการดำเนินงานที่ดีต่อไป (Youn, Yang, Hong, & Park, 2013) และสำหรับองค์กรที่จะสามารถบรรลุผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างยั่งยืน มีแนวโน้มของความเป็นไปได้ที่จะปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานประจำวันด้วยข้อจำกัด ทางกายภาพและขอบเขตของระบบนิเวศทางธรรมชาติโดยจะต้องสามารถบรรลุเป้าหมายในการสร้างผลกำไรในระยะสั้น เช่น รายไตรมาสหรือรายปีให้สามารถไปสู่เป้าหมายทางการเงินในระยะยาว เช่น การคาดการณ์ในระยะ 5 หรือ 10 ปี (Nikolaou, Tsalis, & Evangelinos, 2019)

สิ่งที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จคือ ผู้บริหารสร้างการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวของกิจการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวขององค์กรมีความทุ่มเทมุ่งมั่นด้วยใจจริงในการบริหารจัดการการส่งเสริม ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร โดยคำนึงถึงด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการตระหนักในสิ่งแวดล้อมขององค์กร 2) องค์ประกอบด้านความสามารถด้านทรัพยากรขององค์กร ที่ต้องคำนึงถึงความสามารถทางเทคโนโลยี และความสามารถการจัดการทรัพยากรทางกายภาพ 3) องค์ประกอบด้านความสามารถในการแข่งขัน ที่ต้องคำนึงถึงการตอบสนองที่รวดเร็ว การสร้างความแตกต่าง และการมุ่งเน้นตลาดเฉพาะ และ 4) องค์ประกอบด้านผลการดำเนินงานของธุรกิจ ที่ต้องคำนึงถึงด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการดำเนินงานภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนาการ โดยที่ องค์ประกอบดังกล่าวสามารถส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันในยุคปัจจุบันที่มีความรุนแรงทางการแข่งขันมากขึ้น อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางระบบการค้าเข้าสู่ความตลาดโลก การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วตลอดจนแนวโน้มการใช้รถยนต์ไฟฟ้าและสต็อกน้ำมันปาล์มดิบโลกที่อยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง จึงทำให้การจัดการโลจิสติกส์สีเขียวเข้ามาเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะมาช่วยในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในการแข่งขันกันภายในภาคธุรกิจและการแข่งขันระหว่างประเทศ

จากแนวคิด ทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมสามารถบูรณาการตัวแปรหลัก คือ การจัดการโลจิสติกส์สีเขียวที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน นำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับผู้สนใจในอนาคต เพื่อให้เกิดความเข้าใจ จึงแยกให้เห็นตัวแปรบูรณาการหลักและตัวแปรสังเกตได้อย่างชัดเจน ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 กรอบแนวคิดการบูรณาการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน
ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

สรุปผล

การสังเคราะห์แนวคิดการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 1) ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ ที่มุ่งเน้นการบริหารทรัพยากรขององค์กรเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน โดยมีองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมขององค์กรประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การตระหนักในสิ่งแวดล้อมขององค์กร องค์ประกอบความสามารถด้านทรัพยากรขององค์กร ประกอบด้วย ประเด็น ความสามารถทางเทคโนโลยี และความสามารถการจัดการทรัพยากรทางกายภาพ 2) ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ ที่มุ่งเน้นอธิบายความสามารถบริหารจัดการองค์กรตามสถานการณ์หรือ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร โดยมีองค์ประกอบความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย ประเด็น การตอบสนองที่รวดเร็ว การสร้างความแตกต่าง การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะ องค์ประกอบผลการดำเนินงานของธุรกิจ ประกอบด้วย ประเด็น ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการดำเนินงานภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนาการ จากทั้ง 2 ทฤษฎีสามารถนำมาเป็นแนวทางบูรณาการตัวแปรหลักด้านการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา 2 มิติ คือ มิติด้านความเป็นผู้ประกอบการ 2 ด้าน และ มิติด้านกลยุทธ์องค์กร 2 ด้าน ที่ควรบูรณาการมีการผสมผสานกันจะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยและนักวิชาการต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทางทฤษฎี

1.1 ควรศึกษาด้วยการบูรณาการจากทั้ง 2 ทฤษฎี ได้แก่ 1) ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ ที่ให้ความสำคัญในมุมมองจากฐานทรัพยากรโดยเอาทรัพยากรทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้

และความสามารถขององค์กรมาบูรณาการกัน (Barney, 1991) และให้ความสำคัญในการบริหารทรัพยากรขององค์กรเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน 2) ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ ที่มุ่งให้ความสำคัญในมุมมองทฤษฎีเชิงสถานการณ์ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ซึ่งกลยุทธ์การบริหารแบบเดิมๆ ไม่สามารถใช้ได้อีกต่อไป (Sausser, Richard, & Aaron, 2009) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ กับทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ จึงจะพบองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ซึ่งนักวิจัยและนักวิชาการสามารถนำมาบูรณาการเป็นทฤษฎีพื้นฐานเพื่อสร้างกรอบแนวคิดการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน และมีการสร้างสรรค์มิติอื่นๆ อีกที่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการต่อไป

1.2 ควรศึกษาหาทฤษฎีและนักวิชาการมุ่งเน้นการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวเพื่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ ผู้เขียนขอเสนอให้เพิ่มทฤษฎีฐานความรู้ของกิจการ (Knowledge-Based Theory) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวที่ยั่งยืน ความรู้เป็นทรัพยากรที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและสามารถที่จะเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้ โดยบูรณาการเป็นทฤษฎีพื้นฐานใช้ในงานวิจัยได้อย่างเกิดประสิทธิผลและสามารถต่อยอดงานวิจัยในอนาคตได้

2. ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรดำเนินการเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการและผู้บริหารมีการวางแผนนำหลักการสิ่งแวดล้อมขององค์กรมาใช้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลในเชิงบวกต่อการจัดการโลจิสติกส์ สีเขียวที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจที่เกิดขึ้นจากความต้องการของบุคลากรและผู้บริหารโดยตรง เพื่อเป็นการหาช่องว่างในการพัฒนาสมรรถนะที่องค์กรคาดหวังและพัฒนาตนเองเพื่อที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

2.2 ควรดำเนินการเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารมีการบริหารจัดการความสามารถด้านทรัพยากรซึ่งทำให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมุ่งเน้นไปที่การรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคตทั้งในด้านเทคโนโลยีและทรัพยากรทางกายภาพ เพื่อให้การจัดการเปลี่ยนแปลงเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2.3 ควรดำเนินการเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงการสร้างความเป็นเลิศในการตอบสนองอย่างรวดเร็วขององค์กร เพื่อที่จะสามารถส่งเสริมให้องค์กรประสบความสำเร็จทางธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

- Awan, U., Kraslawski, A. & Huiskonen, J. (2017). Understanding the Relationship Between Stakeholder Pressure and Sustainability Performance in Manufacturing Firms in Pakistan. *Procedia Manufacturing*, 11, 768-777.
- Barney, J. B. (1991). Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99-120.
- Barney, J.B., Wright, M. & Ketchen Jr., D.J. (2001). The Resource-Based View of the Firm: Ten Years After 1991. *Journal of Management*, 27(6), 625-641.
- Bhattacharya, A., Nand, A. & Castka, P. (2019). Leangreen Integration and Its Impact on Sustainability Performance: A Critical Review. *Journal of Cleaner Production*, 236, 117-697.
- Bowersox D., J., Closs D., J., Cooper M., B. & Bowersox J., C. (2020). *Supply Chain Logistics Management* (5th ed.). New York: McGraw-Hill Education.
- Cantele, S. & Zardini, A. (2018). Is Sustainability a Competitive Advantage for Small Businesses? An Empirical Analysis of Possible Mediators in the Sustainability–Financial Performance Relationship. *Journal of Cleaner Production*, 182, 166-176.
- Chamsuk, W., Fongsuwan, W. & Takala, J. (2017). The Effects of R&D and Innovation Capabilities on the Thai Automotive Industry Part's Competitive Advantage: a Sem Approach. *Management and Production Engineering Review*, 8(1), 101-112.
- Chidchob, T., Sookpisan, L., & Duangwaeo, P. (2018). Riving Force Factors of Stakeholders in Green Supply Chain Management that Affect the Business Performance of Manufacturing Industries in Thailand. *Academic Journal Phranakhon Rajabhat University*, 9(1), 238-250.
- Coyle, J. J., Thomchick, E. A., & Ruamsook, K. (2015). *Environmentally Sustainable Supply Chain Management: An Evolutionary Framework*. In L. Robinson (Eds.), *Marketing Dynamism & Sustainability: Things Change, Things Stay the Same*. (pp.365-374). Ruston, LA : Springer, Cham.
- Dwivedi, Y. K., Hughes, L., Ismagilova, E., Aarts, G., Coombs, C., Crick, T. & Galanos, V. (2019). Artificial Intelligence (AI): Multidisciplinary Perspectives on Emerging Challenges, Opportunities, and Agenda for Research, Practice and Policy. *International Journal of Information Management*, 57, 1- 47.

- Fernando, Y., Jabbour, C. J. C. & Wah, W. X. (2019). Pursuing Green Growth in Technology Firms Through the Connections Between Environmental Innovation and Sustainable Business Performance: Does Service Capability Matter. *Resources Conservation and Recycling*, 141, 8-20.
- Habib, A., Bao, Y. & Ilmudeen, A. (2020). The Impact of Green Entrepreneurial Orientation, Market Orientation and Green Supply Chain Management Practices on Sustainable Firm Performance. *Cogent Business & Management*, 7(1), 1-26.
- Heizer J., Render B. & Munson C. (2020). *Operations Management: Sustainability and Supply Chain Management* (13th ed.). Texas Lutheran: Pearson.
- Kassel, K., Rimanoczy, I. & Mitchell, S. F. (2016). *The Sustainable Mindset: Connecting Being, Thinking, and Doing in Management Education*. In Academy of Management Proceedings. Briarcliff Manor, NY.: Academy of Management.
- Kumar, M. & Rodrigues, V. S. (2017). Synergetic Effect of Lean and Green on Innovation: A Resource Based Perspective. *International Journal of Production Economics*, 219, 469-479. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2018.04.007>.
- Krungsri Research. (2021). *utsāhakam pām namman*. [Palm Oil Industry]. Retrieved February 2, 2022, from <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/Wholesale-Retail/Modern-Trade/IO/io-modern-trade-21>.
- วิจัยกรุงศรี. (2564). *อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน*. สืบค้น 2 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/Wholesale-Retail/Modern-Trade/IO/io-modern-trade-21>.
- Luthra, S., Garg, D. & Haleem, A. (2016). The Impacts of Critical Success Factors for Implementing Green Supply Chain Management Towards Sustainability: An Empirical Investigation of Indian Automobile Industry. *Journal of Cleaner Production*, 121, 142-158.
- Ministry of Industry. (2017). Statistic of New Factory. *Department of Industrial Works. Bangkok, Thailand*. Retrieved February 2, 2022, from http://userdb.diw.go.th/fac_month/menu.asp.
- Nikolaou, I. E., Tsalis, T. A. & Evangelinos, K. I. (2019). A Framework to Measure Corporate Sustainability Performance: A Strong Sustainability-Based View of Firm. *Sustainable Production and Consumption*, 18, 1-18.

- Office of the National Economic and Social Development Council. (2022). (*rāṅg phāēn phatthana sēthakit lāe sangkhom hāēng chaṭ chabap thī sipsām (2566 -2570)*). [(Draft) National Economic and Social Development Plan No. 13 (2023-2027)]. Retrieved January 17, 2023, from <https://www.nesdc.go.th>.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570). สืบค้น 17 มกราคม 2566 จาก <https://www.nesdc.go.th>.
- Oksana, S. & Agnieszka, O. (2019). Green Logistics and Circular Economy. *Transportation Research Procedia*, 39, 471-479.
- Robertson, J. L., & Barling, J. (2015). Introduction. In J. L. Robertson & J. Barling (Eds.), *The Psychology of Green Organizations*. USA: Oxford University Press.
- Sauser, Brian J., Richard R. Reilly & Aaron J. Shenhar. (2009). Why Projects Fail? How Contingency Theory Can Provide New Insights—A Comparative Analysis of NASA's Mars Climate Orbiter Loss. *International Journal of Project Management*, 27(7), 665-679.
- Theodorakopoulos, N., & Budhwar, P. (2015). Guest Editors' Introduction: Diversity and Inclusion in Different Work Settings: Emerging Patterns, Challenges, and Research Agenda. *Human Resource Management*, 54(2), 177-197.
<https://doi.org/10.1002/hrm.21715>
- Vander Voordt, T. (2017). Facilities Management and Corporate Real Estate Management: FM/CREM or FREM? *Journal of Facilities Management*, 15(3), 244-261.
- Youn, S., Yang, M. G. M, Hong, P. & Park, K. (2013). Strategic Supply Chain Partnership, Environmental Supply Chain Management Practices, and Performance Outcomes: An Empirical Study of Korean Firms. *Journal of Cleaner Production*, 56, 121-130.

การบริหารเครือข่ายสถานศึกษาไทยโดยใช้แนวคิดการบริหารแบบคล่องตัว MANAGEMENT OF THAI SCHOOL NETWORKS USING THE CONCEPT OF AGILE ADMINISTRATION

สมชาย เทศป्ली้ม¹, สุธาสวรรค์ งามมงคลวงศ์², พรพรรณ วีระปรียากร³

Somchai Thespluem¹, Sudasawan Ngammongkolwong², Pornphan Verapreyagura³

(Received: June 7, 2023 ; Revised: August 24, 2023 ; Accepted: November 7, 2023)

บทคัดย่อ

การบริหารเครือข่ายสถานศึกษาไทยอาจเผชิญกับความท้าทาย เช่น การขาดการสื่อสาร การประสานงาน และการสร้างวัตถุประสงค์ร่วมกันในเครือข่าย วิธีการจัดการแบบดั้งเดิมอาจไม่สามารถตามทันกับภูมิทัศน์ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ ความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียน การนำเอาการบริหารงานแบบคล่องตัวมาใช้จะทำให้การบริหารการศึกษาของเครือข่ายสถาบันการศึกษาไทย สามารถช่วยตอบสนอง เพิ่มความยืดหยุ่น และสามารถช่วยปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ทางสังคมและการศึกษาของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปได้มากขึ้น การบริหารงานแบบคล่องตัว สามารถช่วยให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการทำงานร่วมกันผ่านการสื่อสารที่สร้างการมีส่วนร่วม และเป็นเอกภาพมากขึ้นในการจัดการเครือข่ายสถานศึกษา การบริหารเครือข่ายสถานศึกษาไทยสามารถสร้างการพัฒนาในหลายรูปแบบ เช่น การทำงานร่วมกันและการสื่อสารระหว่างสถานศึกษาต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น การสร้างมาตรฐานในหลักสูตร วิธีการสอน การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่สร้างสรรค์ และมีพลวัตมากขึ้น ซึ่งพร้อมตอบสนองความต้องการของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การบริหารงานแบบคล่องตัว การศึกษา การบริหาร สถาบันการศึกษา เครือข่าย

¹ หัวหน้าฝ่ายเครือข่ายและความสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์ Bangkok

Head of Networking and Corporate Relations, Southeast Bangkok University.

email: somchai_t@southeast.ac.th

² คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์ Bangkok

Dean, Faculty of Digital Technology and Innovation, Southeast Bangkok University.

email: sudasawan@southeast.ac.th

³ ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์ติดตามและประเมินผล มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์ Bangkok

Director of Strategic and Planning Department, Southeast Bangkok University.

email: pornphan@southeast.ac.th

Abstract

The management of Thai school networks may face challenges such as inadequate communication, coordination, and the establishment of common objectives within the networks. Traditional management methods may be inadequate to address the rapid changing of educational landscape and the changing needs of students in Thailand. Agile administration, a flexible and adaptive approach to management, can help the educational administration of the Thai school network respond to the increased flexibility and adapt to the changing social and educational situations of the country. Agile administration can facilitate efficient operations across schools and promote collaboration through engaging communication, leading to greater unity in the management of the school network. The management of Thai school networks can contribute to many developments of Thai school networks such as increasing collaboration and communication among different educational institutions, standardizing curriculum and teaching methods, and enabling the more efficient use of shared resources, creating a more creative and dynamic educational environment that correspond to the needs of 21st-century students.

Keywords: Agile Administration, Education, Administration, Educational institute, Network

บทนำ

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา “งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นข้อใหญ่จึงต้องจัดการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น” ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 12 ธันวาคม 2512 จะเห็นได้ว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 มุ่งเน้นให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ร่วมกันระดมความคิด สนับสนุน ส่งเสริม ทั้งด้านทรัพยากรและองค์ความรู้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของธรรมาภิบาลและกัลยาณมิตรระหว่างกัน

การพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่สถานศึกษาทุกระดับต้องบริหารจัดการระบบต่าง ๆ ให้รองรับกับความเปลี่ยนแปลงของประเทศ ที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีการพัฒนาอย่างมาก พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายการบริหารประเทศ มุ่งให้มีการปฏิรูป การศึกษาและการเรียนรู้พัฒนาคนทุกช่วงวัย โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ประชาชน สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลายตามแนวโน้มการจ้าง งานในอนาคต การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและรองรับ การลดลงของประชากรและยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560 – 2574)

การบริหารการศึกษาของเครือข่ายสถาบันการศึกษาไทยต้องเผชิญกับความท้าทาย เช่น การขาดการสื่อสาร การประสานงาน และการสร้างวัตถุประสงค์ร่วมกันในเครือข่ายสถานศึกษา วิธีการจัดการแบบดั้งเดิมอาจไม่สามารถตามทันกับภูมิทัศน์ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียนการนำแนวคิดการบริหารงานแบบคล่องตัวมาปรับใช้ จะทำให้การบริหารการศึกษาของเครือข่ายสถาบันการศึกษาไทยมีประสิทธิภาพ เกิดความยืดหยุ่น และสามารถช่วยปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทางสังคมและการศึกษาของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ได้มากขึ้น การบริหารงานแบบคล่องตัวสามารถช่วยให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระหว่าง สถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการทำงานร่วมกันของเครือข่ายสถานศึกษา ผ่านการสื่อสารที่เกิดจาก การมีส่วนร่วมระหว่างกัน การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัวในการ บริหารจัดการ โดยสามารถสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่สร้างสรรค์และมีพลวัตมากขึ้น เกิดความเป็นเอกภาพ ตลอดจนสามารถร่วมกันสร้างมาตรฐานในหลักสูตรและวิธีการสอนเพื่อสอดคล้อง กับความต้องการของตลาดในอนาคต ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ดียิ่งขึ้น (วิชัย แสงศรี, 2552)

ด้วยหลายปัจจัยดังกล่าวการบริหารจัดการระหว่างสถาบันการศึกษาเป็นการจัดการเครือข่าย ของสถาบันการศึกษาระหว่างกัน เช่น ระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัย โดยการสร้างความร่วมมือ และการติดต่อสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสนับสนุนการศึกษาที่มีคุณภาพสูงให้นักเรียน ที่มีหลายโรงเรียนรวมกัน ยังคงเป็นสิ่งที่ซับซ้อนและมีความท้าทาย จำเป็นต้องมีการบริหารและ จัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การสื่อสาร การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การประกัน คุณภาพ ทางการศึกษา การจัดการข้อมูล และความเป็นผู้นำที่แข็งแกร่ง การจัดการปัญหาเหล่านี้ช่วย ให้เครือข่ายสถานศึกษาสามารถให้การศึกษามีคุณภาพที่สูงขึ้น เกิดความหลากหลายของหลักสูตร สอดรับกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ทำให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทุน มนุษย์ ตามแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ระบบการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันยังคงดำเนินการภายใต้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ

คือ 1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม 3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน มาตรา 16 การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา (ทันทเดช ยงค์มกล, 2562)

สรุปได้ว่ากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเป็นการรวมตัวของสถานศึกษาหลาย ๆ แห่งมารวมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษาในลักษณะของความร่วมมือ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย โดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มเครือข่ายจากสถานศึกษาขนาดเล็กให้กลายเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ ซึ่งจะทำให้การทำงานในภาพรวมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารแบบคล่องตัว

เครือข่าย (Network) คือ การเชื่อมโยงของคน กลุ่มของคน หรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกันหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ภายใต้เป้าหมายและวิธีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระเท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ในทางสังคมวิทยาเครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Network) ที่แตกต่างจากกลุ่ม โดย “กลุ่ม” จะมีขอบเขตชัดเจน รู้ว่าใครเป็นสมาชิก มีความเป็นรูปธรรม มีโครงสร้างทางสังคม แต่เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่มีขอบเขต ไม่มีโครงสร้างแน่นอนตายตัว อาจมีการออกแบบโครงสร้างขึ้นมาทำหน้าที่สานความสัมพันธ์ระหว่างคน กลุ่มองค์กรให้ต่อเนื่อง แต่ในเครือข่ายมีความเป็นอิสระ ไม่มีใครบังคับให้ใครทำอะไรได้ แต่ละคนหรือกลุ่มองค์กรต่างก็เป็นศูนย์กลางของเครือข่ายได้พอ ๆ กัน รูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่ายจึงมีความซับซ้อนกว่ากลุ่มหรือองค์กรมาก สมาชิกในเครือข่ายเป็นไปใน 3 ลักษณะ คือ 1) ปังเจก (Individual) หมายถึง สมาชิกที่เป็นตัวบุคคล ไม่มีกลุ่มหรือ

องค์กรใด ๆ รองรับ บุคคลอาจมีศักยภาพและความสัมพันธ์ที่กว้างขวางแตกต่างกัน 2) จุดประสานหรือองค์กรประสาน (Node) หมายถึง สมาชิกที่เป็นกลุ่ม องค์กรหรือสถาบันที่มีศักยภาพในการจัดการประสานเชื่อมโยงกับบุคคล กลุ่มหรือองค์กรอื่น ๆ 3) เครือข่าย (Network) หมายถึง สมาชิกที่มีเครือข่ายย่อย ๆ อยู่ข้างหลังและพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ตามจังหวะ โอกาส และประเด็นที่สนใจ (วิชัย แสงศรี, 2552)

การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายอาจมองเห็นหรือมองไม่เห็นเป็นรูปธรรมในเครือข่าย ความสัมพันธ์ที่เรียกว่า Network มีจุดเชื่อมความสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยคนหรือกลุ่มคนเรียกว่า Node และ การเชื่อมโยงระหว่างจุดต่าง ๆ เรียกว่า ความสัมพันธ์ (Relationships หรือ Tie) ที่อาจเป็นแบบหลวมหรือ แบบแน่นแฟ้น การเชื่อมโยงของเครือข่ายที่เป็นรูปธรรมมี 3 ลักษณะ คือ เครือข่ายการแลกเปลี่ยน เครือข่ายการติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกัน เครือข่ายที่เกิดขึ้นมีอยู่ในหลายลักษณะ ตามมิติต่าง ๆ ดังนี้ 1) เครือข่ายตามพื้นที่ดำเนินการ 2) เครือข่ายตามประเด็นปัญหา เช่น เครือข่ายด้านเด็ก สตรี เครือข่ายงดเหล้า เครือข่ายปัจจัยเสี่ยง เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ เครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก เครือข่ายทรัพยากรชายแดนใต้ เครือข่ายข้าวไร่ 3) เครือข่ายอาชีพหรือสถานภาพทางสังคม เช่น เครือข่ายอสม. เครือข่ายธุรกิจ เครือข่ายวิชาการ เครือข่ายสาธารณสุข เครือข่ายด้านแรงงาน 4) เครือข่ายตามรูปแบบโครงสร้างหรือความสัมพันธ์ ทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน โดยแนวดิ่ง เป็นเครือข่ายที่มีโครงสร้างเป็นช่วงชั้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายในเครือข่ายไม่เท่ากัน เช่น เครือข่ายสาธารณสุข เครือข่ายเกษตรและสหกรณ์ ส่วนเครือข่ายตามแนวนอน เป็นเครือข่ายที่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายในเครือข่ายเท่าเทียมกัน เช่น เครือข่ายศูนย์ประสานงานภาคีพัฒนาจังหวัด (ทนันเดช ยงค์มกล, 2562)

สรุปได้ว่า ในกระบวนการทำงานการจัดการกลุ่มเครือข่าย เมื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ กลุ่มเครือข่ายจะเป็นเหมือนศูนย์กลางในการประสานงาน และในคณะกรรมการกลุ่มเครือข่าย เริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดโครงสร้างการทำงาน การกระจายงาน ตามหน้าที่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตรวจสอบ และประเมินผล

การแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange Theories)

ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม มีสมมติฐานว่าการกระทำระหว่างกันของบุคคล เป็นการโต้ตอบของบุคคลต่อรางวัลกับการลงโทษ หรือความพอใจกับความไม่พอใจ บุคคลจะกระทำโดยคำนึงถึงการจะได้รับความพึงพอใจสูงสุด (กำไร) เมื่อได้ลงมือทำ (การลงทุน) และการตอบแทนจากผู้อื่นที่ทำให้ตนเองมีความพอใจ

พฤติกรรมทางสังคมคือ ปฏิสัมพันธ์ของคนหรือกลุ่มคนที่เกิดขึ้นเมื่อกลุ่มคนได้วิเคราะห์ถึงความคุ้มค่า กับผลประโยชน์และตัดสินใจแล้วว่ามันเป็นความเสี่ยงหรือเป็นประโยชน์ที่จะได้รับ

รวมทั้งกลุ่มคนจะมีปฏิสัมพันธ์กันเมื่อกลุ่มมีสิ่งดี ๆ ที่กลุ่มอื่นให้ค่า สถานการณ์บางอย่างอาจสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นถ้าคนตัดสินใจว่า ความคุ้มค่าของความสัมพันธ์นั้นมาจากการใช้ความพยายามหรือเงินจำนวนมากแล้วไม่ได้รับอะไรตอบแทนเป็นรางวัล ปฏิสัมพันธ์ที่มีการคำนวณลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นในความสัมพันธ์แบบโรแมนติค ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ หรือความสัมพันธ์ชั่วคราวที่ไม่แน่นอน นักทฤษฎีหลายท่านที่เสนอแนวคิดนี้ได้แก่ Homans (1958) ได้อธิบายว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นเรื่องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของมนุษย์ บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามเหตุผลของรางวัลที่เป็นการเสริมแรงทางบวก หรือการลงโทษซึ่งเป็นการเสริมแรงทางลบ บุคคลจะเลือกทำในสิ่งที่ให้ผลกำไร (Benefit) สูงสุด และให้คุณค่าของการทำ (Value of Activity) ตามความพอใจ (Satisfaction) และความขาดแคลน (Deprivation)

สรุปแล้ว ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคมนั้นให้ข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการที่แต่ละบุคคลนำทางความสัมพันธ์และการมีปฏิสัมพันธ์กันโดยการประเมินผลที่ได้ ต้นทุน และมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของตนเอง โดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้บรรลุความพึงพอใจและผลประโยชน์สูงสุด

เครือข่ายและการสร้างเครือข่ายสถานศึกษา

เครือข่าย คือ การเชื่อมโยงระหว่างระบบการดำเนินงานหรือการเชื่อมโยงบทบาทของกลุ่มคน องค์กร/สถาบันที่เป็นหน่วยย่อยเข้าด้วยกันด้วยความสมัครใจภายใต้ความจำเป็นเพื่อจุดมุ่งหมายร่วมกัน จัดโครงสร้างและรูปแบบการทำงานด้วยระบบใหม่ในลักษณะที่สร้างความร่วมมือและประสานงานในแนวราบระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ระดมร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยให้สมาชิกร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ วางแผน ร่วมกันรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผลและแบ่งปันผลประโยชน์ (ทนันเดช ยงค์มกล, 2562)

การสร้างเครือข่าย หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีหลักการ ข้อตกลง และการปฏิบัติที่ชัดเจนระหว่างประชาชนต่อประชาชน ประชาชนต่อกลุ่ม กลุ่มต่อกลุ่ม และเครือข่ายต่อเครือข่าย ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์แบบแบ่งปันความรู้ หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งอาจเข้ามาทางหัวหน้ากลุ่มหรือสมาชิกในกลุ่มไปยังสมาชิกในกลุ่มที่มีอาชีพเดียวกันและทำงานร่วมกัน เป็นการสื่อว่าทุกคนมีส่วนร่วม สิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีผู้นำที่ดีเท่านั้น ที่มุ่งให้เกิดผล กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจึงประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้การเรียนรู้ของสมาชิกในเครือข่ายยังมีอยู่เสมอ การเรียนรู้บางส่วนยังนำมาจากภายนอกเกือบทั้งหมด แต่บางส่วนก็นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อการพัฒนาอาชีพ

กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา หมายถึง การรวมตัวของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยคำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์และการคมนาคม หรือเท่าที่จำเป็น

เครือข่ายสถานศึกษาที่เป็นการรวมตัวของสถานศึกษา หรือบุคคล เพื่อทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกันโดยมีวัตถุประสงค์หรือข้อตกลงร่วมกันเพื่อช่วยเหลือหรือร่วมกันแก้ปัญหา

มีกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการรวมตัวที่เน้นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันอย่างคุ้มค่าเพื่อประโยชน์ของนักเรียน

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่ากลุ่มเครือข่าย หมายถึง การรวมตัวกันระหว่างกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายที่กำหนดไว้ เครือข่ายสถานศึกษา หมายถึง การรวมตัวของสถานศึกษามากกว่า 1 แห่ง มาร่วมกันเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาการบริหารสถานศึกษาในลักษณะของความร่วมมืออย่างสมัครใจ เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีคณะทำงานที่เกิดจากความร่วมมือภายในกลุ่มเครือข่ายจากสถานศึกษาแกนนำ และสมาชิกให้กลายเป็นกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ เพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ซึ่งจะทำให้การทำงานในภาพรวมมีประสิทธิภาพและคล่องตัวมากขึ้น

ระบบการบริหารแบบคล่องตัว (Agile Management)

การบริหารงานแบบคล่องตัว หรือ Agile คือ แนวการคิดและบริหารในการทำงาน โดยไม่อิงรูปแบบ วิธีการหรือขั้นตอนในการทำงาน รวมทั้งยังไม่จำกัดว่าแค่ต้องนำไปใช้กับการพัฒนาซอฟต์แวร์หรือการทำงานเท่านั้น แต่ Agile ให้ความสำคัญในเรื่อง การบริหารจัดการคน การสื่อสารร่วมกัน และนำไปใช้ในการการทำงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ความรวดเร็วที่มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเวลาการทำงาน ผลผลิต ซึ่งสิ่งเหล่านั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคหรือลูกค้าได้อย่างดี (ศศิมา สุขสว่าง, 2566)

การบริหารงานแบบคล่องตัวนั้นเกิดขึ้นจากบริษัทที่ทำงานด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์เป็นหลัก เนื่องจากบริษัทนักพัฒนาซอฟต์แวร์จะพบปัญหารูปแบบเดิม ๆ ซ้ำ ๆ โดยทั่วไปจะอยู่ในการทำงานในแบบ “Waterfall Process” ซึ่งมีขั้นตอนได้แก่ การสำรวจ การออกแบบ การพัฒนา การทดสอบ และการใช้งาน ซึ่งการทำงานจะต้องผ่านไปทีละขั้น เมื่อดำเนินการทำงานจะเกิดปัญหาอยู่บ่อยครั้ง โดยความยากในการวางแผนงานให้มีประสิทธิภาพ การคิดและวางแผนงานตั้งแต่ต้นจนจบโครงการให้สมบูรณ์นั้น เริ่มตั้งแต่ก่อนดำเนินการจนสิ้นสุดโครงการจะเกิดปัญหาระหว่างทางดำเนินโครงการ การควบคุมขอบเขตของงานและเวลา รวมทั้งงบประมาณที่คิดไว้ว่าจะบานปลายได้ ซึ่งทำให้ยากต่อการแก้ไข เนื่องจากการทำงานแบบ “Waterfall Process” ทีมจะได้ทดสอบซอฟต์แวร์ต้องรอจนถึงขั้นตอน Testing ในช่วงท้ายของกระบวนการ ซึ่งหากทีมทดสอบพบข้อผิดพลาดและถูกร้องขอให้ช่วยเปลี่ยนแปลงรายละเอียดเล็ก ๆ อาจทำให้กระทบกับการออกแบบ UX/UI Design และอาจต้องแก้ไข Coding ของซอฟต์แวร์ด้วย เท่ากับว่าเป็นการย้อนขั้นตอนกลับไปเริ่มทำใหม่ตั้งแต่แรกได้ ทำให้เกิดแนวคิด Agile ขึ้น ซึ่งมีรูปแบบการทำงานที่ต่างออกไป โดยเป็นกระบวนการที่ช่วยลดการทำงานที่เป็นขั้นตอนและงานด้านการทำเอกสารลง แต่จะไปมุ่งเน้นในเรื่องการสื่อสารของทีมมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาใหม่ ๆ ได้รวดเร็วขึ้น หลังจากนั้นจึงนำสิ่งที่ได้ไปให้

ผู้ใช้กลุ่มตัวอย่างทดสอบใช้งานจริง หลังจากนั้นจึงรวบรวมผลทดสอบมาประเมินดูอีกครั้ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงสินค้าและบริการนั้น ๆ ให้ดีขึ้นทีละระดับ ด้วยแนวทางนี้จะทำให้องค์กรสามารถพัฒนาสินค้าและบริการได้อย่างรวดเร็วและตอบโจทย์ผู้ใช้งานได้มากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ (นิภาพร สุพัฒน์นิช, 2562)

หากสรุปแล้วนั้น การบริหารงานแบบคล่องตัว สามารถช่วยกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาได้โดยการจัดเตรียมเฟรมเวิร์กสำหรับการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร ความยืดหยุ่น การทดลอง และการประเมินผล เมื่อใช้แนวทางนี้ กลุ่มสถานศึกษาจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้เกิดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงแก่นักเรียนและปรับปรุงรูปแบบการศึกษาของประเทศ ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

หลักการงานแบบคล่องตัว

หลักการงานแบบคล่องตัวสามารถนำมาปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจทั้งภาคการค้า หรือแม้แต่วิศวกรรม โดยสรุปหลักการงานดังนี้ (ศศิมา สุขสว่าง, 2566)

1. **มีการทำงานแบบ Cross-Functional Team** คือนำคนที่มีทักษะจากหลายสายงานที่มีภูมิความรู้ต่างกัน มาทำงานร่วมกันอยู่ในทีมเดียวกัน สิ่งนี้จะส่งผลให้ทีมสามารถทำความเข้าใจกับรายละเอียดของงานได้ง่ายขึ้นแล้วยังส่งผลถึงเรื่องการประสานงานกับส่วนงานต่าง ๆ ที่มีความคล่องตัวมากขึ้น

2. **ทีมมีอำนาจในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางของโครงการมากขึ้น** ส่วนใหญ่คนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานใน Agile Squad จะได้รับอำนาจในการตัดสินใจที่มากพอเพื่อไม่ให้โครงการต้องผ่านกระบวนการขออนุมัติขององค์กรที่มักจะใช้เวลานาน หมายความว่า Product Owner จะต้องมีความสามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วที่สุด

3. **ใช้บุคลากรที่ทำงานเพื่อโครงการนี้โดยเฉพาะ (Dedicated Resources)** มีการแต่งตั้งคนที่รับผิดชอบงานในแต่ละส่วน เพื่อโฟกัสใน Scope of Work ของโครงการที่ได้รับมอบหมายมา

4. **แบ่งเฟสงาน** ให้เป็นโครงการเล็กๆ กำหนดเป้าหมายที่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ และต้องส่งมอบผลงานเป็นโครงการเล็ก ๆ เมื่อประเมินผลแล้วว่าอยู่ในทิศทางที่ดีจึงค่อยต่อยอดทำเพิ่มไปเรื่อย ๆ ซึ่งหากพบข้อผิดพลาดหรือจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงใด ก็จะสามารถปรับเปลี่ยนการทำงานให้เหมาะสมในแต่ละรอบไป มักเรียกรูปแบบนี้ว่า Sprint

5. **ทุกคนสามารถรับรู้สถานะของโครงการได้อย่างชัดเจน** ทุกคนจะต้องสื่อสารและรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นของโครงการ รวมทั้งรายงานความคืบหน้าของโครงการให้ทั้งทีมได้รู้ เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนและการวัดผลได้

6. เกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ เรียนรู้ข้อผิดพลาดและข้อดีได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากการทำงานเป็นรอบเล็ก ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ข้อผิดพลาดที่พบจากรั้งก่อน ๆ และสามารถหาข้อบกพร่องตลอดจนข้อดีในการทำงานได้อย่างรวดเร็ว

การปรับใช้การบริหารแบบคล่องตัว สู่ภาคการศึกษา

การนำการบริหารงานแบบคล่องตัวมาใช้ในการศึกษานั้น มีการศึกษาปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การทดลองแนวทาง Agile ผ่านโมเดล Scrum ที่เรียกว่า EduScrum โดยใช้คำแนะนำเสมือนจริงในช่วงการระบาดของ COVID-19 ช่วยสร้างประสบการณ์ที่แท้จริงให้กับนักเรียนในขณะที่รักษาคุณภาพของการถ่ายทอดความรู้ (Neumann & Baumann, 2021)

การมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการนำแอปพลิเคชันหรือนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนรู้มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ ความร่วมมือด้านการศึกษาหรือเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ (Kowch & Boonlue, 2021)

การนำกระบวนการ Agile ทั้งสี่ขั้นตอนเพื่อวัดผลกระทบของโปรแกรมการศึกษานานาชาติ สิ่งนี้ช่วยปรับปรุงกระบวนการและปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในที่สุด (Liao, Prejean, & Parker, 2020)

การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเครือข่ายทางการศึกษา พบว่าปัจจัยต่าง ๆ เช่น การกำหนดเป้าหมายการมีส่วนร่วม โครงสร้างการจัดการ การสนับสนุน ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร แผนการพัฒนา และทรัพยากรทางเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อความสำเร็จของเครือข่าย โดยรวมแล้ววิธีการแบบ Agile สามารถช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถาบันการศึกษาและเครือข่ายได้ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น (Perego & Kroder, 2000)

โดยสรุป การนำการบริหารงานแบบคล่องตัวมาใช้ในการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเพิ่มความคล่องตัว ส่งเสริมวัฒนธรรมของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาความสามารถในการปรับตัวสำหรับภาคการศึกษา อีกทั้ง การจัดลำดับความสำคัญของการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และการตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล จะช่วยสถาบันการศึกษาและเครือข่ายให้การตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ดีขึ้นและยังเตรียมความพร้อมสำหรับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย

การปรับใช้การบริหารแบบคล่องตัวสู่ความเป็นผู้นำและการบริหาร

การนำการบริหารงานแบบคล่องตัว มาใช้ในการบริหารนับว่าเป็นความท้าทายที่น่าแนวคิดนี้มาเป็นระเบียบวิธีการปฏิบัติแบบคล่องตัว โดยนำไปใช้ในองค์กรขนาดใหญ่และแบบกระจายปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารแบบเดิมปรับเป็นวิธีการบริหารแบบคล่องตัวสำหรับทีมขนาดเล็กที่ทำงานร่วมกัน แต่องค์กรขนาดใหญ่ในหลายประเทศได้เริ่มนำวิธีการเหล่านี้มาใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ โดยระบุเป็น

ประเด็นต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การประสานงาน และการทำงานร่วมกันเป็นความท้าทายหลักในการนำ Scaled Agile Framework (SAFe) มาใช้ ผู้เขียนได้เสนอแนวทางแก้ไขเพื่อจัดการกับความท้าทายเหล่านี้ รวมถึงการปรับปรุงการสื่อสารและการทำงานร่วมกันผ่านการใช้เครื่องมือและการปฏิบัติที่คล่องตัว การใช้โครงสร้างการกำกับดูแลที่สนับสนุนวิธีการที่คล่องตัว และการลงทุนในการฝึกอบรมและการฝึกสอนสำหรับทีมที่คล่องตัว ความยากในการปรับขนาดการปฏิบัติที่คล่องตัวและความสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องนั้นจำเป็นในการต้องการวิธีการแบบองค์รวมที่คำนึงถึงวัฒนธรรม เทคนิค และลักษณะองค์กรของการเปลี่ยนแปลง (Ciancarini, Kruglov, Pedrycz, Salikhov, & Succi, 2022)

การวิเคราะห์แรงจูงใจสำหรับการนำวิธีการบริหารงานแบบคล่องตัว หรือ Agile มาใช้ในกลุ่มขนาดใหญ่จากมุมมองของการจัดการ โดยนำเอาเอกสารวิจัย 58 ฉบับ และระดับตัวกระตุ้น 21 ตัวสำหรับทำงานแบบ Agile ในวงกว้าง ตัวกระตุ้นได้รับการวิเคราะห์ตามตัวแปรต่าง ๆ เช่น ภูมิภาคและทศวรรษสำหรับคำแนะนำของผู้จัดการโครงการ ผู้เขียนยังใช้โมเดล Analytical Hierarchy Process (AHP) เพื่อจัดประเภทแรงจูงใจออกเป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ การจัดการองค์กร, ทีมงาน, ลูกค้าและเทคโนโลยี และกระบวนการ และจัดลำดับความสำคัญโดยใช้การวิเคราะห์ AHP โดยเปรียบเทียบและวิเคราะห์วิธีการ Agile ขนาดใหญ่ เพื่อให้การวิเคราะห์ที่ครอบคลุมของแรงจูงใจสำหรับการนำ Agile ขนาดใหญ่มาใช้จากมุมมองของการจัดการ และแบ่งประเภทของแรงจูงใจเหล่านี้ออกเป็นสี่ประเภท การศึกษาสามารถช่วยให้ผู้จัดการโครงการและองค์กรต่าง ๆ เข้าใจถึงแรงจูงใจในการนำไปใช้แบบ Agile และจัดอันดับตามลำดับความสำคัญได้ (Abrar, Khan, Ali, Ali, Majeed, Ali, Amin, & Rasheed, 2019)

การนำวิธีการบริหารงานแบบคล่องตัว หรือ Agile มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการตนเองและความเป็นผู้นำประเภทต่าง ๆ ในทีม ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ระหว่างรูปแบบความเป็นผู้นำและการจัดการตนเองในกรอบการทำงานแบบคล่องตัวเพื่อทำการศึกษาคำสำคัญต่อการจัดการตนเองในทีมที่บริหารโดยผู้นำเผด็จการซึ่งมักจะจำกัดความเป็นอิสระของทีม พบว่าภาวะผู้นำทำให้มีการสร้างแรงบันดาลใจและการจูงใจผู้ตามมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการตนเองในทีมที่คล่องตัว โดยทีมที่คล่องตัวควรต้องพัฒนารูปแบบความเป็นผู้นำที่ส่งเสริมการจัดการตนเองและความเป็นอิสระรวมทั้งสมาชิกในทีมควรพัฒนาทักษะการจัดการตนเองเพื่อให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่คล่องตัวด้วย อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความเป็นผู้นำและการจัดการตนเองในทีมที่คล่องตัวเป็นประโยชน์สำหรับผู้ปฏิบัติงานและนักวิชาการในด้านการจัดการโครงการที่คล่องตัว (Gutiérrez, De Lena, Garzás, & Moguerza, 2022)

โดยสรุป การนำการบริหารงานแบบคล่องตัวมาใช้ถือว่าเป็นประโยชน์สำหรับองค์กรในปัจจุบันในแง่ของการจัดการและความเป็นผู้นำ สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบความเป็นผู้นำ

แบบต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการทีมแบบ Agile รวมทั้งครอบคลุมแรงจูงใจที่ผลักดันให้มีการนำ Agile มาใช้ในองค์กรขนาดใหญ่ ในขณะที่เดียวกันความท้าทายที่องค์กรเหล่านั้นอาจต้องเผชิญเมื่อปรับใช้การนำ Agile มาใช้ในองค์กรขนาดใหญ่ด้วย สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นความสำคัญของรูปแบบความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและแรงจูงใจในการจัดการทีมที่คล่องตัว สุดท้ายแล้วองค์กรต้องตระหนักถึงปัจจัยเหล่านี้ จึงจะประสบความสำเร็จในความพยายามไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่คล่องตัวอย่างไรก็ตาม องค์กรต้องจัดลำดับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของพนักงาน การรักษาบุคลากรที่มีความสามารถ และการพัฒนาความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การบริหารผลการปฏิบัติงานเพื่อให้มั่นใจถึงความสำเร็จในระยะยาว

การสร้างวัฒนธรรมการทำงานภายในองค์กรที่เอื้อต่อการบริหารแบบคล่องตัว

หัวใจสำคัญของแนวคิดการทำงานแบบคล่องตัวก็คือ คน การสื่อสารระหว่างกันภายในทีม และการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องปลูกฝังและสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เอื้อต่อการทำงานแบบ Agile ดังต่อไปนี้ (ศศิมา สุขสว่าง, 2566)

1. **เคารพในความคิดเห็นของกันและกัน** ไม่ว่าคนในทีมจะแตกต่างกันเรื่องเพศ อายุ วัฒนธรรม คุณวุฒิ รวมถึงทักษะความสามารถต่าง ๆ เพราะด้วยความหลากหลายของสมาชิกภายในทีมนี้จะช่วยให้เราสามารถสร้างผลงานที่มีคุณค่าและตอบโจทย์ผู้ใช้ในวงกว้างได้

2. **เชื่อมั่นว่าแต่ละคนจะทำงานของตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ** มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ บริหารจัดการงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และมีแรงจูงใจที่อยากจะพัฒนาตัวเองให้เก่งขึ้นได้เสมอ

3. **กระตุ้นให้เกิดการสื่อสารกันภายในทีม** เพื่อให้ทีมมองเห็นเป้าหมายตรงกันจะทำงานไปในทิศทางใด ทุกคนต้องเข้าใจกระบวนการการทำงานซึ่งกันและกัน ใครติดปัญหาหรือต้องการแก้ไขปรับปรุงสิ่งใดก็จะได้ร่วมมือแก้ไขกันอย่างรวดเร็ว

4. **ไม่จำกัดเฉพาะแค่เรื่องที่เป็นปัญหาเท่านั้น** แต่ถ้ามีเรื่องที่ชอบ ฟังพอใจหรืออยากจะชื่นชมทีม ก็สามารถทำได้ทันที เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ทีมมีกำลังใจในการทำงานต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความรู้สึกที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทีมจะเปิดใจที่จะนำเสนอความคิดเห็นหรือแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานได้ง่ายขึ้นด้วย

5. **กระตุ้นให้สมาชิกของทีมปรับปรุงและพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ** เมื่อได้รับความคิดเห็น ไม่ว่าจะจากทีม หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องก็ต้องรีบนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขทันที เปิดใจให้กว้างเข้าใจ พร้อมเรียนรู้จากข้อผิดพลาดของตัวเองและของทีมเสมอ นอกจากนี้ต้องไม่รอแค่ความคิดเห็นจากคนภายนอกเท่านั้น แต่ต้องมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอด้วย

โดยสรุป การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่สอดคล้องกับหลักการความคล่องตัว จำเป็นต้องเน้นไปที่การสื่อสารที่เปิดกว้าง การเคารพซึ่งกันและกัน การเสริมอำนาจการต่อรองของ

แต่ละบุคคล การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน หลักการนี้ส่งผลต่อความคล่องตัวและนวัตกรรมโดยรวมขององค์กรด้วย

การบริหารแบบคล่องตัวต่อการนำมาใช้ในภาคการศึกษา

การบริหารแบบคล่องตัว เป็นแนวคิดในการจัดการดำเนินงาน กิจกรรมหรือโครงการที่เน้นความยืดหยุ่น การทำงานร่วมกัน และการพัฒนาซ้ำ ๆ การใช้การบริหารแบบคล่องตัวในภาคการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มาปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการการบริหารแบบดั้งเดิมไปสู่แนวทางการทำงานอย่างมีส่วนร่วมกัน ปรับตัว และให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการมีส่วนร่วมของนักเรียน เพิ่มประสิทธิภาพของครู และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตอบสนองและตอบสนองให้ได้มากขึ้น ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่คล่องตัว หลักสูตรควรต้องแบ่งออกเป็นส่วนย่อย ๆ ที่จัดการได้ (จากหลักการของ "sprints") ซึ่งจะช่วยให้เสร็จในรอบเวลาที่สั้นลง สิ่งนี้ทำให้มีการประเมินและปรับกระบวนการเรียนการสอนบ่อยขึ้นตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู โดยหลักการสำคัญของการบริหารแบบคล่องตัว ในการศึกษาคือการทำงานร่วมกัน ระหว่างครูและนักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และระบุขั้นตอนที่จำเป็นที่ทำให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนและวิธีการดำเนินงานร่วมกัน สิ่งนี้ส่งเสริมและกระตุ้นความรู้สึกการเป็นเจ้าของร่วมกันและตลอดจนความรับผิดชอบในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปสู่แรงจูงใจและการมีส่วนร่วมที่เพิ่มขึ้นได้ (เจิร์ด นันทวัฒน์, 2559)

หลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการบริหารแบบคล่องตัว (Agile) ในภาคการศึกษาคือความยืดหยุ่น การทำให้แนวทางบริหารจัดการการศึกษาที่คล่องตัว ช่วยให้สามารถปรับหลักสูตรได้อย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการหรือความสนใจของนักเรียนที่เปลี่ยนไป ความยืดหยุ่นนี้ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นส่วนตัวมากขึ้น ยังสามารถปรับปรุงการมีส่วนร่วมและความสำเร็จโดยรวมของพวกเขาได้ Agile ยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของความคิดเห็นนักเรียนและครู ให้เกิดการติชมซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังช่วยในการระบุจุดที่ต้องปรับปรุงและปรับเปลี่ยนหลักสูตรหรือวิธีการสอน วิธีการคิดที่เป็นวงจรกลับไปกลับมานี้จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีพลวัตและตอบสนองมากขึ้น ซึ่งเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียนมากขึ้น (Neumann & Baumann, 2021)

โดยสรุป การบริหารแบบคล่องตัว ในการศึกษาเป็นวิธีการเปลี่ยนแนวทางการสอนแบบดั้งเดิมไปสู่แนวทางที่ยืดหยุ่นมากขึ้น การเปลี่ยนการทำงานที่สลับซับซ้อนเป็นการทำร่วมกันเป็นส่วน ๆ และเน้นผู้มีส่วนได้เสียและผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การแบ่งหลักสูตรออกเป็นส่วนย่อย ๆ ที่จัดการได้ และเน้นการทำงานร่วมกัน ความยืดหยุ่น และข้อเสนอแนะ ทำให้ Agile ในการศึกษาสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพมากขึ้นสำหรับนักเรียน

หลักการบริหารแบบคล่องตัวต่อการพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา

หลักการบริหารแบบคล่องตัว มีนักวิชาการและนักบริหารหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของการบริหารแบบคล่องตัวและหลักการบริหารที่มีความหลากหลาย ตามการนำไปใช้ ซึ่งหลักการบริหารแบบคล่องตัวสำหรับเครือข่ายสถานศึกษาเกิดจากการรวมกันของสถานศึกษาหลายแห่ง โดยมีหลักการทำงานร่วมกัน เพื่อการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่ตรงตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายร่วมกัน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจที่มีความยืดหยุ่น หลักการแบบคล่องตัว ต่อการพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา (Kowch & Boonlue, 2021) โดยสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. **ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน** หลักการบริหารแบบคล่องตัวจะเน้นการทำงานร่วมกันและการทำงานเป็นทีม โดยสามารถข้ามสายงานได้ ด้วยการทำงานร่วมกันนี้ครูและผู้บริหารจากโรงเรียนต่าง ๆ สามารถแบ่งปันความรู้ ความเชี่ยวชาญและมุมมองที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหา

2. **ปรับปรุงการสื่อสาร** การบริหารแบบคล่องตัวเน้นการสื่อสารแบบเปิดและความโปร่งใส ด้วยการแบ่งปันข้อมูลและคำติชมอย่างสุจริต ทำให้ครูและผู้บริหารสามารถระบุแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. **ตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลง** วิธีการแบบคล่องตัวนี้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลง เมื่อแนวโน้มด้านการศึกษาต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และนักเรียนเปลี่ยนไป ผู้บริหารเครือข่ายสถานศึกษาสามารถปรับหลักสูตร วิธีการสอน และทรัพยากรที่สนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้ทัน

4. **ทดลองและสร้างสรรค์** วิธีการแบบคล่องตัวส่งเสริมให้เกิดการทดลองและน่านวัตกรรมใหม่ๆ ลองทดสอบเพื่อปรับใช้วิธีการสอนหรือแหล่งข้อมูลที่ทันสมัย ในกลุ่มเล็ก ๆ แล้วประเมินประสิทธิผลของกลุ่ม ทำให้กลุ่มสามารถระบุแนวทางใหม่ ๆ ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทั้งหมดภายในเครือข่ายการศึกษาได้

5. **ติดตามและประเมินความคืบหน้า** การบริหารแบบคล่องตัวจะสามารถติดตามการดำเนินงาน เพื่อสะท้อนผลทางบวกและทางลบของการดำเนินงาน สร้างการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและการวัดความคืบหน้าไปสู่เป้าหมายเหล่านั้น กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาสามารถระบุจุดที่การปรับปรุงและปรับเปลี่ยนได้ตามต้องการ

โดยสรุปวิธีการบริหารแบบคล่องตัว สามารถช่วยกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาได้โดยการจัดเตรียมเฟรมเวิร์กสำหรับการทำงานร่วมกัน สร้างการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น การทดลอง และการประเมินผล เมื่อใช้แนวทางนี้ กับกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาจะส่งผลให้เกิดการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้อำนาจระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสูง แก่ผู้เรียนทุกช่วงวัย ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

สรุปและเสนอแนะ

การนำการบริหารแบบคล่องตัว มาประยุกต์ใช้ในการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาไทย

จากการทบทวนพบว่า การบริหารแบบคล่องตัว ช่วยให้เกิดการนำแนวคิดสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดการเครือข่ายสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการประสานประโยชน์ร่วมกัน ระหว่างสถาบันการศึกษา หรือกลุ่มองค์กร ผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ แนวคิดการบริหารแบบคล่องตัว 6 ส. จะสามารถช่วยในการบริหารและจัดการเครือข่ายการศึกษาได้ดังนี้

1. **สร้างการสื่อสารที่ดีขึ้น** การบริหารแบบคล่องตัว (Agile) เน้นให้ความสำคัญของการสื่อสารและการทำงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ สิ่งนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในเครือข่ายสถานศึกษา เช่น ครูและนักเรียน อาจอยู่คนละที่กัน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการจัดการสอบแบบออนไลน์ หรือจัดการประชุมเสมือนจริงเป็นประจำ ทำให้ครูและนักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและติดต่อหากันได้อย่างง่าย ๆ

2. **สร้างการตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงได้เร็วขึ้น** กระแสการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมและเทคโนโลยีที่พัฒนาแบบรวดเร็วนี้ ส่งผลโดยตรงต่อระบบการศึกษา ความต้องการของครูและนักเรียน อาจเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว แนวทางการบริหารแบบคล่องตัว จะช่วยให้สามารถปรับหลักสูตรหรือวิธีการสอนได้อย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ สิ่งนี้สามารถช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและมีแรงบันดาลใจ ทำให้แน่ใจได้ว่าพวกเขาได้รับการศึกษาที่ต้องการ

3. **สร้างการทำงานร่วมกัน** วิธีการที่คล่องตัวเน้นการทำงานร่วมกันและการทำงานเป็นทีม สิ่งนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในพัฒนาเครือข่ายการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษาแต่ละแห่งที่อาจไม่มีโอกาสพบกันแบบเห็นหน้ากัน หรือระหว่างการทำงานอาจพบปัญหาหรืออุปสรรคขึ้น การทำงานเป็นทีมจะสามารถช่วยแก้ปัญหาได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยการทำงานร่วมกันบนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันจะสร้างความรู้สึกร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเครือข่ายสถานศึกษาได้

4. **สร้างจุดร่วม สงวนจุดต่าง** แนวทางการบริหารที่คล่องตัว ผู้นำกลุ่มบริหารสถานศึกษา (ผู้นำการเปลี่ยนแปลง) ควรแสวงหาสิ่งที่สามารถเป็นจุดร่วมกันของเครือข่ายสถานศึกษา หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นประโยชน์ร่วมกัน ในขณะที่ค้นพบจุดร่วมแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือการไม่เข้าไปแทรกแซงการดำเนินงานหรือสิ่งที่สถานศึกษาในเครือข่ายดำเนินการ เนื่องจากในแต่ละสถานศึกษาอาจมีวัฒนธรรมการทำงานที่แตกต่างกัน ผู้บริหารเครือข่ายจึงจำเป็นต้องอย่างหนึ่งที่สงวนจุดต่างนี้

5. **สร้างความยืดหยุ่นที่มากขึ้น** แนวทางการบริหารที่คล่องตัวช่วยให้การจัดการเครือข่ายสถานศึกษามีความยืดหยุ่นมากขึ้น สามารถรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น เกิดภัยธรรมชาติ ด้วยการใช้หลักการบริหารแบบคล่องตัว (Agile) ครูและผู้บริหารเครือข่ายสถานศึกษาสามารถปรับตัว

ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และรับประกันได้ว่านักเรียนจะได้รับการสอนอย่างมีคุณภาพสูง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นต้น

6. สร้างการประเมินที่ดี การบริหารแบบคล่องตัว (Agile) สนับสนุนการวัดและประเมินผลกระบวนการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ในเครือข่ายสถานศึกษา ทำให้สามารถเห็นถึงสิ่งที่ต้องพัฒนาหรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยอาจใช้เครื่องมือออนไลน์ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้บริหารครูและผู้จัดการเครือข่ายสามารถตัดสินใจอย่างรอบรู้เกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงประสบการณ์การศึกษาสำหรับผู้เรียนในทุกช่วงวัย

โดยสรุปการบริหารแบบคล่องตัว จะมีประโยชน์ในการจัดการเครือข่ายสถานศึกษาโดยสามารถปรับปรุงการสื่อสารให้ดียิ่งขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินงานมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว ตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ส่งเสริมการทำงานร่วมกันให้ข้อเสนอแนะและการประเมินผลที่ดีขึ้น อันเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนากระบวนการดำเนินงานสามารถปรับปรุงข้อผิดพลาดได้ทันต่อเหตุการณ์ และช่วยทำให้เกิดความยืดหยุ่นมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Abrar, M.F., Khan, M.S., Ali, S., Ali, U., Majeed, M.F., Ali, A., Amin, B., & Rasheed, N. (2019). Motivators for Large-Scale Agile Adoption from Management Perspective: a Systematic Literature Review. *IEEE Access*, 7, 22660-22674. Retrieved from <https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?arnumber=8630951>.
- Ciancarini, P., Kruglov, A., Pedrycz, W., Salikhov, D. & Succi, G. (2022). Issues in the Adoption of the Scaled Agile Framework. In M. Harman (Eds.), *ICSE-SEIP '22: Proceedings of the 44th International Conference on Software Engineering: Software Engineering in Practice* (pp.175-184). ACM Digital Library. <https://doi.org/10.1145/3510457.3513028>.
- Gutiérrez, G., De Lena, M. T. G., Garzás, J. & Moguerza, J. M. (2022). Leadership Styles in Agile Teams: An Analysis Based on Experience. *IEEE Access*, 10, 19232-19241. Retrieved from <https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?arnumber=9712259>.
- Homans, G. C. (1958). Social Behavior as Exchange. *American Journal of Sociology*, 63, 597-606.
- Kowch, E. & Boonlue, S. (2021). Four Trends Shaping More Agile Education Innovation Leadership in Thailand - and Beyond. *Journal of Learning Innovation and Technology (JLIT)*, 1(1), 18-32.
- Liao, W., Prejean, E. & Parker, C. (2020). Relying on Agile Management to Develop an International Exchange and Dual Degree Program and Navigate the Covid-19

- Pandemic. *International Research and Review, Journal of Phi Beta Delta Honor Society for International Scholars*, 9(2), 1-19.
- Nanthawat T. (2016). *Agile kap k̄ansuksā Thai*. [Agile and Thai Education]. Retrieved February 17, 2023, from <https://thirdnuntawat.com/2016/agile-education/>.
- เจริญ นันทวัฒน์. (2559). *Agile กับการศึกษาไทย*. สืบค้น 17 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://thirdnuntawat.com/2016/agile-education/>.
- Neumann, M. & Baumann, L. (2021). *Agile Methods in Higher Education: Adapting and Using EduScrum with Real World Projects*. Retrieved February 17, 2023, from <https://arxiv.org/abs/2106.12166>.
- Peregoy, R. & Kroder, S. (2000). Developing Strategies for Networked Education. *Technological Horizon in Education*, 28(1), 48-56.
- Sangsri W. (2009). *K̄ansuksā wikhr̄ l̄ae phatthanā rūpb̄ap̄ k̄anb̄ōrih̄an̄ ch̄atkān̄ khrūakh̄āi sathan̄ suksā nai kh̄et̄ phūnth̄ī chonnabot̄ ph̄ak̄ tawan̄ ‘ōk̄ ch̄ianḡ n̄ūa*. [An Analysis and Development of School Network Administration Model in Northeastern Rural Area]. (Master's Thesis, Chulalongkorn University).
- วิชัย แสงศรี. (2552). *การศึกษาวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายสถานศึกษา ในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- Suksawang S. (2023). *Agile kh̄ū ‘arai kh̄wāmmāi - lakkān̄ - n̄aēokhit̄ kh̄ōnḡ Agile nai k̄an̄thamnḡan̄ b̄ap̄ mai*. [What is Agile? Definition-Principle-Concept of Agile in New Ways of Working]. Retrieved February 17, 2023, from <https://www.sasima suk.com/17224201/agile-คืออะไร-ความหมาย-หลักการ-แนวคิดของ-agile-ในการทำงานแบบใหม่>.
- ศศิมา สุขสว่าง. (2566). *Agile คืออะไร ความหมาย-หลักการ-แนวคิดของ Agile ในการทำงานแบบใหม่*. สืบค้น 17 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.sasimasuk.com/17224201/agile-คืออะไร-ความหมาย-หลักการ-แนวคิดของ-agile-ในการทำงานแบบใหม่>.
- Suwattanavanich N. (2019). *N̄aēoth̄ānḡ k̄an̄chaī ‘ō̄ (Agile) naī ‘ongkōn̄ haī prasop̄ kh̄wāmsamret̄ kh̄ōnḡ than̄akhān̄ hāenḡ nung*. [Guidelines for Using Agile in a Successful Organization of a Bank]. (Master's Thesis, College of Management, Mahidol University).
- นิภาพร สุวัฒนวิช. (2562). *แนวทางการใช้ไจล์ (Agile) ในองค์กรให้ประสบความสำเร็จของธนาคารแห่งหนึ่ง*. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล).

Yongkamol, T. (2019). *Kānphatthana rūpbæp kānboṛihan čatkān khruākhaī sathan suksā khoṅg rōngriān nai khruā sān sāt*. [Development of the Educational Management Network Model for Sarasas Affiliated Schools]. (Master's Thesis, University of Phayao).

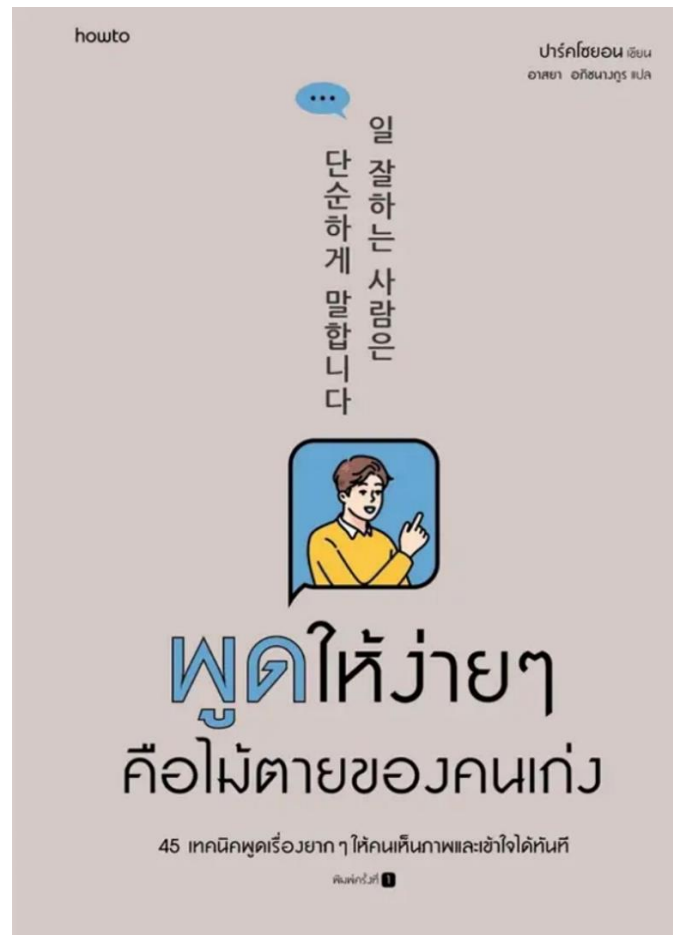
พนันเดช ยงค์กมล. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยพะเยา).

Book Review :

พูดให้ง่ายๆ คือไม่ตายของคนเก่ง

วรสิริ ธรรมประดิษฐ์*

Worasiri Thumpradit

หนังสือเรื่อง พูดให้ง่าย ๆ คือไม่ตายของคนเก่ง

เขียนโดย Park So Yeon (ปาร์คโซเยอน)

แปลโดย อสาญา อภิชนางกูร

สำนักพิมพ์อมรินทร์ How To พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2566

392 หน้า ราคา 395 บาท

ISBN: 978-616-185-894-0

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์บางกอก

Asst. Prof. Faculty of Accounting and Management Science, Southeast Bangkok University.

e-mail: worasiri@southeast.ac.th

ปัจจุบันนี้การสื่อสารกับผู้คนเป็นสิ่งสำคัญ การพูดกลายเป็นสิ่งที่สังคมส่วนใหญ่ยกระดับว่ามีความสำคัญมากกว่าการพูดเพื่อดำรงชีวิตทั่วไป มีวิชาสอนทักษะการพูดในสถานที่ต่างๆอยู่ในบทเรียนของการศึกษา และมีการอบรมแนะนำวิธีพูดโดยวิทยากรที่มีการเรียกเก็บค่าสมัครเข้าอบรมวิธีการพูดด้วยเทคนิคต่างๆ ทั้งๆที่โดยปกติเราก็ไม่ได้รู้สึกว่าการพูดจะเป็นสิ่งที่ยากลำบาก แต่เมื่อถึงเวลาที่ต้องพูด เช่น การรายงานหน้าชั้นเรียน การนำเสนอในที่ประชุม เป็นต้น เราจะเห็นว่ามีผู้พูดที่รายงานหรือนำเสนอแล้ว เข้าใจง่าย น่าสนใจ ทำให้ผู้ฟังคล้อยตามได้ นั่นมีจำนวนน้อยมากโดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่โลกของการทำงานจริงจะเห็นว่า การพูดมีส่วนสำคัญมาก เริ่มจากการสอบสัมภาษณ์เข้าทำงาน การสื่อสารการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน การนำเสนองานให้ผู้บริหารเข้าใจและยอมรับ การพูดที่ดีและพูดเป็นจะรับมือกับสถานการณ์ต่างๆได้ทุกอย่าง ทางตรงกันข้ามถ้าพูดไม่เป็นแล้วทุกเรื่องอาจจะยากกว่าที่คิด

โดยเฉพาะในโลกของการทำงานจำเป็นต้องอาศัยการพูดเพื่อเจรจาสื่อสารกับผู้คนทุกระดับ ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ คือ ปาร์คโซยอน เป็นผู้ผ่านการใช้เวลาตลอดชีวิตในการทำงานคลุกคลีอยู่กับคนเก่งแถวหน้าที่มีจำนวนเพียง 0.1% ของเกาหลีใต้ ตั้งแต่ซีอีโอในบริษัทยักษ์ใหญ่อย่าง Samsung, LG, Hyundai และอีกมากมาย ไปจนถึงผู้นำประเทศ ปาร์คโซยอนพบว่าคนเก่งๆมักจะพูดแล้วเข้าใจง่าย เขาจึงรวบรวมประสบการณ์ถ่ายทอดบริบทของคนที่พูดในสถานการณ์ต่างๆ ลงเป็นหนังสือเล่มนี้เพื่อช่วยปลูกทักษะการพูดของผู้คนในโลกปัจจุบัน ให้พูดแล้วฟังรู้เรื่อง เข้าใจง่าย ตรงจุดหมาย ได้ผลลัพธ์ที่ผู้พูดต้องการในทุกสถานการณ์ของการสื่อสาร บริบทของการพูดที่ปาร์คโซยอน ยกมาเขียนในหนังสือมาจากคนเก่งๆทั้งสิ้น หนังสือนี้จึงชื่อ “พูดให้ง่าย ๆ คือไม่ตายของคนเก่ง” ซึ่งปาร์คโซยอนเสนอเป็น 41 เทคนิค (Rule) ของการพูดเรื่องยากๆ ให้คนเห็นภาพและเข้าใจได้ทันที

เนื้อหาของหนังสือเป็นการนำเสนอของปาร์คโซยอน เกี่ยวกับการพูดด้วยภาษาในการทำงานซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่ต่างจากภาษาในชีวิตประจำวัน มีประโยคเตือนสติ สำหรับคนทำงานที่ต้องพูดกับคนอื่น พร้อมตัวอย่างที่เกิดจากประสบการณ์จริงของผู้เขียน ทำให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดที่จะนำไปพัฒนาการพูดในที่ทำงานของตนเองและได้ประเด็นว่าในการพูดควรมี 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 จะสื่อสารให้ถูกต้องแม่นยำได้อย่างไร เพราะการสื่อสารควรแตกต่างกันในสถานการณ์ที่ต่างกัน เช่น การรายงานหัวหน้า การสั่งการลูกน้อง และการตลาดในการสื่อสารกับลูกค้า

ประเด็นที่ 2 จะโน้มน้าวใจอีกฝ่ายได้อย่างไร เพื่อให้คนฟังเห็นว่าเขาได้ประโยชน์อะไร ใช้ทั้งเหตุผลและอารมณ์มากระตุ้น และการสร้างเสน่ห์ให้ตัวผู้พูดเอง

ประเด็นที่ 3 จะทำให้ความสัมพันธ์ในการทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นได้อย่างไร ในคำพูดนั้นต้องถนอมน้ำใจและยังได้งาน เพื่อขอความร่วมมือ เพื่อความสนิทสนมในที่ทำงาน เพื่อการขอโทษที่ถูกต้อง

ประเด็นที่ 4 การจะเป็นผู้นำของคนในยุคนี้ได้อย่างไร ปาร์คโซยอน กล่าวถึงการพูดที่หัวหน้าควรต้องปฏิบัติกับพนักงานให้เหมาะสมจึงจะได้ทั้งใจและงานจากพนักงาน

หนังสือนี้อธิบายพร้อมตัวอย่างว่าแต่ละบริบทว่าควรพูดอย่างไรในสถานการณ์นั้น ทำให้ผู้อ่านมั่นใจว่าสามารถจดจำไปใช้ในการชีวิตการทำงานจริงได้ ให้ผู้อ่านรู้ได้ว่าการพูดด้วยภาษาในการทำงานของเราควรคำนึงถึง 3 สิ่ง คือ 1. การสื่อสารที่เข้าใจง่ายและชัดเจน ไม่เยิ่นเย้อ 2. ความสามารถในการชี้นำอีกฝ่ายให้เห็นด้วยพร้อมที่จะคล้อยตามผู้พูด 3. ภาษาในอุดมภูมิปานกลาง คือการควบคุมอารมณ์ของผู้พูดเสมอไม่ว่าสถานการณ์ใด

หนังสือ“พูดให้ง่าย ๆ คือไม้ตายของคนเก่ง” ของปาร์คโซยอนนี่ ประกอบด้วย 4 Part แบ่งเป็น 10 บท แต่ละบทขึ้นต้นด้วยคำพูดที่เร้าใจของปรมาจารย์ด้านต่างๆ แล้วสอดแทรกวิธีการ (Rule) รวมทุกบทเป็น 45 วิธีการ (Rule) ตัวอย่างเช่น

Part 1 ชื่อว่า “พูดให้เข้าใจง่าย” บทขึ้นต้นด้วยคำพูดว่า “ความสามารถที่สำคัญที่สุดของมนุษย์คือการแสดงความรู้สึกนึกคิดของตน” เป็นคำพูดของ ปีเตอร์ ดรักเกอร์ ปรมาจารย์ด้านการบริหารธุรกิจ ซึ่งผู้อ่านย่อมคล้อยตามทันทีเพราะการแสดงความรู้สึกนึกคิดนั้น มีเพียงมนุษย์เท่านั้นที่ทำได้ สัตว์และสิ่งมีชีวิตอื่นอาจมีความรู้สึกนึกคิด แต่ไม่สามารถแสดงออกเป็นคำพูดได้ จึงทำให้เห็นความสำคัญของการพูดขึ้นมาทันที จากนั้นเนื้อหาใน Part นี้ นำผู้อ่านให้รู้ถึง การพูดให้ชัดเจน เข้าใจง่าย ทำได้อย่างไร เพื่อสื่อสารความคิดของเราออกไปให้ชัดเจนและผู้ฟังไม่เข้าใจผิด โดยอธิบายเป็นวิธีการ“พูดให้เข้าใจง่าย” 3 บท

บทที่ 1 ภาษาในการรายงาน หนังสือกล่าวว่า การพูดเปรียบเหมือนการวาดภาพในสมองของผู้ฟังว่า ขณะที่พูดผู้ฟังคิดอย่างไร เป็นการให้ความสำคัญกับผู้ฟัง รวมถึงศึกษาผู้ฟังมาแล้วพอสมควร ว่าผู้ฟังแต่ละคนมีการกรอกรับรู้ที่แตกต่างกัน การพูดของผู้พูดจึงต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่คลุมเครือ บทที่ 1 นี้เกิดเป็น วิธีการ (Rule) ที่ 01 ถึง 08 ของการพูดให้เข้าใจง่ายด้วยภาษาในการรายงาน

Rule 01 จงพูดให้เข้าใจง่ายและชัดเจน

Rule 02 จงพูดถึง WHY ของอีกฝ่ายเสมอ

Rule 03 จงพูดใจความสำคัญภายใน 30 วินาที ด้วยประโยคเปิดที่ทำให้เบาใจ

Rule 04 เวลาอวดผลงานให้เพิ่มการตีความเข้าไปด้วย

Rule 05 เมื่อพูดถึงปัญหาต้องพูดพร้อมวิธีแก้ไข

Rule 06 เนื้อหาที่คลุมเครือ ไม่ว่าจะพูดละเอียดแค่ไหนก็ยังคลุมเครือ

Rule 07 ยิ่งซับซ้อน ยิ่งง่ายขึ้นเมื่อแบ่งย่อยอย่างเรียบง่าย

Rule 08 ยึดถอกแล้วรายงานด้วยความมั่นใจ

แต่ละวิธีการ (Rule) มีตัวอย่าง ที่ผู้อ่านเห็นภาพว่าเหตุการณ์แบบนี้ต้องเกิดในการทำงานของตนแน่ๆ ยกตัวอย่าง เช่น

“...Rule 02 จงพูดถึง WHY ของอีกฝ่ายเสมอ

มนุษย์เห็นแต่สิ่งที่ตนเองต้องการจะมอง อย่าลืมนึกว่าอีกฝ่ายไม่ได้สนใจ WHY ของเราขนาดนั้น สิ่งที่เขาสนใจ คือ “ตัวเขาเอง” หากได้ว่าสิ่งนี้มีความหมายต่ออีกฝ่ายอย่างไร

ตัวอย่าง : “หัวหน้าครับ รีบจ้างคนมาช่วยเขียนโค้ดโปรเจก A หน่อยครับ ดูจากปริมาณงานแล้วคงทำให้เสร็จทัน Deadline ได้ยาก ลูกค้าเดือดร้อนแน่นอนคงต้องเตรียมแผนรับมือเอาไว้ ตัวผมเองก็งานเยอะมากเลยทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร” ความเหนื่อยของพนักงานไม่ใช่ปัญหาของหัวหน้า แต่ การทำงานไม่เสร็จและมีปัญหากับลูกค้าเป็น WHY ของหัวหน้าทีม....”

กรณีของตัวอย่างนี้ แสดงว่าพนักงานใช้ภาษาในการรายงานด้วยการพูดถึง WHY ของอีกฝ่าย ทำให้อีกฝ่ายคือหัวหน้าต้องดำเนินการต่อไป ซึ่งถ้าเดาก็คือหัวหน้าคง รีบจ้างคนมาช่วยเขียนโค้ดโปรเจก A ซึ่งผู้เขียนมีความสามารถในการยกตัวอย่างที่เห็นภาพชัด และให้อ่านเข้าใจลึกซึ้งต่อการพูดที่ง่ายและชัดเจน

บทที่ 2 ภาษาในการสั่งการ ในบทนี้ผู้อ่านได้รู้ว่าถ้าอยากได้อะไร ให้บอกด้วยภาษาที่ตรงไปตรงมาทำให้เห็นจุดมุ่งหมายที่ต้องการอย่างชัดเจน จัดคำพูดให้เป็นหมวดหมู่ ไม่ผสมคำสั่งกับความเห็น บทที่ 2 นี้เกิดเป็น วิธีการ (Rule) ที่ 09 ถึง 13

Rule 09 การแสดงออกโดยอ้อมและการใช้อวัจนภาษาทำให้ตีความได้ยาก

Rule 10 คำที่เหมือนกันสำหรับทุกคนไม่มีอยู่จริง

Rule 11 ถ้าใช้คู่มือเหมือน Disney จะทำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

Rule 12 เวลาขอความร่วมมือจากผู้อื่นต้องพูดให้ละเอียด

Rule 13 การสื่อสารที่ไม่เห็นหน้า ยิ่งต้องทำให้เข้าใจง่ายและชัดเจน

ยกตัวอย่าง เช่น

“.....Rule 13 การสื่อสารที่ไม่เห็นหน้า ยิ่งต้องทำให้เข้าใจง่ายและชัดเจน

คำนึงถึงความต่างของเวลา และพูดให้ครบถ้วน : อย่าส่งเมลไปถามว่า “ยุ่งไหม ตอนนี้พอมีเวลาไหม” เพราะตอนเปิดอ่าน อาจจะคนละเวลา....”

กรณีของตัวอย่างนี้ ทำให้เห็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงในการพูดสั่งการ ซึ่งเป็นคำพูดมักจะพูดกันเสมอและคิดว่าแสดงถึงความมีมารยาทสังคม แต่พอได้อ่านหนังสือนี้ก็พบว่า ควรหลีกเลี่ยง เพื่อที่จะได้ใช้ภาษาในการสั่งการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3 ภาษาในการตลาด เนื่องจากการตลาดคือการประชาสัมพันธ์ของวงกว้าง ต้องการให้ผู้ฟังหรือลูกค้า จดจำ บอกต่อ และพึงพอใจ จึงควรดึงดูดใจลูกค้าด้วยข้อความง่ายๆ เห็นวัตถุประสงค์ชัดเจน หนังสืออธิบาย บทที่ 3 นี้ ออกมาเป็น วิธีการ (Rule) ที่ 14 ถึง 17

Rule 14 ใช้คำพูดง่าย ๆ แบบ Amazon

Rule 15 แสดงให้ผู้บริโภคเห็นจุดหมายที่พวกเขาอยากได้อย่างชัดเจน

Rule 16 ถ้าใช้การเปรียบเทียบ ข้อความจะแจ่มชัดยิ่งขึ้น

Rule 17 ผู้บริโภคโปรดปรานความคุ้นเคยที่แปลกหน้า

Part 2 ชื่อว่า “โน้มน้าวใจอย่างแนบเนียน” ส่วนนี้ขึ้นต้นด้วยสภานิติบัญญัติว่า “เรื่องที่ยากเป็นอันดับสองในโลกนี้ คือการเอาเงินออกจากกระเป๋าตัวเองคนอื่น สิ่งที่ยากที่สุดในโลกนี้คือการใส่

ความคิดของเราเข้าไปในหัวคนอื่น” กล่าวนำว่าการโน้มน้าวใจมีความสำคัญในการทำงาน เพราะการทำงานมีหลายฝ่ายเกิดการต้องตัดสินใจ หาทางเลือกที่เหมาะสมตลอดเวลา การพูดจึงต้องน่าเชื่อถือ หนังสือเล่มนี้ อธิบายหลักการ เรียกว่า Pathos Logos Ethos สรุปคือ พูดโดยคิดถึงคนอื่น การพูดที่มีความสมเหตุสมผลเชื่อถืออ้างอิงได้ และความน่าเชื่อถือของผู้พูด ผู้เขียนอธิบายเป็น 3 บท ออกมาเป็น วิธีการ (Rule) ที่ 18 ถึง 26

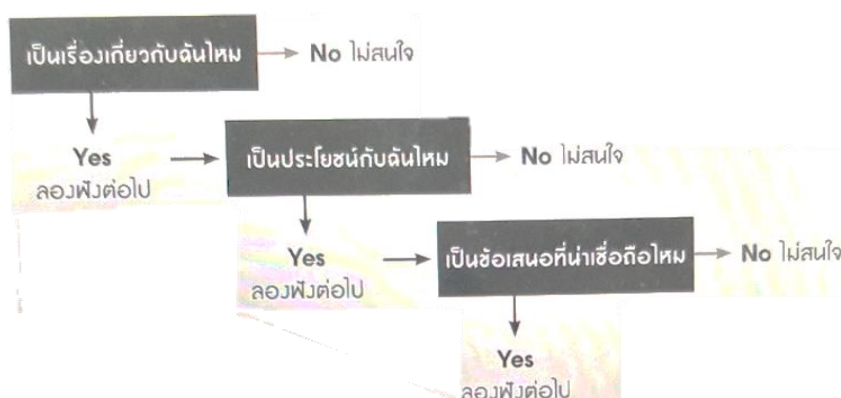
บทที่ 4 ภาษาแบบ Pathos เป็นการพูดที่พิจารณาสถานการณ์ประกอบแล้วจึงพูดให้อีกฝ่ายรู้สึกว่าคุณเองสำคัญ ก็จะโน้มน้าวใจได้ง่าย เปรียบเหมือนรู้จักกาลเทศะในการพูด ดูสถานการณ์ขณะนั้นว่าเหมาะสมที่จะพูดหรือไม่ ผู้เขียนนำเสนอออกมาเป็น วิธีการ (Rule) ที่ 18 ถึง 20

Rule 18 คนสำคัญอันดับหนึ่งและอันดับสองของการโน้มน้าวใจคืออีกฝ่าย

Rule 19 อย่าพยายามเปลี่ยนอีกฝ่าย แต่จงยืนอยู่ฝั่งเดียวกับเขา

Rule 20 พูดให้ดูเหมือนอีกฝ่ายเป็นผู้ชนะ

เช่น Rule 18 หนังสืออธิบายการให้ความสำคัญกับผู้ฟังเป็นสิ่งสำคัญที่จะโน้มน้าวสำเร็จ เนื่องจากสมองมนุษย์มีลำดับการตอบสนองการฟังตามภาพ

รูปที่ 1 ลำดับการตอบสนองการฟังของสมองมนุษย์

ที่มา พูดให้ง่ายๆคือไม่ตายของคนเก่ง (ปาร์คไชยอน , 2566)

บทที่ 5 ภาษาแบบ Logos เป็นการพูดแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลหรือหลักฐานที่ชัดเจน ผู้เขียนให้เห็นผลว่า ความคิดเห็นที่ไม่มีหลักฐาน ยากที่จะโน้มน้าวใจใครได้ ผู้เขียนนำเสนอออกมาเป็น วิธีการ (Rule) ที่ 21 ถึง 24

Rule 21 ทุกความคิดเห็นต้องมีหลักฐาน

Rule 22 หลักฐานที่เป็นรูปธรรมจะกระตุ้นวิจารณ์ญาณของอีกฝ่าย

Rule 23 หลักฐานทางความรู้สึกส่งผลต่อใจของอีกฝ่าย

Rule 24 หลักฐานไม่ใช่สิ่งที่ต้องหา แต่ต้องสร้างมันขึ้นมา

หนังสือเล่มนี้ เสนอเทคนิคการพูดอย่างมีหลักฐาน คือ เทคนิค PREP : P(ความคิดเห็น), R(เหตุผล), E(ตัวอย่าง), P(ความคิดเห็น) อย่างไรก็ตามหลักฐานที่จะยกมาพูด ต้องไม่ไปทำร้ายจิตใจของผู้ฟัง

บทที่ 6 ภาษาแบบ Ethos หนังสือนี้นำเสนอว่าการจะโน้มน้าวโน้นผู้พูดต้องเป็นคน น่าเชื่อถือ พูดเรื่องที่เป็นจริง ผู้เขียนนำเสนอออกมาเป็น วิธีการ (Rule) ที่ 25 และ 26

Rule 25 การพูดอย่างจริงใจว่าไม่รู้ มีเสน่ห์มากกว่า

Rule 26 เรื่องเล่าจากสถานที่จริงกับเรื่องเล่าของตัวเองทำให้ดูเป็นจริงมากขึ้น

Part 3 : ชื่อว่า “เอาชนะใจคนด้วยภาษาที่จริงใจ” ประกอบด้วย 3 บท ที่เป็นการพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในที่ทำงาน ได้แก่ บทที่ 7 ภาษาเพื่อความร่วมมือ บทที่ 8 ภาษาเพื่อความสนิทสนม บทที่ 9 ภาษาเพื่อการแก้ปัญหา ผู้เขียนนำเสนอออกมาเป็น วิธีการ (Rule) ที่ 27 ถึง 36 ที่น่าสนใจนำไปปรับใช้เช่น Rule 32 แพร่ข่าวลือที่เป็นคำชมไปถึงคนสำคัญของอีกฝ่าย

Part 4: ชื่อ “พูดให้คล้อยตามแบบง่ายๆ” ส่วนนี้เริ่มต้นว่า “พนักงานคือผู้สังเกตการณ์ หัวหน้า....สิ่งที่หัวหน้าทำเหล่านั้นจะแพร่กระจายไปทั่วองค์กรอย่างน่าตกใจ” มีความหมายว่าผู้นำมีหลายแบบ พนักงานจะมีพฤติกรรมอย่างไรมากขึ้นกับรูปแบบของผู้นำ ผู้เขียนมุ่งประเด็นไปที่ผู้นำระดับกลาง เพื่อว่า “ในยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ผู้นำต้องทำอะไร” ตัวอย่างเช่น การलगานที่ยุคนี้ คนคิดว่าการलगานโดยการส่งข้อความไปลาเป็นเรื่องปกติ หัวหน้าจึงต้องชัดเจน การกระทำไหนที่ไม่ต้องการก็บอกไปอย่างตรงไปตรงมา ผู้เขียนนำเสนอออกมาเป็นบทที่ 10 ภาษาของผู้นำ เป็นบทสุดท้ายของหนังสือนี้

หนังสือ “พูดให้ง่ายๆคือไม่ตายของคนเก่ง” จึงเหมาะสำหรับคนทำงานในยุคปัจจุบัน เพื่อจะได้ใช้การพูดเป็นเครื่องมือในการทำงานอย่างทรงพลัง แทบทุกตัวอย่างมีโอกาสอย่างสูงที่จะเกิดในการสื่อสารในที่ทำงาน ผู้อ่านจะได้ประโยชน์สำหรับเตรียมการในการพูดสถานการณ์ต่างๆ ด้วยความมั่นใจ และเข้าใจผลที่จะได้จากผู้ฟังล่วงหน้า ตามสถานการณ์ที่หนังสือได้ยกตัวอย่างไว้ ขอจบด้วย กฎของเมห์ราเบียน (Mehrabian Rule) ในหนังสือเล่มนี้ที่กล่าวว่า “สิ่งที่ทรงพลังในการสื่อสารจนผู้ฟังประทับใจประกอบด้วยภาษากาย โทนเสียง และคำพูด”

รูปแบบการนำเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการเชาร์อีสท์บางกอก(สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

การเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของบทความ 10 - 20 หน้า รวมเอกสารอ้างอิง
2. ใช้กระดาษขนาด A4 (พิเศษ) (8 X 11.5 นิ้ว) พิมพ์หน้าเดียว พิมพ์ด้วย Microsoft word for windows เวอร์ชันที่นิยมใช้ในปัจจุบัน การตั้งค่าหน้ากระดาษระยะขอบบน 1.25 นิ้ว หรือ 3.17 ซม. ขอบซ้าย 1.5 นิ้ว หรือ 3.81 ซม. ขอบล่างและขอบขวา 1 นิ้ว หรือ 2.54 ซม.
3. เนื้อหาทั้งหมดพิมพ์ 1 คอลัมน์
4. พิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้อักษรแบบ “TH Sarabun New”

ข้อความ	ขนาด	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)	18 (CT)	ตัวหนา
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ-ตัวพิมพ์ใหญ่)	16 (CT)	ตัวหนา
ชื่อผู้เขียน	14 (RJ)	ตัวหนา
ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด และอีเมลของผู้เขียน (เชิงอรรถ)	14 (LJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อบทคัดย่อ/Abstract	16 (LJ)	ตัวหนา
เนื้อหาบทคัดย่อ/Abstract	16 (LRJ)	ตัวธรรมดา
คำสำคัญ/Keywords	16 (LJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อเรื่อง	16 (LJ)	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16 (LJ)	ตัวหนา
เนื้อเรื่อง	16 (LRJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อเอกสารอ้างอิง	16 (CT)	ตัวหนา
เนื้อหาเอกสารอ้างอิง	16 (LJ)	ตัวธรรมดา
ตารางที่ (ระบุไว้บนตาราง)	16 (LJ)	ตัวหนา
ชื่อรูป ชื่อแผนภูมิ (ระบุชื่อไว้ใต้รูป แผนภูมิ)	14 (CT)	ตัวหนา
เชิงอรรถ	14 (LJ)	ตัวธรรมดา

CT = Centre Text, LJ = Left Justified, RJ = Right Justified, LRJ = Left & Right Justified

5. การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และการเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ให้หลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนไทยในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น เช่น คำศัพท์ทางวิชาการที่ไม่มีคำแปล หรือคำที่ใช้แล้วทำให้เข้าใจง่ายขึ้น คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เขียนปนภาษาไทยให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะ

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิจัย)

1. ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้นฉบับที่เป็นภาษาไทยให้พิมพ์ชื่อเรื่องภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ
2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อ นามสกุล ของผู้เขียนทุกคน ตำแหน่ง หน่วยงานต้นสังกัด ถ้าผู้เขียนเป็นนักศึกษา ให้ระบุสถานภาพเป็นนักศึกษา พร้อมทั้ง e-mail ของทุกคน
3. บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกินอย่างละ 20 บรรทัด
4. คำสำคัญ (Keywords) กำหนดคำสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ทำคำค้นในระบบฐานข้อมูลที่คิดว่าผู้ที่จะค้นหาคำความนี้ควรใช้ ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษาอย่างละไม่เกิน 5 คำ
5. บทนำ (Introduction) อธิบายถึงที่มาและความสำคัญของปัญหาและเหตุผลที่นำไปสู่การศึกษาวิจัย ให้ข้อมูลทางวิชาการที่มีการตรวจเอกสาร (Literature Review) รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย
6. วิธีการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) อธิบายกระบวนการดำเนินการวิจัย โดยบอกรายละเอียดของวิธีการศึกษา จำนวน ลักษณะเฉพาะของตัวอย่างที่ศึกษา ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา อธิบายแบบแผนการวิจัย การเลือกตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้
7. ผลการวิจัย (Results) เสนอผลการวิจัยอย่างชัดเจนตรงประเด็นตามลำดับขั้นตอนของการวิจัย ถ้าผลไม่ซับซ้อนและตัวเลขไม่มาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้ามีตัวเลขหรือตัวแปรมากควรใช้ตารางหรือแผนภูมิแทน โดยไม่ควรมีเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิ โดยต้องมีการแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบและสรุปเทียบกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ถ้ามี)
8. การอภิปรายผลและสรุป (Discussion and Conclusion) เป็นการชี้แจงผลการวิจัยว่าตรงกับวัตถุประสงค์/สมมุติฐานของการวิจัย สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยของผู้อื่นที่มีอยู่ก่อนหรือไม่ อย่างไร เหตุผลใดจึงเป็นเช่นนั้น และให้จบด้วยข้อเสนอแนะที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือทั้งประเด็นคำถามการวิจัย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป
9. เอกสารอ้างอิง (Reference)

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิชาการ)

1. ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้นฉบับที่เป็นภาษาไทยให้พิมพ์ชื่อเรื่องภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ

2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อ นามสกุล ของผู้เขียนทุกคน ตำแหน่ง หน่วยงานต้นสังกัด ถ้าผู้เขียนเป็นนักศึกษา ให้ระบุสถานภาพเป็นนักศึกษา พร้อมทั้ง e-mail ของทุกคน
3. บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน อย่างละ 20 บรรทัด
4. คำสำคัญ (Keywords) กำหนดคำสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ทำคำค้นในระบบฐานข้อมูลที่คิดว่าผู้ที่จะค้นหาบทความนี้ควรใช้ ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา อย่างละไม่เกิน 5 คำ
5. เนื้อเรื่อง (Content) ประกอบด้วย ส่วนนำหรือบทนำ เนื้อหา และส่วนสรุป
6. เอกสารอ้างอิง (Reference)

การอ้างอิง

1. การอ้างอิงในเนื้อหา

ใช้การอ้างอิงแบบนาม-ปี (Author-date In-text Citation) โดยเอกสารภาษาไทยให้ใช้ชื่อตัว ชื่อสกุล, ปีพ.ศ.ที่พิมพ์ เช่น (อมร รักษาสัตย์, 2540) กรณีผู้เขียนมากกว่า 2 คน ใช้ชื่อผู้เขียนคนแรก คนที่สอง และคนที่สาม เช่น (กันยา สุวรรณแสง, กอบกวี ชื่นรักสกุล, และดวงรัตน์ คูหเจริญ, 2552) การอ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษให้ใช้ชื่อสกุล, ปีค.ศ.ที่พิมพ์ เช่น (Chandler, 2001) กรณีผู้เขียนมากกว่า 2 คน ใช้ (Russell, Richard, & Barnett, 2004)

2. เอกสารอ้างอิง (ท้ายบทความ) ให้มีจำนวน 10 – 15 รายการเท่านั้น ตามที่อ้างอิงไว้ในเนื้อหา ใช้รูปแบบการเขียนเช่นเดียวกับการเขียนบรรณานุกรม ดังนี้

2.1 เขียนรายการอ้างอิงทั้งภาษาไทยหรือภาษาอื่น พร้อมทั้งแปลลงภาษาไทยด้วย (ตามตัวอย่างวิธีเขียนรายการเอกสารอ้างอิง)

2.2 รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมแบบ APA ดังต่อไปนี้

หนังสือ

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/ครั้งที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป)./ สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	กิริติ บุญเจือ. (2547). <i>ตรรกวิทยาทั่วไป</i> (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
ผู้แต่ง 2 คน	ลลิตา ศิริเจริญ, และสมาลี นิมานภาพ. (2540). <i>ความรู้ทั่วไปทางภาษาไทย</i> (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ผู้แต่ง 3-6 คน	ผู้แต่ง1, ผู้แต่ง2, ผู้แต่ง3, ผู้แต่ง4, ผู้แต่ง5, และผู้แต่ง6. (ปีที่พิมพ์). <i>ชื่อเรื่อง</i> . สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 7 คนขึ้นไป	ผู้แต่ง1, ผู้แต่ง2, ผู้แต่ง3, ผู้แต่ง4, ผู้แต่ง5, ผู้แต่ง6,...ผู้แต่งคนสุดท้าย. (ปีที่พิมพ์). <i>ชื่อเรื่อง</i> . สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ผู้รวบรวมหรือ บรรณาธิการ	คะนิง จันทรศิริ. (ผู้รวบรวม). (2547). <i>ประดิษฐ์เศษวัสดุ</i> . กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
หนังสือแปล	ปาร์กเกอร์, อาร์. บี. (2552). <i>ศพคนดัง</i> [High profile] (อิสริยา ชมภูผล, ผู้ แปล). กรุงเทพฯ: นกฮูก พับลิชชิง.
ผู้แต่งเป็นสถาบัน เช่น หน่วยราชการ สถาบันการศึกษา	สำนักงานกฤษฎีกา. กรมประชาสัมพันธ์. (2547). <i>นามสงเคราะห์ส่วน ราชการ</i> . กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง	ข้อขัดแย้งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย. (2547). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์ / สำนักพิมพ์ หรือไม่ปรากฏ ปีที่พิมพ์	เมืองให้ใส่ (ม.ป.ท.) สำนักพิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.พ.) สำหรับเอกสารภาษาไทย และ (n.p.) สำหรับภาษาต่างประเทศ ปีให้ใส่ (ม.ป.ป.) สำหรับเอกสารภาษาไทย และ (n.d.) สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ <i>ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร</i> . (พิมพ์ครั้งที่ 3). (ม.ป.ป.). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

วารสาร

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./เลขหน้า.
	ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เด็กกับสังคม. <i>มติชนสุดสัปดาห์</i> , 10(125), 25-28.

หนังสือพิมพ์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปี, วันที่ เดือน)./ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า.
	เกษม สิริสัมพันธ์. (2541, 3 เมษายน). อย่าทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่. <i>สยามรัฐ</i> , น. 5-6, 14.

วิทยานิพนธ์

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์./ (ระดับวิทยานิพนธ์./ ชื่อมหาวิทยาลัย).
	วรุณี อุดมศิลป์. (2543). <i>ศิลปการประพันธ์เรื่องภายในนวนิยายของ มาร์เกอริตยูเรเซอร์นาร์</i> . (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

บทความในหนังสือ

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ใน หรือ In/ชื่อบรรณาธิการ/ (บรรณาธิการ หรือ Ed. หรือ Eds.)/ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์)/ (เลขหน้าที่ปรากฏบทความจากหน้าใดถึงหน้าใด)./สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์.
	เสาวณีย์ จำเดิมเผด็จศึก. (2534). การรักษาภาวะจับหัดเฉียบพลันในเด็ก. ใน สมศักดิ์ โลห์เลขา, ชลรัตน์ ติเรกวัดนชัย และมนตรี ตูจันดา (บรรณาธิการ), <i>อิมมูโนวิทยาทางคลินิกและโรคภูมิแพ้</i> (น.99-103). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และสมาคมกุมาร แพทย์แห่งประเทศไทย.

บทความจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่ (ฉบับที่)./เลขหน้า-เลขหน้า./ URLของวารสาร
	William, J. (2008). The victim of crime. <i>Sociology Review</i> , 17(4), 30-32. Retrieved from http://www.philipalan.co.uk/sociologyreview/index.html .

อินเทอร์เน็ต : เว็บไซต์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปี)./ชื่อบทความ./สืบค้น/วัน/เดือน/ปี./จาก/URLของเว็บไซต์
	จอมจักร จันทรสกุล. (2546). โรคสะกดเงิน. สืบค้น 28 ตุลาคม 2547, จาก http://www.thaiheath.net/h/article239.html .

การสัมภาษณ์

รูปแบบ	ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี, วันที่ เดือน)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)/[บทสัมภาษณ์].
	จันทมนิ เนียมสกุล. (2559, 9 กุมภาพันธ์). ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลกุหลาบ [บทสัมภาษณ์].

วิธีเขียนรายการเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

(TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา กึ่งกลางหน้า)

(เอกสารอ้างอิงจำนวน 10-15 รายการเฉพาะที่ปรากฏในบทความเท่านั้น ใช้รูปแบบบรรณานุกรมแบบ APA Style)

.....(TH Sarabun New 16 Point).....

(เอกสารอ้างอิงภาษาไทย และภาษาอื่นๆให้แปลเป็นภาษาอังกฤษ ใช้รูปแบบบรรณานุกรมแบบ APA Style โดยเฉพาะเอกสารอ้างอิงภาษาไทย ต้องทำให้เป็น Thai Romanization (การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน) และแสดงภาษาอังกฤษในวงเล็บเหลี่ยม [...])

(การทำ Romanization ยึดตามหลักสากลโดยใช้เกณฑ์ของ Library of congress สำหรับการเขียน Thai Romanization ให้ใช้โปรแกรมแปลงสำเนา ที่พัฒนาโดย NECTEC ที่ <http://164.115.23.167/plangsarn/index.php>)

.....(TH Sarabun New 16 Point).....

(ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ)

เอกสารอ้างอิง

(เรียงลำดับตามตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรก)

- Academic Standards Group. (2019). *Sarup phonlaka rōdam naēn ngān saha kit suksā læ kān fuk padibat ngān pīkānsuksā 2 5 6 1* . [Year book of Cooperative Education and internship in Academics Year 2018]. Bangkok, Thailand: Southeast Bangkok College.
- กลุ่มงานมาตรฐานวิชาการ. (2562). *สรุปผลการดำเนินงานสหกิจศึกษาและการฝึกปฏิบัติงานปี การศึกษา 2561*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก.
- เรียงลำดับรวมกันทั้งรายการอ้างอิงของไทยและต่างประเทศ
- Bergmann, J. and Sams, A. (2012). *Flip the Classroom*, International Society for Technology in Education, Washington DC., USA: Google Scholar.
- Limratanamongkol, P. and Vicheanpanya, J. (2013). Patchai hæng khwāmsamret khōng kān rian ‘ōnlai khōng phū rian mahāwitthayalai sai bōe Thai. [Critical Success Factor of Online Learning Toward Student of Thai Cyber University Project]. *Rangsit Information Journal*, 19(2), 54-63.
- พชร ลิ้มรัตนมงคล และ จิรัชฌา วิเชียรปัญญา. (2556). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการเรียนออนไลน์ของผู้เรียนมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย. *วารสารรังสิตสารสนเทศ*. 19(2), 54-63.
- Office of the Higher Education Commission. (2018). *Phaen ‘udomsuksā raya yāo yīsip pī (Pho.So.2561-2580)*. [The Long Plan of High Education for 20 Years. (B.C.2018-2037)]. Retrieved July 14, 2020, from <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)*. กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้น 14 ก.ค.63 จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>.
- Pinyosinwat, P. (2020). Chatkān rian kānsōn yāngrai nai sathanākān khō wit - sipkāo : chāk botrian tāngprathet sū kānchatkān rianrū khōng Thai. [How to Learn in COVID-19: Lesson Learn from Foreign towards Thai Learning]. Retrieved August 27, 2020, from <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic>.

ภูมิมา ภิญญินวัฒน์. (2563). จัดการเรียนรู้การสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียน
ต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย. สืบค้น 27 ส.ค.63 จาก
<https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic>.

แปล Sutthaso, W. (2016). Thaksa kanrīanrū nai satawat thī yīsip'et : khwām thāthāi khōng
mahāwitthayalai rāchaphat wārasān wichākān mahāwitthayalai rāchaphat
Phra Nakhōn. [Century Learning Skills : Challenges of the Rajbhat University].
Academic Journal Phranakhon Rajabhat University, 7(2), 149-156.

วิษยานนท์ สุทธิโส (2559). ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : ความท้าทายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 7(2), 149-156.

การส่งบทความ

1. ผู้สนใจตีพิมพ์บทความสามารถส่งบทความ ที่ประกอบด้วย แบบฟอร์มการส่งบทความ
และ บทความที่มีหัวข้อตามแบบฟอร์มของบทความซึ่งสามารถ download ได้จาก
http://www.southeast.ac.th/SBC_Journal/index.html ถึงกองบรรณาธิการวารสารได้โดยช่องทาง ดังนี้

1.1 จัดส่งผ่านระบบ ThaiJO2 โดยลงทะเบียนเข้าระบบได้ที่ https://so05.tci-thaijo.org/index.php/SB_Journal

1.2 จัดส่งทางอีเมลมาที่ SBJournal@southeast.ac.th

1.3 จัดส่งทางไปรษณีย์ถึง :-

กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

298 ถนนสรรพาวุธ แขวง/เขตบางนา

กรุงเทพฯ 10260 (วงเล็บมุมของ “วารสารวิชาการ”)

1.4 สอบถามรายละเอียดได้ที่ กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ โทร. 0-2744-7356 ถึง
65 ต่อ 186, 187

2. กองบรรณาธิการจะนำบทความที่ท่านส่งมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อ
ประเมินความเหมาะสมสำหรับตีพิมพ์ในวารสารฯ ในกรณีผลการประเมินระบุให้ต้องปรับปรุงหรือ
แก้ไข ผู้เขียนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 15 วัน นับจากวันที่ได้รับผลการ
ประเมินบทความ

แบบฟอร์มการส่ง □บทความวิจัย หรือ □บทความวิชาการ (โปรดใส่เครื่องหมายใน□)
เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเชาร์อีสท์บางกอก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว/ตำแหน่งทางวิชาการ)

2. ระดับการศึกษาสูงสุด.....ตำแหน่งทางวิชาการ.....

3. ชื่อบทความ (ภาษาไทย)

(ภาษาอังกฤษ)

4. ชื่อผู้เขียนทุกคน

4.1 (นาย/นาง/นางสาว/ตำแหน่งทางวิชาการ) (ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ)e-mail.....โทร.....

สถานที่ทำงาน/สถาบัน. (ภาษาไทย).....

สถานที่ทำงาน/สถาบัน(ภาษาอังกฤษ)

4.2 (นาย/นาง/นางสาว/ตำแหน่งทางวิชาการ) (ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ)e-mail.....โทร.....

สถานที่ทำงาน/สถาบัน. (ภาษาไทย).....

สถานที่ทำงาน/สถาบัน(ภาษาอังกฤษ)

5. ชื่อ ที่อยู่ และหน่วยงานที่สามารถติดต่อได้สะดวก

โทรศัพท์e-mail

ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม(ถ้ามี)ขอรับรองว่า บทความเรื่องที่น่าเสนอมานี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารเล่มใดมาก่อน และขอให้ความยินยอมในบทความเรื่องดังกล่าวที่จะตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเชาร์อีสท์บางกอก ซึ่งหากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และ/หรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยินยอมรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว โดยบทความเรื่องที่น่าส่งนี้จะต้องได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตามหลักเกณฑ์ที่กองบรรณาธิการกำหนดและในกรณีที่ข้าพเจ้าถอนบทความที่น่าเสนอก่อนจะได้รับการตีพิมพ์ ข้าพเจ้ายินยอมเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการประเมินบทความดังกล่าว

ลงชื่อ

(.....)

แบบฟอร์มการชำระเงิน

วารสารวิชาการเชอร์อีสท์บางกอกสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์(Online)

ชื่อ (นาย, นาง, นางสาว).....นามสกุล.....
ที่อยู่เลขที่..... ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... FaxE-mail
Line ID.....

☐ สมัครสมาชิกและ ชำระค่าตีพิมพ์บทความ (Reader & Author)

ในวารสารวิชาการเชอร์อีสท์บางกอกสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์(Southeast Bangkok Journal)

จำนวน 3,500 บาท/1 บทความ

ขอส่งบทความของข้าพเจ้าจำนวนบทความ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท
(.....)

โดยโอนเงินเข้าบัญชี ธนาคารกรุงไทย

ชื่อบัญชี วิทยาลัยเชอร์อีสท์บางกอก

เลขที่บัญชี 180-6-00678-2

ลงชื่อผู้สมัคร/เจ้าของบทความ.....

(.....)

วันที่...../...../.....

กรุณาส่งแบบฟอร์มการชำระเงินพร้อมสำเนาหลักฐานการโอนเงินไปที่

e-mail : SBJournal@southeast.ac.th

หรือทางไปรษณีย์ ส่ง กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชอร์อีสท์บางกอก

298 ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตบางนา

กรุงเทพฯ 10260 (วงเล็บมุมของ “วารสารวิชาการ”)

โทร. 027447356 ถึง 65 ต่อ 186, 187

หมายเหตุ กองบรรณาธิการจะไม่มีการจ่ายเงินทุกประเภท และขอสงวนสิทธิ์การตีพิมพ์บทความที่
ยังไม่มีหลักฐานการโอนเงิน